

له ده سته ی خاله مه لا

تاریکخراوی خه بات

(زه بیحی ؟)

هه و النامه ی کتیب

سالی ۱۳۸۰ هه تاوی ۲۰۰۱ زایینی

سادق هه ورامی

له ده سته ی خاله مه لا

تاریکخراوی خه بات

(زه بیچی؟)

سالی ۱۳۸۰ هه تاوی ۲۰۰۱ زایینی

مافی له چاپ دانه وه بو نوسه ره

سادق هه ورامی

لاجه خاله دهسته تا ريکخراوی خه بات

ناوی کتیب . له دهسته ی خاله مه لا تا ريکخراوی خه بات

نووسه ر . سادق هه ورامی

چاپی یه که م . سالی ۱۳۸۰ هه تاوی ۲۰۰۱ زایینی

مافی له چاپ دانه وه بو نووسه ره

پیشه کی

سالی ۱۹۹۹ کیتی ژبان و به سه رهاتی ماموستا عه بدولره حمای زه بیحی (ماموستا عوله ما)، به هوی خوشکه زای نابراو عه لی که ریمی، له قهواره یه کی نه ستوری ۶۸۶ لاپه ری دا، له ولاتی سوئید چاپ و بلاو بووه. هه رچهند ناکری ژبان و به سه رهاتی ماموستا زه بیحی به شیوه یه که له شیوه کان به میژووی جولانه وهی کورد، به تاییه تی به میژووی چیزی دیموکراتی کوردستانی ئیران نه به سترته وه، به لام به داخه وه له و کتیه دا، به جیتی هه ولدان بۆ رون کردنه وهی ژبان و سه ررده ی که سایه تی سیاسی ماموستا زه بیحی، به ته واوی هه ول دراوه، تا میژووی جولانه وهی کورد به گشتی و میژووی چیزی دیموکراتی کوردستانی ئیران به تاییه تی، بشیوتندری و بخرته بهر ره خنه و هیرش توندی ناره وا.

ئه من وه کو ئه ندامینکی چیزی دیموکرات نالیم که ده بی راستی روداوه کان به قازانجی حیزب بشارد رته وه، یان خودای نه خواسته به شیوه یه که ته عریف له و حیزبه بکری. به لام ته وه حه قه که ئه و چاوه روانیم هه بی، که نابی هه ر هه موو میژووی چیزی دیموکرات و جولانه وهی کورد، تیک بدری و بیشیوتندری، یان سوکایه تی پی بکری.

بارودۆخی حه ساسی جولانه وهی کورد، له هه موو پارچه کانی کوردستاندا، نه و پنیوستی یه ی پینک هیتاوه، که هه ر نیشتمانپه روه ریک له حاست ئه و

جولانه و بده دا ، ده بی زور ژیرانه بچولینه وه و هه ول بدا که هه لئس و که و بی زور مه ستولانه له خوی نیشان بدا . نه رکی روناکیران و نوسه رانی کورد نه و بده که نه و وه زیفه یه به هینز بکه ن و تیبکوش نیارو بیندا و بستیه کانی کومه لگای کورد بناسن و خه لک له راستی بده کانی ژیان ناگادار بکه ن . روناک بیران ده بی به دوور له بوخوتان و لومه ی به ناهه ق و ناره وا ، هه ول بده ن کومه لانی خه لکی کوردوستان بوگه یشتن بده راستی بده کانی میژووی ژیان ، بو شه رافت و نازادی هه روه ها گه یشتن به ناما بجه کانی بده رزی مرو فایه تی ، هان بده ن و نه و نه رکه ی که خه لکی ولاتانی سه ربه ست و نازاد به جییان گه یاندوه . به جیی بگه یه ن .

کاک عه لی به داحه وه له بلا و کردنه وه ی نه و کتیبه دا . نه ته نیا هیچ کام له و نه مانه تداربانه ی به جی نه گه یاندوه . به لکو به و بده ری بی مه ستولیه تی نه وه نده ی بوی کراوه به درو تومه تی ناره وا به میژووی جولانه وه ی کورد . هه ولی داوه تا لاپه ره کانی نه م کتیبه زیاتر ره ش بکاته وه . کاک عه لی له پیشه کی نه و کتیبه دا زور به روونی ئیعراف به وه ده کا . که چون بی نه وه ی سز خوی بیه وه ی ، له لایه ن دوستانی . بو کو کردنه وه ی نه و کتیبه هان دراوه . کاک عه لی بی نه وه ی بیر له زه ره و زیانه کانی نه و کتیبه بکاته وه و هه روه ها بی نه وه ی بزانی به چ مه بده ستیک و بو چ کاریک هانده درئ . ده ست بو کاریک ده یا که بوخوشی له بلا و کردنه وه ی دا ، خوی به شه رمه زان ده زانی و ده لی که ناره فی ساردی به سه ر پای له شی دا ، هاتوته خواری و له لاپه ره ی ۱۱ دا ناوا ده نوسی . (ا هه رچی ده مه نیا و ده مبرد . زور تر له سه ر نه وه ی سور ده بوم که من سواری نه و مه یدانه نیه م و له شه رمه زاری

دوا رۆژ ده ترسام ، ئاخو منیکی نه خوئندهواری کوردی نه زانی بی شه هاده ، کتیب نوسین (کجا مرجبا؟!)).

هه رچه ند ناوه رۆکی ئه و کتیبه ، له و ئیعترافه دا به تهواوی ده رده که وئ که له سه ر چ مه بنایه ک و به هۆی چ که سیکه وه و به چ ئیوه زو کیکه وه نوسراوه به لام سه ره رای هه موی ئه وانه ، ماهیه تی دوا که وتوانه و نییه تی خراپی کاک عه لی و هانده رانی ، رینگه ی نه داوه که ده ست له و خراپه کاری به هه لگرن و رینگای ئاقلانه بگرنه بهر .

عه لی که ریمی له پشه کی ئه و کتیبه دا باس ده کا ، که چۆن له مندالی دا بزۆز و به پرسیار بۆ ده ستی له هه موو شتیک وه رداوه و نایشارته وه که له سه ر ئه و ده ست تیوه رداوه و شکاندنی که ره سه ی مالکه شیان زۆر جار له شه قی گه وران بی به ری نه بوو و له لاپه ره ی ٩ دا ده نوسی.. ((دیاره زۆر جار انیش بۆم وه ک خویمان لی نه ده هاته وه له شه قی گه وره کان بی به ری نه ده بوم)).

به داخه وه کاک عه لی ئه و خوویه ی له گه وره یشدا نه ته نیا هه ر ته رک نه کردوه به لکو بزۆز تر بووه و به هۆی که سانی بی پرئسیپ و گیره شیوین ، ئه و جار بۆ ده ست تیوه رداندن و شیواندنی میژووی میله ته که مان ده ست به کار بووه و به کۆ کردنه وه ی قسه ی که سانی نامه ستول ، هه ولی داوه تا زیاتیکی زۆر به جولانه وه ی گه له که مان بگه یه تی . بی شک ئیمه سه زای مندالی بۆ به ناوات ناخوازین ، به لام بۆ ئه وه ی پنی وانه بی که ئه و نوسراوه به ی ره نگدانه وه ی راستیی روداوه کانی میژووی جولانه وه ی کورده ، تیده کۆشین به ئاماژه به

نوسراوه کانی به ناو کتیبه که ی ، به ربه رچی هه موو شه و درۆ و بوختانانده ی
بدهینه وه و بلین شه گهر و یژدان حوکی کردبا ، ههروهک بوخوتی ده نوی ،
ههق و ابو که له شهرمه زاری دوارۆژ بترسابا .

گهلی کورد له کوردستانی عیراق ، له دههههی ئاخیری سهدهی بیسته م دا ، گرینگترین دهرفه تی میژووی ژبانی بۆ ره خسا . رهوتی ئهم هه له زبیرینه که ئیستاش له حاستیکی بهرته سک دا ههر بهرده وامه . هه لیکي میژوویی به که ئه گه رگه لی کورد بیتوانیبا به باشی که لکی ئی وه ریگری ، نه ته نیا له کوردستانی عیراق ، به لکو له هه موو پارچه کانی کوردستان دا ، دیتوانی به لانی که می ئاواته کانی خۆی بگا . ئهم هه له له ناته بای و دژایه تی ولاتانی پیشکه وتو له گه ل ولاتانی دیکتاتور وکو نه په رست دا ، هاتۆته ئاراوه و جیتی خۆیه تی که خه لکی کورد له رهوتی خه بات دا ، بایخی تایبه تی ئی بدن و به باشی بقۆزنه وه .

نه مان و تیکچونی جه مسهری پیشوی ولاتانی سوسیالیستی وه ک پاریزه ری سه ره کی ولاتانی دواکه وتوو دیکتاتور ، بوو به هوی په ره ستاندنی هه رچی زیاتری په یوه ندیکانی نیزامی سه رمایه داری و ولاتانی رۆژ ئاوا به گشتی و ولاتی زه لیزی ئه مریکا به تایبه تی ، به دوا ی هه ره س هینانی ولاتانی سوسیالیتی بۆ په ره پێدانی ره قه به ری بازاری سه رمایه داری و جیگیر کردنی هیندیک پیوه ندی نو ئی ئهم نیزامه وه ک جیگیر کردنی ئازادی و دیموکراسی و مافی مرو ف ، ته نانته پاریزگاری له مافی گه لان ، به خیرایی له سه رانسه ری جیهان دا ده ست به کار بوون .

یه کینک له ولاتانی دواکه وتوو ، که به هۆی غه رایسی و له خۆبایی بوون نه یتوانی نه زمی نو ئی ولاتانی پیشکه وتوی جیهان به باشی هه لسه نگینی ، رژی می عیراق بوو . ئه و رژی مه به تایبه تی به دا گیر کردنی ولاتی کوویت ، مه یدانی بۆ ولاتانی هاو پێبانی رۆژ ئاوا خۆش کرد ، تا به پشتیوانی به ره به کی به

هیزی نیونه ته وه بی . هیرش بکه ن سهر نده و ولانه و سهره رای نکشکانندی .
 نه و ناتوبه ش بکه نه هویه کی سهره کی بو به جیکردنی مه دسه کانی خوبان
 له سه نخي نیو نده وه بیدا .

هیزه کانی ولاتانی روژ ناوا . بو سهر په رچ دانسه وهی هیره کانی سهدام
 له کوویت . له ماوه یه کی که مدا له زور شوینی ولاتانی جیهانی . به تاییه تی له
 روژ هه لای ماوه راست دا ، جینگیربوی و به هیرشی هیزی ناسهانی و زه وی .
 له ماوه یه کی که مدا توانیان هیزی پوشته و ته یاری سهدام تیک بشکین .

نه بونی ئوبوزسیونی پیشکه وتوی سهرانسه ی و نفوزی رژیسی کوماری
 ئیسلامی ئیران له نیو شیعه کانی باشوری عیراق دا و زور فاکته ری دیکه ،
 بوونه هوی نه وه که هیزه هاوپه بهمانه کانی روژ ناوا . به دواي تیکشکانندی
 هیزه کانی سهدام له کوویت و باشوری عیراق ، بگه رنه وه بو شونه کانی
 خویان و له روحانندی به ته واوی حکومه تی سهدام خوبارین .

له و نیوه دا کورده کان که تاراده به ک به کیان گرت بوو ، توانیان له بوشای
 هیزه کانی سهدام که لک وهرگرن و له ماوه یه کی که مدا ، دهست به سهر زور
 شوینی ئیستراتیژی کوردستان . به تاییه تی شاری که رکوک دانگرن .

رژیمی عیراق بو له بار کردنه وه و ساردانه وهی هیزه تیک شکاوه کانی
 ههروه ها بو نه وهی که له سوزی دوراندبووی له کایه ی تیی هه لئیتیه وه .
 به هه سوو نیکسانه وه هیرشی بو سهر کوردستان دهست پیکرد . له ترسی
 توولده ست نده وهی هیزه کانی سهدام . سهدان ههزار که س له حه لکی
 کوردستانی عیراق به به فرو سهرما و سه حه لکی ، له کوره ویکی گه وره دا
 مه حبور بوور حاکی نیشینیان به ره و ناوجه کانی کوردستانی ئیرانی تورکیا به

جی بینن و له ئوردوگا کافی ئەو ولاتانەدا جینگیرین .

رەنگدانەوێ کارەساتی دلته زینی کۆرەو ، له سەر شاشە ی تلە فیزتوونە کافی جیهانی ، که به له دەستچونی گیانی هەزاران کەس تەواو بوو ، دلی هەموو کومەلی نیونە تەو وەیی به چه شنیک هەژاند که ولاتانی سەرەکی هاو پێسانی شەر ، مه جبور بوون که به سیاسەتی خویان دا بچنەو و ناوچه یه کی دژە فری ناسانی له سەر و خواروی عیراق ، بو خەلکی کورد و شیعی ی باشوور پیک بینن و هەول بدەن تا خەلکی ئەو ناوچانە ، بو گەرانه وە بو سەر زیدی خویان هان بدەن .

بریاری دیاری کردنی ناوچه ی ئەمن و زۆر بریاری گرینگی دیکە ولاتانی رۆژ ئاوا ، که به نیمزای ئەنجومەنی ئاسایشتی نیونە تەو وە ی گە یشتن ، له میژووی کورد به گشتی و له میژووی خەلکی کوردستانی عیراق دا به تایبەتی ، بریاریکی بی وینە بوون . که لک وەرگرتن و خو رتک خستن له گەل ئەو دەرفەتە میژووییە که ریکخراوی نیونە تەو وە یی نە تەو وە یه کگرتو وە کان پارێزە ریتی و رەنگ دانەو وە ی نویسی سیاسەتی ولاتانی پیشکە و توی جیهانی له سەر دەمی ئە مرودایە ، ئەرکی سەر شانی هەموو کوردینکی دل سوژ و هەر ریکخراونکی پیشکە و توی کوردە .

ئەو هەل مەرجه نویه ، رنگای بو هیزه کافی رۆژ ئاوا خو ش کرد که راستە و خو له کار و باری ولاتانی دیکتاتور و کۆنە پەرست دا دخالت بکەن و سەرەرای پاراستن و پەرەدان به بەرژە وە ندی یه کافی خویان ، به مەبەستی جینگیر کردنی ئازادی و دیموکراسی و دەستە بەر کردنی ئازادی یه فەردی و کۆمە لایە تیە کان ، تیبکوشن له نیوخوی ئەو ولاتانەدا ریزیمە کانیان بچنە

بهر ئابلوقه‌ی ئابوری ، یان بنکه و بیناده تروسیی به کانیان وه بهر هیرشی ئاسمانی بدون .

ئهو سیابه‌ته‌ی ولاتانی روژ ئاوا له دژی ولاتانی دواکه‌وتو ، شوینه‌واری زور کاربگه‌ری هه‌بوو و بوو به هوی که‌م کردنه‌وه‌ی ده‌رد و ئازاری کۆمه‌لانی خه‌لك و تا راده‌یه‌کی زۆر له‌زه‌بروزه‌نگی حاجانی کۆنه‌په‌رستی ئه‌م‌ولاتانه‌ی که‌م کرده‌وه . بویه پارتزگاری و پشتگیری کردن له‌و ره‌وته ، ئه‌رکی هه‌موو هه‌یزه شورشگیر و خه‌باتکارانی گه‌لانی ژێرده‌سته‌یه و ئه‌وانه‌ی که خۆیان به‌پارتزهری کۆمه‌لانی خه‌لك ده‌زانن ، ده‌بی خۆ له‌گه‌ل ئه‌و ئه‌زمونه رێك بخهن و به‌هه‌موو تواناوه پشتی بگرن .

یه‌کینک له‌گیروگرفته‌سه‌ره‌کی به‌کانی جولانه‌وه‌ی کورد له‌کوردوستانی عێراق ئه‌وه بووکه رێکخراوه‌کانی کورد به‌هوی شه‌ر له‌گه‌ل یه‌کتر ، نه‌یان‌توانی به‌یه‌که‌وه مه‌تمانیه‌ی خه‌لکی نیو خۆیی و ولاتانی ده‌ره‌وه ، له‌سه‌ر مه‌سه‌له‌ی به‌رته‌وه‌به‌ری و ئیداره‌ی ولات ، بۆ لای خۆیان را بکێشن و به‌هاوده‌نگی له‌گه‌ل یه‌ک ، کوردوستان به‌رته‌وه‌به‌رن .

ده‌ست پێکردنی شه‌ری نیو خۆیی و زۆر کاره‌ساتی دلته‌زینی دیکه که به‌فیتی ولاتانی کۆنه‌په‌رستی دراوسی به‌رته‌وه‌چوو ، زۆری زیان به‌حیسیه‌تی و که‌رامه‌تی گه‌له‌که‌مان گه‌یانده‌ و به‌داخه‌وه تا راده‌یه‌کی زور ئه‌وه‌ی سه‌لمانده ، که‌کورد ناتوانی ئه‌و جوهره‌ی که پێویست بی ، بۆخۆی ئیداره‌ی خۆی بکا .

نوینه‌رانی خه‌لکی کورد له‌کوردوستانی عێراق ده‌بوايه به‌شینه‌یه‌کی هه‌ممانه و ئاشتیانه ، به‌دور له‌شه‌ر و براکوژی و له‌ژێر یه‌که‌ به‌رته‌وه‌به‌ریدا ، به‌هه‌موو تواناوه خه‌ریکی ئاوه‌دان کردنه‌وه‌ی کوردوستانی وێران کرا و بان و به‌کاری

خزمه‌تگوزاری و بوژاندنه‌وه‌ی ژێر خانی ئابوری کومه‌لایه‌تی ولات ، بو پته‌و کردن و جیگیر بونی ئه‌و په‌یوه‌ندیه‌ نیونه‌ته‌وه‌یانه که بونه هۆی سه‌ربه‌ستی و پیشکه‌وتنی زۆر ولاتی دواکه‌وتو له‌راده‌ی جه‌هانیدا ، تیکوشابان .

کیشه‌ی کورد له‌ سه‌رده‌می ئه‌مرودا ، له‌ پیتاوی ئازادی و دیموکراسی و گه‌یشتن به‌ مافی نه‌ته‌وه‌یدا به‌ . ئامانجانانه‌کافی ئه‌وگه‌له‌ دژی قازانج و به‌رژه‌وندی ولاتانی دواکه‌وتو و کۆنه‌په‌رسته و به‌ هه‌ره‌شه‌یه‌کی گه‌وره‌ له‌ دژی ئه‌وان داده‌ندری و له‌گه‌ل ئه‌و دروشمانه‌ی ولاتانی پیشکه‌وتووی جیهانی ، که له‌راده‌ی نیونه‌ته‌وه‌ی دا ده‌یانه‌وی جیگیری بکه‌ن ، به‌ک ده‌گرته‌وه . بویه ده‌بی ئه‌و جولانه‌وه‌یه‌ راسته‌وخۆ ، خۆی به‌ولاتانی پیشکه‌وتووی جیهانی به‌سه‌ستیه‌وه و له‌ پتوه‌ندیه‌کافی نیونه‌ته‌وه‌یدا به‌ لای ئه‌واندا بشکێته‌وه و له‌ هه‌لس وکه‌وتی ئه‌وان دیفاع بکا .

چاوخشاندنیک به‌ سه‌ر بارودۆخی کوردستان دا ، به‌ پینچه‌وانه‌ بوونی ئه‌و ئه‌سله‌ له‌ زورباروه‌ ده‌سه‌لمینی و به‌ داخه‌وه‌ هیندیک له‌ ریکخراوه‌کافی کورد تا راده‌یه‌کی زورکه‌وتونه‌ ژێر شوینه‌واری کار وکرده‌وه‌ی ولاتانی دواکه‌وتووی دژ به‌ کورد وئه‌و ولاتانه‌ توانیان به‌ریه‌کی به‌هیز له‌ جولانه‌وه‌ی کورد ، به‌ خۆیان بیستنه‌وه و له‌ پیتاوی مه‌سله‌حه‌تی خۆیاندا به‌کاری بین .

هاوکاری ولاتانی کۆنه‌په‌رست له‌گه‌ل هینزه‌کافی کورد ، به‌گشتی به‌ چه‌ند مه‌به‌ستی سه‌ره‌کی به‌رتوه‌ ده‌چی که‌ بریتین له‌....

۱ - که‌لک وه‌رگرتن له‌ ریکخراوه‌کافی کوردی ، بو دژایه‌تی کردن له‌گه‌ل به‌کتر به‌ مه‌به‌ستی به‌لاری دابردنی جولانه‌وه‌ له‌ سه‌رخه‌ت و ریبازی ئه‌سلی خۆی و به‌رگری کردن له‌ په‌ره‌ستانه‌ی خه‌باتی ره‌وای گه‌له‌که‌مان .

- بۆ به په ره پي دان و به هينز كردني به ره ی كۆنه په رستی به مه به سستی
 یژه دان به ته مه نی دواکه تو و دزیوان له راده ی ناوچه دا .

۲ - به مه به سستی به رگری کردن له په ره ستاندى بیروبوچونی پیشکه وتوانه و
 جینگیر بونی پتوه ندى به پیشکه وتوگان له نیو خو ی ئه و ولاتانه دا .

یه کینک له و ولاته دواکه وتوانه که به داخه وه تۆانیوتی به شینک له ناوچه ی
 ئه منی ژیر ده سته لاتی کورد له کوردستانی عیراق بخاته ژیر رینی سیاسه تی
 كۆنه په رستانه ی خو ی ، رژیمی کۆماری ئیسلامی ئیرانه ، ئه و رژیمه به
 نیوی هاوکاری کردن له گه ل رینکخراوه سه ره کی یه کانی کوردوستانی عیراق ،
 توانی تا راده یه کی زۆر ، یه کیتی نیشته مانی که یه کینک له رینکخراوه
 سه ره کی یه کانی کوردستانی عیراقه ، بخاته ژیر کۆنترولی خو ی و به هه موو
 شتیه به ک بۆ مه به سستی چه په لی خو ی که لکی لینه رگری ، رژیمی ئیران به
 هۆی ئه و رینکخراوه و ده ست و په یوه ندیبه کانی دیکه ، توانی بارودوخی ئه و
 ناوچه یه تا راده یه کی زۆرتیک بدا و کۆسپ بخاته سه ر رینگای سه رکه وتنی
 ئه و پروسه یه و ههروه ها زۆر داب و نه رستی كۆنه په رستانه ، که به هه یچ
 شتیه به ک پتوه ندى به فه ره ننگ و که له پوری گه له که مانه وه نه بوو له و
 ولاته دا جینگیر بکا . رژیمی ئاخوندى هه ر به وه قه ناعه تی نه هیتا و زۆر تا م
 و گروپی مه زهه بی ، به بیروبوچونی زۆر دواکه وتوانه ی سه ده کانی ناوه ندى ،
 له و ناوچه یه دا قوت کردوته وه و بۆ مه به سستی دزیوی خو ی به کارنان دینی .

جینا له رینکخراوه کانی کوردستانی عیراق ، ئه و جار رژیمی ئاخوندى به
 هاوکاری ده وله تی سوریه ، توانی ده ست بخاته نیو ته شکیلاتی پارتي
 کرىکارانی کوردوستانی تورکیه و له و رینکخراوه یه بۆ تیکدانی ئه زمونی

کوردستانی عیراق به تایبه تی و شیواندنی وه‌زعیه‌تی جولانه‌وه‌ی کورد به گشتی ، که‌لك ته‌واوی وه‌رگری .

ئه‌و رنکخراوه‌یه به نیوی شهر له‌گه‌ل ده‌ست و په‌یوه‌ندی‌یه‌کانی ده‌وله‌تی تورکیه و به‌کاری ره‌شه‌کوژی و ترۆرستی و ته‌فاندنه‌وه‌ی مال و مه‌درسه و شوینه خزمه‌تگوزاریه‌کان ، هه‌روه‌ها کوشتنی گاو گۆل و مه‌ر و مالاتی خه‌لکی بیتاوان و زۆر کرده‌وه‌ی نامرۆفانه‌ی دیکه له کوردستانی عیراق دا ، توانیان ناوچه‌ی ژێر ده‌سته‌لاقی پارقی به ته‌واوی بشیوین و هالۆزی بکه‌ن . گریلاکانی پ.ک.ک یان له‌و په‌ری ئازادی دا ، سنوری کوردستانی ئێران و عیراقیان به هاوکاری ریژیمی ئێران ده‌به‌زاند و دوای کرده‌وه‌ی دزیوو نامرّفانه ، به ئازادی ده‌گه‌رانه‌وه کوردستانی ئێران ، یان راسته‌وخو له سنوره‌کانی کوردستانی ئێران را ، ئه‌و ناوچه‌یان ده‌دایه به‌ر هیرشی توپ و خومپاره و ئارییجی . به‌گشتی ئه‌وه‌ی که جیگای فه‌خرو شانازی پ ک ک بوو ، ئه‌وه بوو که هیزه‌کانی ئه‌و رنکخراوه‌یه توانیبویان زور زیاتر له راده‌ی جاش و سه‌ربازی تورک ، له خه‌لکی بی‌تاوانی کورد بکوژن و به ئیفتخاره‌وه ئه‌و هه‌والانه‌ش ، له سه‌ر شاشه‌ی تلویزیونی مید بلاو بکه‌نه‌وه .

ئه‌وان ته‌نانه‌ت له بلاو کردنه‌وه‌ی خه‌به‌ری به‌ درۆ ، له‌مه‌ر کوشتنی زیاتری خه‌لکی بیتاوانی کوردستانی عیراق ده‌ستیان نه‌پاراست . به‌گشتی ئه‌وه‌ی که عه‌بدولّا ئوجه‌لان رایگه‌یانند بوو که سوپای تورک ده‌کیشیته کوردستانی عیراق و ئه‌و مه‌له‌بنده‌یان ئی ده‌کاته ویه‌تنام ، به پینچه‌وانه ئه‌و ناوچه‌یان له خه‌لکی بی‌تاوانی کورد کرده ویه‌تنام .

بیرو بۆچون و ئاکارو کرده‌وه‌کانی ئه‌و رنکخراوه‌یه ، که به هوی تله‌فیزونی

(مید) وه کو ده زگایه کی گرینگئی ته بلیغاتی بلاو ده بیته وه ، زوری زبان به جولانه وهی کورد گه یاند و به گشتی سیناسه تی ئه و ریکخراوه یه هه ربه دژی پارتی دیموکرات و پروسه ی کوردستانی عیراق نه بوو به لکو ئاکار و کرده وهی ئه وان به ته واوی ، به دژی جولانه وهی کورده و دهستی دوژمنکارانه ی ده ولّه تانی دراوسی ، به تاییه تی کوماری ئیسلامی و ده ولّه تی سوریه ، چه نگیان به سه ره موو هه لّس و که وتی ئه و ریکخراوه یه داگرتووه و ئه وه ئه و ولّاتانه ن که سیاسه تی ئه وان دیاری ده که ن .

سیاسه تی ئه و ریکخراوه یه له کوردستانی ئیران دا ، بریتی به له هیرشی ناره وا بو سه ر حیزبی دیموکرات ، قوت کردنه وهی ئینسانی به زسوو خو به دهسته وه ده ر وه ک نوینه ری خه لکی کورد له کوردستانی ئیران ، هه ولّ دان بو حه قانیه ت دان به حکومه تی کوماری ئیسلامی ئیران ، وه ک رنژیمینکی پیشکه وتوو دوستی کورده . هه روه ها پاراستنی سنوره کانی کوردستانی ئیران و عیراق و هه ره شه ی ئه وه ی که هیزشی پیشه رگه ی کوردستان بو سه ر جاش و پاستاره کانی کوماری ئیسلامی ئیران ، هیرشه بو سه ر گریلاکانی پ ک ک و زور سیاسه تی چه وتی دیکه ، هه مووی کرده وهی دزیوی دوژمنکارانه ی ئه و ریکخراوه یه ، له دژی جولانه وهی کورد له کوردستانی ئیران .

له هه لومه رجینکی ئه وتو دا ولّاتانی روژئاوا بو به رپه رچ دانه وهی ده ستریزوی و پیلانه کانی ولاتانی کۆنه په رستی ناوچه ، به تاییه تی کوماری ئیسلامی ئیران ، هه روه ها بو ئه وه ی له ناوچه ی کوردستانی عیراق دا هه روا بتوانن درێژه به کاری خزمه تگوزاری بدن ، ته نیا به ک رینگه یان به دهسته وه بوو

ئه ویش سنوری کوردستانی تورکینه بوو .

دیاره هه رچه ند حکومه تی تورک به نیه تی مه سته له ی کورد ، حکومه تیکی دیکتاتور و کۆنه په رست و دژی گه لی یه ، به لام جولانه وه ی کورد له کوردستانی عیراق به مه به سستی پاراستنی وه زعیه تی ئه و ناوچه یه ، ده بوایه هه لس و که وتی تاییه تی له گه ل ده و له تی تورکیه هه بی و ده بی هه و له بدا تا ناوچه یه کی ئه من له سنوری خوژی و ئه وان دا پیک بینی . به هوی ئه و تاییه تمه ندی یانه ، هیزه کانی کورد ده بوایه له هیرش و په لامار بو سه ر هیزه کانی تورک له سنوری کوردستانی عیراق را ، به هه موو تواناوه خو پاریزن و له حه ساسیه تی ئه ولاته ، به نیه تی ئه و پروسه یه که م که نه وه و تا ئه و جیگایه ی که ده کرا ، له نیوخوی ولاتی تورکیه را درێژه یان به خهبات دابا . به داخه وه رنکخراوی پ ک ک نه ته نیا ئه و پیوستی یانه ی وه بهر چا و نه گرت ، به لکو به فیتی دوژمنان و له ژیر به ربوه به ری یه ک سیاسه تی چه وت دا ، وازیان له خهباتی له نیوخوی ولات دا هینا و خوبان کرده ساحه بی ئه سلی بزوتنه وه ی کورد له کوردستانی عیراق و هه موو پرنسیپه سیاسی به کانیان خسته ژیر پی و ههروه ک به لینیان دابوو ئه و مه لبه نده بان کرده مه ی دانی شه ر و ئازاوه کانی خوبان .

به م شیوه یه ئه زمونی کوردستانی عیراق ، که له راده ی نیونه ته وه بییدا ، سرنجی هه موو کۆر و کۆمه لی جیهانی بو لای خوی راکیتشا بوو بیۆ چه قلی چاوی دوژمنانی دیرینه ی کورد ، به ده ست تیوه ردانی ولاتانی دژی گه لی و گیره شیونی و خرابکاری هیتدیک رنکخراوی کورد ، تا راده یه کی زور له گرێژنه چوو .

سه ره رای هه مووی نه وانه له لایه کی دیکه ش شه ری نه خواهزرای براکوژی ، له نیوان دو هیزی سه ره کی کوردستانی عیراق بو چه ندین سالان دهستی پی کرد . به م شیوهیه نه و وه زعه تا رادهیه کی زور ، کیشهی ره وای گه له که مانی له حاست بیرورای جیهانی و خه لکی نینوخوسی بی ئیعتبار کرد و زوری زیان به جولانه وه که مان گه یاند .

سه ره نجام ولاتانی روژئاوا و دهوله تی ئه مریکا له سه روی هه مویان ، به هه ول و ته قه لای زور توانیان له نیوان دو هیزی سه ره کی کوردستانی عیراق دا ، ئاگر به س رابگه یه نن و کو تایی به شه ر بینن . له نه زمونی کوردستانی عیراق دا ، به کینک له رنکخراوه سه ره کیه کانی کورد که زور مه سئولانه جولآوه و به هه موو توانا هه ولی دا ، تا به رگری له شه ر بکری و دو هیزی سه ره کی کوردستانی عیراق پینکه وه ئاشت بینه وه ، حیزی دیموکراتی کوردستانی ئیران بو . له حالیکدا که خه باتی چه کدارانه ی حیزی دیموکرات به دژی کوماری ئیسلامی ئیران که به هه موو توانا وه به دژی پرۆسه ی کوردستانی عیراق تینده کو ش ، به سیاسه تیکی دروست وه وا ده زانرا . نه و حیزبه بو نه وه ی هه یج بیانویه ک بو ده ستتیوه ردانی کوماری ئیسلامی ئیران نه هیلته وه ، به هه لدانه وه ی لاپه ره یه کی نوی له ژبانی سیاسی خو ی دا ، تیکوشا که به هه یج شتیه یه ک، کو سپ بو نه زمونی کوردستانی عیراق پینک نه هینی و به پی توانا نه هیلنی نه و پرۆسه یه له بار بچنی . سه ره رای نه و سیاسه ته مه سئولانه یه ی حیزی دیموکرات ، به داخه وه به هوی سیاسه ته چه وه کانی کانی یه کیتی نیشتمانی ، که به ته وای که وتبووه داوی سیاسه ته کانی کوماری ئیسلامی . رینگا بو نه و رنژمه دژی گه لی به

خوش کرا ، که بۆ قەتلی عام و گوشت و گوشتاری هیزه کانی کوردی ئێرانی به تاییه تی حیزی دیمۆکرات ، دەست له هیچ کردە و هیه کی دزێوو و غیره ئینسانی نه پارێزن .

بەم شێوه یه ئە گەر له لایه ک دوژمنانی کورد له کوردستانی عێراق ، توانیان له نێو خۆی هیزه کانی کورد دا شهرتی خۆشناوی سازیکەن ، له لایه کی دیکه ش به هۆی هیزه کانی کوردی تورکییه (پ ک ک) ، توانیان شهرتی نه خوازارا و به سەر ئە و به شه له خاکی کوردستانی عێراق دا بسه پێنن ، ئە و جار به هۆی یه کینتی نیشتمانی بۆ نه مانی هیزه کانی کوردی لاوه کی نه یاری دژ به خۆیان که هه موو یاسا کانی کوردستانی عێراقیان پاراست بوو ، دەست به کاربوون . به گشتی وه زعییه تی چه ند سالی رابردوو ی کوردستانی ئازاد کراو ، بۆ هه مو کوردی کی دلسۆز سه رده مێکی پر له ده رد و ئازار بوو . له و پرۆسه یه دا رۆژنه بوو که به هۆی به کرنگیراوان و خائینانی کوردی خۆمالی ، چه ند کرده و هیه کی تیرۆرستی ، به دژی کادر و پێشمه رگه ولایه نگرانی حیزی دیمۆکرات و په نابه رانی دیکه ی کوردی ئێرانی به رتوه نه چی و کرده و ه ی تیرۆرستی ، وه ها بالی به سه ر ئە و خا که دا کینشا بوو ، که خه لکی نیشتمانه روه ر و دلسۆز بێزبان له خۆ ده بۆوه .

بەم جۆره له ژێر به رتوه به ری مام جه لال له ماوه ی ۳ سالان دا ، زیاتر له ۲۵۰ کادر و پێشمه رگه ی حیزی دیمۆکرات به شێوه یه کی زور ناجوانمێرانه ، له شار و پرسگا کان دا ، کوژران و قه تلێ عام کران . ئاما جی هه ره سه ره کی ئە و خۆفرۆشی یه ، ئە وه بوو که به هه ر شێوه یه ک بی دلی دوژمن له خۆ رازی بکری بۆ ئە وه ی مه بادا به لای رنکخراوی کی دیکه دا بشکێته وه . به م جۆره ئە و

رنکخراوه یه ی که به ردی کوردایه تی و نیشتمانپه روه ری له سینگی ده دا ، بوو به یارو یاوه ری سه ره کی هیزه تیرۆریسته کانی کۆماری ئیسلامی و سه ره رزانه پیلانه کانی ئه و رنۆرمه ی ، به دژی جولانه وه ی کورد به گشتی و حیزبی دیموکرات به تایبه تی ، به رتوه ده بردن .

له ژیر شوینه واری ئه و رنکخراوه یه و به هاوکاری ئه وانه ، قه له م به ده ستان و نوسه رانی غه بیره مه سئولیش له ده ره وی ولات بیتکار نه بون و به دژی حیزبی دیموکرات ، له هیچ چه شنه درۆ و بوختانیک درنغیان نه کرد و ته نانه ت هه ولیان دا که ئه و حیزبه له میژووی خو ی و هه موو سه روه ره کانی بی به ری بکه ن .

زۆر له و نوسه رانه که خو یان به که سایه تی نیشتمانپه روه رو خه باتکار ده زانن ، به هۆی ماهیه تی دواکه و توه انه و به هۆی بی به ری بون له شعوری نه ته وایه تی و نیشتمانی ، که و تونه ته داوی سیاسه ته کانی دوژمنانی کورد ، به تایبه تی کۆماری ئیسلامی و بو مه به سه ته کانی ئه وان تیده کۆشن . ئه وانه له و په ری بی مه سئولیه تی دا ، بی ئه وه ی که بو خو یان بو چاره سه ری کیشه ی کورد له کوردستانی ئیران هه نگاوێک هه لیتن ، ته واوی ئامانج و بنه ما کانی حیزبی دیموکراتیان خستۆته بهر په لامار و ده یانه و ی به و بو چو نانه یان رواله تیکی زانستی بدن و وابنوینن که مه به ستیان ره نگ دانه وه ی رووی راستی روداوه کانه بو به ره ی داهاتوو .

له و بی یه دا ئه و رۆژانه کتیپیک به نئوی ژبان و به سه ره هاتی عه بدولزه حمانی زه بیحی (مامۆستا عوله ما) به هۆی کاکه علی که ریمی ، خوارزای ناوبراو ، له قه واره یه کی ئه ستوردا ، له ده ره وه ی ولات چاپ و بلاو بووه .

له زۆریه ی بابته کانی ئەم کتیبه دا ، که به شیوه ی وتووێژ له گەڵ هیندیک بهرواڵت که سایه تی سیاسی کورد ، بۆ دۆزینهوه ی گری کۆپره کانی ژبان و به سه رهاتی مامۆستا زه بیحی کراوه ، هه ول دراوه تا میژوو و ئامانجی کۆمه له ی ژ.ک و حیزبی دیموکراتی کوردوستانی ئێران به ته واوی بشیونین و ئەو دوو ریکخراوه له بهرانه ریه ک دابنن و یه ک به شوێر شگێرو خه بات کار و یه کیش به سازشکارو دواکه وتوو ، له قه له م بدهن و ههروه ها کوشتنی مامۆستا زه بیحی و زۆر شتی ناره وای دیکه ، به حیزبی دیموکرات بیه ستنه وه . بوختان و درۆ و شتی ناره وا ، ته وه ره ی سه ره کی بابته کانی ئەو کتیبه پینک دینن و زۆر له نوسه رانی ، نه ته نیا راستی روداوه کانیان به باشی تاو توێ نه کردوه . به لکو به ئانقه ست ره وتی چه ساس و هه ل و مه رجی جولانه وه شیان وه بهر چا و نه گرتوووه و هه ولیان نه داوه توێز قالییک مه سئولانه بچولێته وه . له و کتیبه دا کاک عه لی تیکۆشاوه تا زۆر تر له بیرو راو بۆ چووونی که سانی به زیو و تیک ده ر و ئازاوه چی ، ته نانه ت که ساتیک که له ریزی دوژمنانی گه لی کورد دا بوون ، که لک وه رگری و قسه کانیان وه ک سه نه دو به لگه ی میژوو ی خه باقی ره زگاری خوازانه ی گه لی کورد ، به حساب بیتنی .

هه رچه ند له لابه لای وتووێژه کانی زۆریه ی نوسه رانی ئەم کتیبه دا ، راستی ژبان و به سه رهاتی مامۆستا زه بیحی ، هۆی کوشتنی و ئاکارو کرده وه و بۆ چونه کانی به ته واوی ده ر ده که ون . به لام نییه تی خراپی کاک عه لی و فکری به ستراوه و دوگهاتیکی ، توێز قالییک رنگای نه داوه که له دژایه تی حیزبی دیموکرات دور که وێته وه و هه ول بدا سه ر برده ی ئەو که سایه تی به چاکتر و

رون کاته‌وو و له و پیناوه‌ش دا ، به‌لکو ئه‌ی توانیبای خزمه‌تیبکی به‌فه‌ره‌نگ و که‌له‌پوری گه‌له‌که‌ماتی کردبا . ماموه‌ستا زه‌بیحی به‌داخه‌وه له لاپه‌ره‌کانی ئه‌م کتیبه‌دا ، بۆته‌که‌سایه‌تیه‌کی ته‌واو دژ به‌حیزی دیموکرات ، حیزبیک که بۆخۆی له دروست کردنی ده‌ستی بالای هه‌بووه . ئه‌وانه‌هه‌روه‌ها به‌بی هیچ به‌لگه‌یه‌که‌تیده‌کۆشن مامۆستا بکه‌نه‌دوژمنی سه‌ر سه‌ختی پیشه‌وا قازی مه‌حه‌مه‌د سه‌رۆک کۆماری کوردوستان . به‌گشتی ئه‌وه‌ی له میژووی جولانه‌وه‌ی کورد له کوردوستانی ئێراندا ، جینگای فه‌خرۆ شانازی کۆمه‌لانی خه‌لکی کورده‌و مامۆستا زه‌بیحی بۆ خۆی له‌دروست کردنیان دا ، ده‌ستی بالای هه‌بوو ، به‌هۆی بی مه‌سئولیه‌تی عه‌لی که‌ریمی ، له‌و کتیبه‌دا لیتی ئه‌ستیندراوه‌و لیتی بی به‌ری کراوه .

شێوه‌ی هه‌لۆیستی کاک عه‌لی له کۆکردنه‌وه‌ی بابته‌کانی ئه‌م کتیبه‌دا ، به‌رادیه‌که‌غه‌یره مه‌سئولانه‌یه ، که نه‌ته‌نیانه‌یتوانیوه خزمه‌تیک به‌زیندوکردنه‌وه‌ی ژبان و به‌سه‌ر هاتی مامۆستا زه‌بیحی بکا ، به‌لکو بۆ جارێکی دیکه‌ش ئه‌و مامۆستایه‌ی به‌کوشت داوه و بی سه‌ر شوینی کردوه . به‌لام کوشتنی ئه‌و جار ، نه‌به‌ده‌ستی دوژمنانی گه‌لی کورده ، به‌لکو به‌ده‌ستی خزمی ناشی و له نیو دلی کۆمه‌لانی خه‌لکی کوردوستان دایه .

شتیبکی رونه‌به‌هیچ شێوه‌یه‌که‌ پێویست به‌وه ناکا که‌به‌پێی به‌لگه‌ی دیکه و له‌لاوه‌را ، وه‌لامی بابته‌کانی ئه‌م کتیبه‌ بدرته‌وه ، چونکه‌ لاپه‌ره‌کانی ئه‌م نوسراوه‌یه‌باشترین به‌لگه‌ن ، بۆ ره‌دی ته‌واوی درۆبوختانه‌کانی نوسه‌رانی ئه‌م کتیبه‌و ئه‌وان که بۆخۆیان ته‌واو خۆیان نه‌فی کردوه .

ئیمه‌ بۆ رون کردنه‌وه‌ی راستی روداوه‌کان ، ته‌نیا به‌به‌راورد کردنی وته‌ی

(كۆمەلە ژ.ك) ى بە قەد موكرىان تەسك كردهو و سەرىە خوڧى لە چوارچىوەى ئۆتۆنۆمى تىرىجاندا . گىران و دەست بەسەر بوونى زەبىحى بۆ ماوئەيەك لەزەمانى كۆماردا ، دووبەرەكى نىوان ئەو و پىتەشەوا و ھەر و ھا ژيانى زەبىحى دواى كۆمار ھەتا گىران و كوژرانى بەلگەيەكى زۆر سەبارەت بە كىشەى كۆمەلەى ژ.ك ، ح.د.ك دەھىتتە گۆرى .)

ئەم قسانە بەشېك لەكۆى كاللى بابەتەكانى ئەم كىتەبەى و زۆرىەى نوسەرانى دىكەى ئەو كىتەبەش ، ئەو مەبەستانەيان لە قالبى جوراجوړدا دووبەت كردۆتەو و نىەتى دوژمنكارانەى خوڧان بەنىسبەتى مېژووى جولانەوى كورد نىشان داو و ھەوليان داو و تا ھەرچى زياتر كىتەبى عەلى كەرىمى ، بەودرۆو بوختانانە دەولەمەنتر بگەن .

سەىر ئەوئەيەكە كەسېك وەك ئەمىرى ھەسەن پوركە بە روالەت خوئندەوارى ئاكادىمى و زانكۆبى ھەبى و لە رشتەيەكى زانستى دا ، شەھادەى دوكتۆرابى وەرگرتىن ، چۆنە ھەروا بى ھىچ لىكدانەوئەيەك ئاوا بەسادەبى ، ئەو ئەسلە دەسەلمىنى كەكۆمەلەى ((ژ.ك)) تىك دراو ((حىزبى دىموكرات)) رىكخرا . ئايا روناكبىرى بابەتېكى زانستى ، ئاوا سەر سەرى بە سەرىە كىك لە لاپەرە زىرىنەكانى مېژووى جولانەوئەى كوردا ، تىپەر دەبى و بى ھىتانەوئەى ھىچ بەلگەيەك ، بىرارى ئاوا نارەوا دەدا . كاك ئەمىر ئەو راستى بە نازانى كەھەرتاقىك ، يان رىكخراونكى سىياسى ئەگەرلە سەر بنجىنەوئەى بنەمايەكى پىشكەوتو و بەبى پىوئىستى مېژووبى و ھۆكارەكانى نىو خوڧى كۆمەلەى پىك

هاتبى و كۆمەلانى خەلك پىشتىگىرى بن ، ئاوا بەئاسانى ، لە لاوهراتىك نادىرى و لە بەين ناچى . كاك ئەمىر دەبوايە بزانى كە ئەگەر چى دەيان سالە دوژمنانى كورد بە ھەمو تۈواناۋە و بەپىشتىۋانى ھىزى كۆنەپەرسى ناو خۆ و دەرەۋە بۆ لەناو بردى ھىزە رەسەنە كانى كورد تىدە كۆشنى ، بەلام سەر كە وتو نەبوون . ئەگەر ئەمىرى ھەسەن پور ھەرۋەك لە لاپەرەى ۲۱دا پىنوايە كە كۆمەلەى ژك رنكخراۋىكى رەسەنەۋە ئامانجە كانى برىتىن لە ((راست و پاك بوون و خۆبەخت كۆردن لە رىگەى نىشتىمان)) دايە ، دەپى ئەۋەش بزانى كە رنكخراۋىك ئەۋە ئامانجى بى ، ئەگەر ئەندامانى ئەو رنكخراۋىيە لەسەر گۆرىنى قەۋارە و نىۋى حىزبە كەيان بۆ خۆيان بەو قەناعەتە نەگەيشتىن ، ھىچ ھىزىك ناتۋانى ئاوا بەئاسانى لەبەينى بەرى و تىكى بدا .

كەۋابو كۆمەلەى ژك تىك نەدرا بەلكو ئەندامانى ئەو رنكخراۋىيە ، بۆ خۆيان بە لىكدانەۋە ھەلسەنگاندىكى وردو زانستىانە لەسەر پىۋىستىيە كانى كۆمەلە ۋ ھەل و مەرجى نىۋە تەۋەبى ، بەو قەناعەتە گەيشتىن ، كە دەپى نىۋە و قەۋارە تەنانەت ھىندىك خەت و رىبازى كۆمەلە بگۆرن و لەسەر بىنەمايەكى پىشكە و توتور دابرىژن .

لەو ئالوگۆرەدا ، بى شك روسەكان نەخشى زۆر كارىگەريان ھەبوۋە ۋ ئىمە لە دواتردا زىاتر ئاماژەى پىندە كەين و ھەول دەدەين تا ئەو جىنگايەى بلوى ، گرى كۆپرە كانى ئەم سەردەمە زىاتر لىك بگەينەۋە .

ئەۋەى كە جىنگاى داخە ئەۋەبە كە كاك ئەمىر تەنانەت نەيتۋانىۋە بىر لە پىۋىستى ئەو ئالوگۆرە دىپالكتىكە بگاتەۋە ، كە بە پىنى ھەل و مەرجى ئەۋەكات ، ئەندامانى بەرتۋەبەرى كۆمەلەى ژك لەسەر گۆرىنى نىۋە قەۋارەى

رێکخراوە کە یان پێی گە یشتبوون .

ئە و زانیاریانە ی کە کاک عە لی لە لاپەرە ی ٧٩ ، لە سەر شارە زای بوونی ئە ندامانی بە رێو بە رێ کۆ مە لە ی ژ.ک و ئاگاداریونیان لە سەر وە زعیە تی نێ ونە تە وە ی لی دە دو ی ، نە ی توائیو بە کاک ئە میر بە و قە ناعە تە بگە یە تی کە ئە و ئالو گۆرە بە پێی ئە و شارە زاییە و لی زانیانە بوو .

کاکلی ئە و بو چو نە چە و تانە بە رواڵە تێکی دیکە . لە قسە کانی مامۆستا شیخ عێزە دینی حوسینی ، نوسە ری دیکە ی ئە م کتیبە دو پات دە بنە وە . هەر چە ند مامۆستا بو خۆ ی ئە ندامی کۆ مە لە ی ژ.ک بوو و دە بوایە زۆر بە باشی لە چە ندو چۆنی روداوە میژوو یە کانی سە ر دە می کۆ مە لە ی ژ.ک و کۆ مار ئاگادار با . بە لām بە و پەرە ی سادە یی ، لە لاپەرە ی ٣٥٠ دا ئاوا دە نوسی . (ئە وە ی ئە من دیزانم ئە وە یە کە مامۆستا زە بیحی و جە ماعە تی کۆ مە لە ی ژ.ک زۆر مو خالیف بوون کە کۆ مە لە تێک بچێ و بی تە حیزلی دیموکرات.....) .

ئە وە ی کە مامۆستا باسی لی دە کا ، بە هیچ شیو یە ک ناکری وە ک بە لگە یە ک کە لکی لی وە ربگی ری و ئیمە دو ات زباتر ئامازە بە و ئی عتراف بە و نە زانیانە دە کە یین کە مامۆستا بو خۆ ی لە چە ند لاپەرە ی ئە و کتیبە دا لێی دە دو ی . مامۆستا بی ری لە وە نە کە ر دو تە وە کە ئە گەر بە رێو بە رانی کۆ مە لە ی ژ.ک ، ژیرانە ئە و ئال و گۆرانیان لە نێ و خو باندا پێک نە هێنا با ، ئە وە ئە و رێکخراوە یە چ فەر قێکی لە گە ل حیزلی خالە مە لا و حیزلی ئازادی کوردوستان ، کە لە هەر دوو کیاندا مامۆستا زە بیحی ئە ندامی چالاکیان بوو

دەبوو. مامۆستا مەلا شىخ عىزەدەين لە درىژەى ئەو باسەدا لە (ل ٣٥١)دا دەنوسى.. ((وختىك كۆمەلەى ژ.ك بوو بە حىزى دىموكرات ئەسلەن ھەر سەر و بن بوو ، دەرکەى كراو ، سەر كردهى عەشايەرو بنەمالەى شىخەگەورەكانى تەرىقەت تا مەلای بە دەستەلات و بانفۆزى شارو دى ، پىاوە ماقوول و بە دەستەلاتەكانى شار ھاتنەروو . پىاوچاكانى ژى كاف كەنار نران و يان بوونە دەرەجە دووسى ..)).

مامۆستا كە بۆخوى لە ئالوگۆرى بەرتەسكى نىوخوسى دەفتەرەكەى دا دەستەووەستان بوو ، كتوپر و بى بىر كردنەو ئەو قسانە بەيان دەكا و نازانى كە رىنكخراونكى نەھىتىكار بۆ بە دەستەوگرتنى دەستەلات لە ھەل و مەرجى لە بارو ئازاد دا ، دەبى لە روالەق نەھىتى بىتەدەر و كۆمەلانى خەلك ، لە دەورى بەرنامەكانى كۆبكاتەو و رىنكيان بخا . كۆمەلەى ژ.ك بۆ ئەو قوناغە نوێە دەولەتدارى بە ، دەبوا بەرنامە و پرۆگرامى نوێى ئامادە كردبا و چىن و توێژەكانى كۆمەلەى كوردستانى ، لەگەڵ بەرنامەكانى خۆى رىك خستبا و بۆ بەرئۆھەردىيان خۆى ئامادە كرد با .

بەرئۆھەردانى كۆمەلەى ژ.ك لە ھەموو بوارەكانى گۆرانى رىنكخراوھىیدا ، زۆر ژىرانە جولانەو و ئەگەر مامۆستا بە وردى چاوتكى بە سەر ئەزمونەكانى سەردەمى كۆماردا ، خشاندبا و بەگشتى لە ئەزمونى شۆرشى كورد ، تىتۆلنىكى دادربىسا ، دواى قى پەر بوونى ٢٠سال ئاوا لە بەرانبەر رەوتى رۆژگاردا ، دەستەووەستان نەدەبوو و لە باسى پاشەكشەى خۆى لە شارى مەھاباد بەرەو

ناوچه ی سه رده شت که له لاپه ره ی ۳۴۳ دا هاتوو ه ، ئاوا توشی داماری نه ده بوو .. ((هه ول جار که له بانه وه هاتین بو سه رده شت و له سه رده شته وه هاتینه وه داوداوی . مندا له کانم نارده کاولان ، وه زعمان زور خه راپ بوو ، نه مان ده زانی ئاواره یی و لی قه ومان چۆنه و چۆن له گه لی رابیین ئیمه له داوداوی بوین له مالی کوریک که به داخه وه شه هید بوو ، کوخا عه ولایان پی ده گوت دوو سی روژان له وی بوین ، دیاره ئه ویش وه زغی باش نه بوو ، ئیمه فکرمان نه ده کرد که ده بی پولمان پینی و شتیشمان بی ، ئه سله ن زور ساده و سه تخی بووین.....)).

ماموستا که له ته وای ته مه نی ژبانی دا ، تا سالی ۱۹۷۹ به هیچ شینویه که له خهباتی گه لی کورد دا به شداری نه کردوه که هیچ ، ته نانه ت وادیاره له گه ل دۆست و ناسیاویش ، باسی سیاسه تی نه هینا وه ته گۆری . ده نا که سیک که ئه ندامی کۆمه له ی ژک بووی وله ئاوا یسه کانی موکوریان دا ده رسی مه لایه تی خوتند بی و روداوه کانی کۆماری به چا و دیبی ، چۆن ده بی ئاوا له به رانه ر به زه ختی روژگار دا ده سته وه ستان بی . ئه و جار که سیک که ئاگاداری روداوه کانی سالانی ۲۷ و ۳۲ و ئازارو ئه شکه نجه و ده ربه ده ری به کۆمه له ی ئه ندامان و لایه نگران حیزبی دیموکرات له سالی ۱۳۳۴ نه بی ؟ ، که سیک که ئاگاداری شوژی چه کداری سالانی ۴۶/۴۷ نه بی و ده ردی ئاواره یی و لینه و ماوی کۆمه لانی خه لکی کورد ، له نسکۆی گه وری ۱۹۷۵ ی کوردوستانی عیراقی نه چیشت بی ، چۆنه خۆی به ربه ری ئایینی جولانه وه ی

کورد له کوردوستانی ئیران ده زانی . که سیک که شه وه هه لسوکه وتی بی .
 ده بی به پیتی چ زانیار به ک بیهه وی روداوه کانی کوردوستان تا وتوی بکاو
 بیسه ئینی که جه ماعه تی کۆمه له ی ژک موخالیفی شه وه بون که کومه له تیک
 بچی بی به حیزی دیموکرات .

ئیره دا پرسیار شه وه به ئایا به ره له سستی کردن له گه ل گۆرانکاری به کانی
 نیتوخوی رنکخراویک کاریکی باشه ، شه گهر وایه بو ده بوو مامۆستا به وه
 توره بی که ئەندامانی ده فته ره که ی موخالیفی پیک هیتانی حیزیتیک له نیتوخوی
 ده فته ره که ی بن .

زۆر به لگه ی میژوویی که له دوایی دا ئیشاره یان پی ده که ین شه وه ده سامین
 که مامۆستا ههروهک له زۆر جینگایان ئیشاره به ساده بونی خوی ده کا ، له و
 باره شه وه هه ره به ساده یی فکری کردۆته وه .

شه وچار رون نییه که مام جه لال نوسه ری دیکه ی شه م کتیبه ، به پیتی چ
 به لگه یه ک ده بیهه وی بی شه م لاو شه ولا دروست بونی حیزی دیموکرات
 به روسه کان بیه ستیته وه ته نانه ت که سایه تی شه و ربه رانه ش که بوخوی به
 مردویی و به زیندویی ئیتاعه تی لی کردوون ، به ده ستردی شه وان دابی و له
 لاپه ره ی ۳۲۶ دا ناوا بنوسی . (ده مهه وی شه وه ش بلیم له تاریخی کورد
 دا گه وره ترین زه ره ری سوڤیه ت که له کوردیدا شه وه بوو که نه بهیشت
 ژک به ته رقه ی خوی گه شه بکا ههروه ها له عیراقیش وای کرد .
 له عیراق شۆرش و رزگاری هه بو نه یان بهیشت شه و دو حیزبه به
 شیوه ی ته بیعی خویان گه شه بکه ن ، هاتن سه ر کردایه تی عه شایریان

هێنایه وه سه رجولانه وه ی کورد ، له ئێران قازی محەمەد و دەورو
 بەره کە ی تە ماشایان بکە هەموو لەو بابە تانەن مالکین و ئاغا و.....
 لە کوردستانی عێراقیش مەلامستەفا و شیخ لەتیف و کاکە زیاد و
 ئەوانە یان هێنا....)) .

مام جەلال ئەوجار لە لاپەرە ی ۳۲۷ دا دوای ئەو ی دەنوسی کە چۆن کاتی
 خۆ ی مەلامستەفا بە هۆ ی شیخ لەتیف و کاک زیاد ، سه روکایە تی عەشایری
 کۆنی داناوه ، هێرش بوو سه ر حیزبی دیموکرات ، درێژە پی دەداو
 دەنوسی.. ((کۆمە لە ی ژ.ک خۆ ی بیا بە حیزبی دیموکرات شتیکی تر
 دەردە چوو و ئاوا نە دەشکا چون هەموو پیاوی تیکۆشەری
 خۆنە ویست بوون و هێچیان نە بوو لە دەستیان بچی . ئەمن پیم وایه
 ئەوه هەنگاوێکی پاشە کشه بوو ، ئەمن لە کتێبه کە شدا ئەوهم نوسیوه
 ئەوه گە وره ترین زەرەر بوو کە سوؤقیەت لە کوردی دا..... لێی بگه رابا
 ژ.ک دەبو بە حیزبیکی رێک و پێکی ژیکه لە ی زۆر چاک و جە ما هیری
 بە ئیستلاحي خۆمان ورده بوژژواو جوتیارو کریکارو دوکانداری
 و خویندکاری کۆ دە کردە وه.....)) .

ئاشکرایه هێزە کانی روس ههروهک هینزی هاو په یانی ئەمەریکا و ئینگلیس لە
 مەلپە ندی موکوریان دا جینگیر نە بیون و لە بنکە کانی تە ورینز میانداو ورمی
 را گیر و گرتە کانی ناوچە ی موکوریانیا ن ، چاره سه رده کرد . ئەوان ئە گه رچی
 تا راده یه کی زۆر . ئاگاداری هەمو هەلسوکه وته کانی مەلپە ندی موکوریان

بوون ، به‌لام نه له دروست کردن و نه له گۆزانی کۆمه‌له‌ی ژك دا ، نه و جۆزه‌ی که مام جه‌لال ده‌لی ، ده‌ستیان نه‌بووه .

زۆر له سیاسه‌تمه‌دارانی کورد نه و پتووستی به‌یان لیکدا بووه وه که ده‌بوایه قه‌واره و روانگه و ناوه‌روکی کۆمه‌له ، به شیوه‌یه‌ک بگۆردری که وه‌لامدەری نیاز و پتووستی به‌کافی نه‌وکاتی کوردستان بی و له‌گه‌ل نه و هه‌ل و مه‌رجه نینونه‌ته‌وه‌یی به‌ی که ره‌خسا بوو به‌ک بگریته‌وه .

بی شک بو‌نه‌وه‌ی ره‌وتیکی گۆرانکاری مه‌نتقی له به‌رنامه و پرۆگرامی کۆمه‌له‌دا پیک بی ، روسه‌کان زۆریان هه‌ول دا و به ته‌واوی ئامۆژگاری به‌رتوه‌به‌رانی کۆمه‌له‌یان کردوه و ته‌نانه‌ت تا راده‌یه‌کیش زه‌ختیان هه‌تانه . به‌لام نه‌وه‌به‌رتوه‌به‌رانی کۆمه‌له بوون که بریاری ئاخیران داوه . روسه‌کان پێیان خوش بووه که کۆمه‌له ، بو‌خۆی به‌خۆی دایته‌وه و شیوه‌سیاسه‌تیک بگریته‌به‌رکه وه‌لامدەری سه‌رده‌م بی . سیاسه‌تیک که به‌رتوه‌به‌رانی کۆمه‌له‌ش پینی گه‌یشت بوون و ژیراته به‌رتوه‌یان برد .

مامۆستا هه‌یمن که بو‌خۆی نه‌ندامی ژماره ۵۵ کۆمه‌له بوو و نازناوی شاعیری میلی کوردستانی هه‌بوو و له کۆمه‌له‌ی ژك و حیزبی دیموکرات دا کادریکی لێوه‌شاهه بوو ، له پێشه‌کی کتیبی تاریک وروون له لاپه‌ری ۲۲ دا ، ئاوا ده‌نوسی . (ده‌سته‌یه‌ک له‌روونا کبیران و نه‌ندامانی کۆمه‌له‌ی ژك هاتنه‌سه‌ر نه‌و بروایه ، که جی به‌جی کردنی به‌رنامه‌ی کۆمه‌له ، له هه‌ل و مه‌رجی ئینستای جیهانی و کوردستان دا ئیمکانی که‌مه . بو‌یه به‌رنامه‌یه‌کی کورت و نو‌ی‌یان که له‌گه‌ل هه‌ل و مه‌رجی نه‌وسه‌رده‌می

دا ده گونجا گه لاله کردو له رۆژی سێی خه زه لوه رۆی ۱۳۲۴. ۱۹۴۵ یه کهم کۆنگره ی حیزبی دیموکراتی کوردستان هه ر له سه ریناخه ی رنکخراوی کۆمه له ی ((ژ.ک)) دامه زرا....)).

کۆمه له ی ژ.ک ده بوا به له گه ل نه و ره وته دیموکراتیکه ی نه وکات که به پشتیوانی ولاتی سوڤیهت و به ره ی چه پ ، له سه رانسهری جیهان دا ، له چوارچێوه ی بیرورای نازاد و دیموکراسی و فۆرمی رنکخراوه دیموکراته کان هاتبوو ه ئاروه ، خو ی رنک خستباو ببا به رنکخراوێکی پیشکه وتووی سه رده م .

له لایه کی دیکه نه وکات حیزبی توده له ئێران دا دهسته لاتی زۆر بوو ، ده به ره رسته به هه ر شه وه به ک بی چی پێه ک به خۆی له کوردستان دا بکاته وه . بۆیه به هۆی کاربه ده ستای روس ، زۆریان بوخت بو سه ر به رتوه به رانی کۆمه له هینا بو نه وه ی تێوی خو بان بگۆرن . مامۆستا هه ژار له پێه دا له لاپه ره ی ۷۲ چێشتی مجنوردا ئاوا ده نوسی.. ((رۆژنیک قازی له ته ورنز راگه راوه و کۆی کردینه وه و گوئی..)) (قولی یوف گوتیه ئیمه جگه له توده هیه چ حیزبی دیکه قبول ناکه ین ، ده بی خو تان هه ل که ن و بینه توده ده نا ناچارین بتانکوژین ئیوه ده لێن چی؟ . زۆر زوو جوابمان داوه که ئیمه بوخۆمان ئه م رینگه یه مان هه لبژاردوه و ، روس ئاگایان لێ نه بوه ، ئێستاش هه ر له سه ری ده رۆین و چیان له ده ست دێ منه تیان نه بی . قازی گوئی ((خوا شوکور لاوی کورد وه ک

میشك وان ، تا بیان سوپەو و بۆنیان خوشر دەبێ)) جوابە كەى
 یردەو و بۆ تەو و ریز گەراو و گوتى لە و جوابە ترساون و ((قولى یوف))
 گوتوبە تودە چگوبەك دەخوا؟ ئنوبە ھەروەك خوۆتان بن .)) .

ھەر لە درتۆھى ئەو باسەدا مامۆستا ھەزار لە سەر گۆرانى كۆمەلە بە حیزى
 دیموكرات لە لاپەرەى ٧٢ چیشتى مجبۆرى دا دەنوسى.. ((قازى و ھەوالە كافی
 كە لە دوو ھەم سەفەرى باكو گەرانەو و رایان گەیانەد.. روس لە ناوى
 ((ژ.ك)) رازى نین چونكە حیزبىكى بۆ ئازادى ھەموو كوردستان
 تیندە كۆشى و ئینگلیس و توركان تۆرە دەكا دەبێ ناوى خوۆمان
 بنیین ((حیزبى دیموكراتى كوردستان)) و داواى خودموختارى لە
 ئێران بكەین. زۆر مان ئەو خەبەرە لە بەرگران ھات ، بەلام
 چارەچیە قبول كرا .)) .

سیاسەتى كۆمەلەى ژ.ك بە ئامانجى سەر بە خوۆبى بۆ ھەموو پارچە كافی
 كوردستان لە گەل سیاسەتى دووھلى و لاتە زھێزەكان نەدەھاتەو و ئەو
 و لاتانەى كە لە بەرەبەكى بەھیزدا ، لە سەرانسەرى جیھان بە دژى فاشیزم
 شەریان دەكرد ، بەرنامەى سەر بە خوۆبى كوردستانیان لە ئامانج دانەبوو. ئەو
 تراژیدیى بە داخو و بە داواى تێپەربوونى زیاتر لە نیوسەدە ، دیسان بۆ كورد
 دوپات بۆتەو و دەبینین سەرەرای ئەو دەرفەتە لە بارە نیونەتەو ھەبى بە ،
 چونكە رىكخراو و كافی كورد ، دەنگى و لاتانى روژ ئاوايان پى ئى ، لە خەباتى
 خوویان دا نەیان توانیو بە راشكاوى ئامانجى سەر بە خوۆبى بكەنە دروشمى روژ.

له ته‌واوی ئه‌و باسه‌دا ئه‌و راستی‌یه ده‌رده‌که‌وی که‌حیزی دیموکراتی کوردستانی ئیران ، له سه‌ربه‌مای کۆمه‌له‌ی ژ.ک دامه‌زراوه . پینک هاتنی ئه‌م ئالوگۆره ، بێ شک به‌پیتی هه‌لسه‌نگاندن و لیکدانه‌وی ژیرانه‌ی به‌رنه‌به‌رانی کۆمه‌له‌ بووه ، به‌لام تاراده‌یه‌کی زوریش له‌لایه‌ن روسه‌کانه‌وه ، هاندراون و رینوونی کراون .

ئه‌ندامانی کۆمه‌له‌ی ژ.ک له‌ رۆژی ۲۵‌گه‌لاوتۆی ۱۳۲۴ . ۱۹۴۵ به‌ ئیمزاکردنی تۆمارێکی گه‌وره ، دروست بوونی حیزی دیموکراتیان راگه‌یاندا . ئه‌و گه‌ل‌له‌یه‌ دواتر له‌ مانگی خه‌زه‌لوه‌ری ئه‌و سا‌له‌ و له‌ کۆنگره‌ی یه‌که‌می حیزب دا ، به‌ تینکرایسی ده‌نگ په‌سندکرا . به‌م شیوه‌یه‌ ئه‌وه‌ی راون و ئاشکرایه‌ ئه‌وه‌یه‌ که‌ حیزی دیموکرات ، درتۆه‌ی مه‌نتقی ناو‌ناوه‌رۆکی کۆمه‌له‌ی ژ.ک له‌ره‌وتی میژوویی خۆی دایه .
مامۆستا هه‌ژار له‌سه‌ریناغه‌ی دروست بوونی حیزی دیموکرات ، له‌لایه‌ره‌ی ۷۲ دان‌اوا ده‌نوسن . ((حیزی دیموکرات له‌سه‌ردار و په‌ردوی (ژ.ک)) دامه‌زرایه‌وه ، به‌لام ئه‌و جار به‌ئاشکرا کاری ده‌کرد .))

له‌ لایه‌کی دیکه‌ به‌لگه‌کانی سه‌رده‌می کۆمار نیشان ده‌ده‌ن که‌ قه‌ت حیزی دیموکرات ، خۆی له‌ کۆمه‌له‌ی ژ.ک به‌ جیا نه‌زانیه‌وه . له‌ ۲۵‌گه‌لاوتۆی ۱۳۲۵ دا ، کاتیک یه‌که‌م سالی دامه‌زرانی حیزی دیموکرات جیژن ده‌گیرئ ، سه‌بید محمه‌دی ته‌هازاده (ئه‌یوبیان) ، وه‌کو ئه‌ندامی کۆمیته‌ی ناوه‌ندی راده‌گه‌یه‌تی که‌ ئه‌مرۆ واته‌ ۲۵‌گه‌لاوتۆی ۱۳۲۵ ، حیزی دیموکرات بێ له‌

پینجه مین سالی خهباتی خوئی ده فی . ههروه ها وتار و نوسراوه کانی
روژنامه ی کوردستان ، که له روژی ۲۹ / ۵ / ۱۳۲۵ به بونه ی پینجه مین سالی
حیزب بلاو بونه وه ، ئەو راستی به دوپات ده که نه وه .

ههول دان بو چه واشه کردنی میژووی جولانه وه ی کورد له کوردستانی ئیران ،
به تایبه فی میژووی حیزی دیموکرات به هه موو لاپه ره زترینه کانیوه ، هه ره له
کۆمه له ی ژک وه بگه ره هه تا کۆماری کوردستان و هه موو سهروه ریه کانی
ئه م دوایانه ، ههروه ها تیک دان و شتواندنی په یوه ندی ئۆرگانیکی حیزی
دیموکرات و کۆمه له ی ژک ، ئەه گه ره چه واشه کردنی میژووی جولانه وه ی کورد
و دوژمنایه فی له گه له حیزی دیموکرات نه بی ، چ شتیکی دیکه به ؟ .

لیره دا ئەو پرسیاره دپته گۆری که ئەه گه ره مه به سه ره رنگ دانه وه ی میژوو به
شپوه به کی راست و دروست نه بی ، بو ده بی حیزی دیموکرات به وه هه موو
سهروه ریه یانه ی که هه به فی ، خوئی به ریکخراوی کۆمه له ی ژک ،
به سه ستیته وه و خوئی به میرات گری ئەو بزانی . ئەو جارنابی ئەوه فه رامۆش
بکری که کۆمه له ی ژک له سه ره ده می ژسانی سیاسی خوئی دا ، به هۆی
وه زعییه فی ناوچه و نیو نه ته وه بی ، له چوار چپوه ی ناوو ناوه رۆک دا توشی
نه و عینک فه یرانی سیاسی ته شکیلاتی هاتوو و سیاسه فی ناوچه و دووه لی
ولانانی زله یزو فاکته ره کانی نیو خوئی ، رینگای نه ده دا که ریکخراوتیک بتوانی
ئالا هه لگری ئامانجه کانی کۆمه له ی ژک به و فۆرم و قه واره به بی . بو به ئەو
گۆرانکاری به نیوخوئی به پتیوست بوو . ئەوه ش ئەو ئالوگۆره له لاهه را
بووبی یان ئەندامانی ئەو ریکخراوه یه ، به م مه به سه ته گه یشتن ، شتیکی له
ئه سه لی مه سه له که ناگۆری و پرسیار ئەوه یه ئایا ئەو ئالوگۆرو خو

رنکخسته مه نتقی به ، پتویست بوون یان نا ؟ .

به دوای ئه وه دا عه لی که رمسی له لاپه ره ی ۱۱۶ دا ده نویسی که ئه ندامانی کۆمیته ی ناوه ندی کۆمه له قه ت تا قه یه کینکیان ، نه بوونه ئه ندامی کۆمیته ی ناوه ندی حیزبی دیموکرات و بی ئه وه ی ناوه رۆک و مانای کوده تا بزانی ، گۆرانی کۆمه له ی ژک به حیزبی دیموکرات به کوده تا داده نی و ده نویسی .. ((ئه وه چ ئالوگۆرئکه که به بی هیچ کۆبونه وه یه ک و به بی هیچ بریارئک له لایه ن به رتوه به رانی ئه و رنکخراوه یه به و شتوه یه خو ی ده کا به حیزبی دیموکرات ، ئایا ئه وه زۆر تر له کوده تا ناچی که به بی پرسى به رپرسان و ربه رانی ئه و رنکخراوه و له غیابی ئه وان دا ، ته شکیلایئک بگۆری و بیکه ی به شتیکی تر و له که ره سه و ئه ندامان و شانەکانی بۆ رنکخراوی تازه که لک وه ریگری ؟ .

به کورتی و به ساده یی ئه من ده لیم له ماوه ی هه تیو بوونی کۆمه له ی ژک و سه غیره بوونیدا ، ژک کوژرا و ناشترا (بادلی زۆر که سیشم له خو کردی) ! .

ئه و بۆ چونه ئه وه ده گه یه ئی که ده بی ده سته یه ک له لاوه را و بی هیچ چه شنه په یوه ندیبه ک به رنکخراوی کۆمه له ی ژک ، هه اتین قه واره ی ئه و رنکخراوه یان تیک و پتک دابی و حیزبی دیموکراتیان دروست کردی ، بی ئه وه ی له و سه ره رووسی یه دا ، که س مرته قی لئوه هه اتی . ئه و خه یالانه ، به پتچه وانه ی بۆچوونی نوسه رانی ئه و کتیبه ، ئه وه ده گه یه ئی که به رتوه به رانی کۆمه له ی ژک چهنده ده ست و پی سپیلکه و بی ده سته لات بوون .

ئېتمە بە بەلگە باسى گۆرانى كۆمەلەى ژ.ك بە حيزى دېموكراتمان كرد و سەلماندامان كە بە پىنى چ پىتويستىەك و بە دەستى چ كەسانىك ئەو ئالوگۆرە پىنك هات . لە دوایش دا تىندە كوشىن ئەو بابەتە زياتر شى بکەينەو . بەلام پىتويستە كەك اعلى بزافى كە كۆمەلەى ژ.ك كۆمىتەى ناوەندى نەبوو بەلكو هەيشەقى بەرتووبەرى هەبوو و زۆرىەى بە تەواوى بەرتووبەرانى كۆمەلەش بەغەيرە عەبدولرەحمانى ئىمامى ، موافقى ئەوگۆرانكارى يە بوون و دەنگيان پى داو .

له لايەكى دىكە ئەگەرچى زۆرىەى ئەندامانى بەرتووبەرى كۆمەلە ، لە بەرتووبەرى حيزب دانەبوون ، بەلام كارى سەرەكى ئۆرگان و رنكخراوە كانى حيزى لە ژېر دەستەلاقى ئەوان دابوو . ئەوان چاويان لە پلە و پاىە و مەسئولىيەت نەبوو لە سەر ئەو باوهرە بوون كە دەبى بەرتووبەرى وولات ، بەكەسانى شارەزا و بە دەستەلات بسپىرن و بوخۆيان كارى سەرەكى رنكخراوە كانى حيزى بەدەستەو بەگرن .

لېرەدا بو ئەوەى يارمەتيمان بەرون كردنەوەى هيندىك گرى كوترە كانى ئەم سەردەمە كرد بى ، هەول دەدەين كار و كردەو و هەلس و كەوتى هيندىك كەسايەتى كۆمەلەى ژ.ك ، لە حيزى دېموكرات دا بوخوينەران روون كەينەو . مامۆستا هېمن لە لاپەرەى ۲۳ پيشەكى تارىك و روون دا ، لە سەرگەرەبى كەسايەتى سەرۆكى كۆمەلەى ژ.ك ئاوا دەنوسى . ((تەنيا لە كادرى رابەرى دا ئالوگۆرىك پىك هات و پيشەوا قازى موخەمەد كە ئەندامىكى سادەى كۆمەلە بوو و ناوى نەهينى (بينابى)

بوو به پیشه‌وای حیزب هه‌لبژدردا و سه‌روکی کۆمه‌له‌که پیاوینکی زۆر تیکۆشه‌رو ئازا و پاک بوو له کادری رابه‌ری دانه‌ما . ئهم ئالوگۆره هه‌یچ کاری نه‌کرده سه‌رئه‌و پیاوه و له‌ریزه‌کانی خواره‌وه‌ی حیزب دا درێژه‌ی به‌خه‌بات و کاری خۆی هه‌ر داو ره‌نجیکی زۆری کیشا .)) .

مامۆستا هه‌زارکه‌یه‌کینک له‌ئه‌ندامانی تیکۆشه‌ری کۆمه‌له‌بوو له‌سه‌ر کار و تیکۆشانی خۆی له‌حیزی تازه‌دا ، له‌لاپه‌ره‌ی ۷۲ چیشتی مجبوردا ده‌نوسی.. ((من ئیستاش نه‌متوانی ناوی (ژ.ک) له‌خۆم دور که‌مه‌وه و کاری حیزبایه‌تی دیموکراتم هه‌ر وه‌رنه‌گرت ، به‌لام له‌چالاکێ حیزب کورتم نه‌هینا .)) .

له‌و باسه‌دا هه‌لس و که‌وتی شۆرشگیرانه‌ی هیندیك له‌ئه‌ندامانی کۆمه‌له‌مان بۆ روون بووه . ئیستا بۆ روون بونه‌وه‌ی زیاتر با چاوینکیش به‌سه‌ر هیندیك بۆچوونی دیکه‌ی به‌رتوه‌به‌رانی ژ.ک دا بخشیتین . به‌رتز مه‌لا قادری موده‌رسی که‌بۆخۆی له‌به‌رتوه‌به‌رانی کۆمه‌له‌ی ژ.ک بووه ، له‌نوسراوه‌یه‌کی بچوک دا که‌له‌سه‌ر کۆمه‌له‌ی ژ.ک تۆماری کردووه‌وله‌لاپه‌ره‌ی ۷۱ ی ئه‌و کتیبه‌دا چاپ کراوه ، ئیشاره‌به‌هیندیك شت ده‌کا که‌جینگای سه‌رسورمانه‌و به‌لگه‌یه‌ک دینیته‌وه‌که‌که‌س ناتوانی بۆی ته‌ئید بکا . ناوبراو له‌سه‌ر ئه‌و بروایه‌یه‌که‌له‌کۆماری کوردستان دا بۆ ئه‌وه‌ی که‌سیکیان بێ ده‌سته‌لات کردبا ، ده‌سته‌لاتی گه‌وره‌تریان ده‌دایه‌و کاری زیاتریان بێ ده‌سپارد و ده‌نوسی .. ((.... ورده‌ورده‌ کاریان به‌ئینسانه‌ لێ هاتوووه‌کانی کۆمیته‌ی ناوه‌ندی ده‌سپارد که‌له‌جه‌رگی کاره‌که

دوور بکه ویته وه ، مه سه له ن ئه منیان کرده مه سئولی چابخانه ی کوردستان ، ئه گهرچی ئه وه کارئکی زۆر گرینگ بوو ، به لام ههرچی بی ئه منی له کۆمیته ی ناوه ندی کۆمه له ی ژئی . کاف و پله ی ته سمیم گیری دوور ده خسته وه . (....)

بئشک هه مووکه س ده زانی که ده رچونی رۆژنامه ی کوردستان له سه رده می کۆماردا ، به کینک له ده سکه وته به نرخه کانی حیزبی دیموکرات و جولانه وه ی کورده . به پرسایه تی له ئۆرگانئیکی ئه وتۆدا ، هه ره که مه لا قادریش ئیشاره ی بی ده کا ، بی ئه م لائوه ولا به کینک له گرینگترین مه سئولی به ته کانی ته شکلیاتی کۆمار بووه و به هۆی ئه و ئۆرگانه وه ته واوی سیاسه ت و بۆچوونه کانی کۆمار بلاوکراوه نه وه . ته نانه ت به هۆی گرینگیی ئه و ئۆرگانه ، مامۆستا هئیمن له لاپه ره ی ۲۴ پئشه کی تاریک و روون دا ده نوسی که چون وازی له به پرسایه تی سکریتیری هه یشه تی ره ئیسی میلی هیناوه بۆ ئه وه ی بتوانی له و ئۆرگانه دا درئزه به کار بدا . ئیدی ئه وه چۆنه مامۆستا مه لا قادر ئه و مه سئولیه ته ی به حساب نه هئناوه و ئاوا ی بیر کردۆته وه ، با خوئنه ران بۆ خوئیان قه زاوت بکه ن .

له سه ر به پرسایه تی مامۆستا زه بیحی له کۆماری کوردستان دا ده نگۆ زۆره و ئه وی روون و ئاشکرایه ئه وه یه که هه ر چه ند مامۆستا له کۆنگری به که می حیزب دا ، له زیندان دابووه ، به لام به غیابی و به تیکرایسی ده نگ ، به ئه ندایی کۆمیته ی ناوه ندی حیزبی دیموکرات هه لئۆرئدراوه . له چه ند جینگای ئه و کتیبه دا ، ئیشاره به ئه رکه کانی مامۆستا و ئه وی که ناوبراو

به پررسی وهزارهتی دهرهوی کۆمار بووه ، کراوه ، به لام کاک عهلی له بهرلاساری و له بهرئهوهی که مه بادا ئامانجه کانی پوچهل بیته وه ، له زهق کردنهوی ئه و بابه تانه خوئی پاراستوه . کاک سوله یمانی چیره له گوڤاری ژماره ۲۵ گزینگ دا ، له و باره وه ئاماژه به بابه تیک ده کا ، که به پنیوستی ده زانیین لیره دا ئیشاره ی پنی بکه یین ... ((ئه گهر مامۆستا زه بیحی به پررسی وهزاره تی به ره سمی رانه گه یه ندرای کاروباری دهره وه ی کۆمار نه بووه ، ئه دی وینه ی وی له گهل پیشه ووا قازی مه حمه د وکاربه ده ستانی کۆماری کوردستان له کاتی رتژه ی ئه فسه رو پیشه رگه ی کورد وه ره وه ها له ته نیشته قه دری جه میل پاشا چ ده کا ؟)) .

هه ر له و پنی به دا دوکتۆر عینزه دین مسته فا ره سول له لاپه ره ی ۲۳۵ ی ئه و کتبه دا ، باسی ئه وه ده کا که هه ر وه ک گو تراوه ، گوایا مامۆستا زه بیحی وه زیری خاربعی کۆماری کوردستان بووه و بو سه لماندنی ئه م مه به سه ته ته نانه ت ئیشاره به شیعرکی هه جو ده کا که مه لایه ک له سه رده می ئه وکات دا ، له سه ر کاربه ده ستانی کۆماری دایناوه و ده نوی...

حاجی و بابه شیخ یه کجار شه رورن

نه فینوو فوره نه فینوو فوره

زه بیحی زار زل وه زیری خاربع

نه فینوو فوره نه فینوو فوره

له ته وای ئه و باسه دا ئه و راستی به دهره که وی ، که ئه گهر هیندیك

ئه ندامانی کۆمه له تا رادهیه کیش نیتوگۆرینی رتکخراوه که یان به دل نه بوئی ، به لام زۆر به دلسۆزی درتزه یان به خهبات و تیکوشان داوه و ساتیک له شۆرش دلسارد نه بوونه وه .

ئاشکرایه رتکخراونک که مه جبور به گۆرینی نیتو ده بی و تا رادهیه ک به بهرنامه کافی داده چیتته وه ، ده بی له گه ل موخالفه تی چهند که سیکیش به ره و رو بی . ئه وکه سه ی که گوایا به راشکاو ی دزی ئالوگۆری کۆمه له به حیزی دیموکرات بووه ، ته نیا به ریز مه رحومی عه بدولره حماتی ئیهایمی به که ئه ویش مامۆستا هه ژار له لاپه ری ۱۴۶ چیشتی مجبۆردا ، به داخه وه به ئینسانیکی خۆ هه لکیش و درۆزن و فیل بازی ده زانی .

ئه و جار تاواتیکی دیکه که بی به لگه به حیزی دیموکراتی ده به ستنه وه ، ئه وه یه که گوایا ئه و حیزبه ئاسه واری کۆمه له ی ژ.ک ده شارته وه یان خودای نه خواسته ده یسرتته وه و له به ینی ده با . له و پی یه دا مامۆستا مه لا شیخ عیزه دین له لاپه ره ی ۳۵۷ دا ئاوا ده نوسی .. ((ئه و جار حیزی دیموکرات هه میشه ویستویه تی ئاسه واری کۆمه له ی ژ.ک بشارته وه ، له هیچ کۆی نیوی نه بی....)) .

بی شک تا ئیتتاش زۆر رووداو له میژووی جولانه وه ی کورددا تۆمار نه کراون و به نادباری ماونه وه ، به لام ئه وه ی روونه ئه وه یه که قهت حیزی دیموکرات هه ولی نه داوه که میژووی جولانه وه ی کورد به هیچ شیوه یه ک بشیونتی یان بیسرتته وه . رتکخراونک یان که سیک ده بی رابردووی خۆی بشارته وه یان دیزه به ده رخونه ی بکا ، که هیچ سه ره ره یکی نه بی و له لای کۆمه لانی خه لک روسور نه بی .

میژووی کۆمه له ی ژ.ك لاپه ره به کی زیرینی جولانه وه ی کورد و حیزی دیموکراته و هیچ عه قلیتک قبول ناکا ، که حیزیتک بۆ سربنه وه ی سهروه ره به کافی خۆی هه ولّ بدا . کۆمه له ی ژ.ك ئه ستیره به کی پرشنگداری خه بات و تینکۆشانی میژووی جولانه وه ی کورده و جینگای فخر و شانازی حیزی دیموکراته و به لام ئه وه قهت به و مانابه فی به که کهم و کوریه کافی دهست نیشان نه کری یان سه ره پۆشیان له سه ره دابندری .

بابه تینکی دیکه که له و کتیبه دا زه ق کراوه ته وه و وه رد ده درته وه ، سناریوی ناکۆکی نینوان پیتشه و قازی مه حمه د و مامۆستا زه بیحیه و زۆر هه ولّ دراوه که ئه و دوو که سایه تیه ی دۆست و یار یا وه ری کۆمه لی ژ.ك و حیزی دیموکرات ، له به رانه ره یه ک دابنیتن و به دوژمنی به کیان له قه له م بدن .

یه کینک له و که سانه که به بی به لگه ، ئه و هه ولّ نه زۆکه ده دا و په نا بۆ هه موو که لین و قوژنیتک ده با و له بوغزی عومه ری هه مو بۆچونه کافی عه لی که ریمسی ، بی یه ک و دوو قبول ده کا و وه بآلی بۆ به ئه ستۆ ده کیشی ، دوکتۆرئه میری حه سه نه پوره که له لاپه ره ی ٢٧ دا ئاوا ده نووسی . ((وا دیاره زه بیحی به حیزی دیموکرات و کۆماری کوردوستان رازی نه بووی . له شاهید هیتانه وه بۆ وشه ی به یعه ت له قاموسی زمانی کوردیدا زه بیحی ده نووسی ..)) .

به یعه ت پیکردن رازی بوون به سه ره رۆکایه تی که سی و جلّه وی کارو باری خۆی ته سلیم کردن . هه لّبژاردنی سه ره رۆکی ولّات به شیوه ی ئیسلامیه تی .

تییینی ١) بۆ کردنی که سی بۆ خه لیفه ی ئیسلام ، موسامانان کۆ ده بنه وه و ته گبییرو راوێژ ده که ن تا رایان دیته سه ر یه کینک بیکه ن به خه لیفه . ئه و جار یه که یه که هه لده ستن و ده ستی ئه و که سه ده گرن و ده لێن .. به یعه تم پتکردیی . ب) خوالیخۆش بوو قازی محه مه دی شه هید سه ره رای ئه وه که به شیوه یه کی گشتی و ئیمرویی بۆ پیشه وایی و سه روکایه تی حکومه تی میلی کوردستان هه لبژێرد را بوو ، تا ماوه ییکیش هه ر که س بۆ دیتنی ده چو داوای لنده کرد (به یعه تی پتی بکا) و دیگوت تا سه روکایه تیه که ی شیوه ی شه رخی و ئیسلامیه تی وه ربگری .

قاموسی زمانی کوردی ، به رگی ٢ ل ٢٩٩

((زه بیحی له و تییینه دا ، به راشکاوی ره خنه له پیشه وا و رابه رایه تیه که ی ده گری و ئه وه ش بۆ چونی کاک عه لی که ریمی سه باره ت به ناکۆکی نیوان قازی مه حه مه دو زه بیحی و کۆمه له ی ژک و ح.د.ک وه راست ده خا)) .

دوکتۆر ئه میری حه سه ن پور، بێ ئه وه ی بۆ خۆی بزانی هه ر له کۆتایی پاراگرافی ئاخری ئه و لاپه ره و سه ره تای لاپه ره ی ٢٩دا قسه کانی خۆی ره د ده کاته وه و ده نوسن.. ((زه بیحی وه ک زۆریه ی رۆشنییره ناسیۆنالیسته کان له بهر به رژه وندی کوردایه تی و کورد په روهری بۆ ئه وه ی دوژمنان پتی شاد نه بی ره خنه ی خۆی له کۆمارو له حیزبی

دیموکراتی کوردوستان کپ کرد . رهنگه کیشه ی به یعه تی زور پی
گرنگ بوونی که سهر باقی مه ترستی ره خنه له خوگرتن وا به
شاردراوه یی تواماری کردبی)) .

تاو توپی کردن و په نا بردن بوفاکت و به لگه کان بو دوزینه وه ی گری
کوپره ی روداوه کان ، نه سلینکی زور گرنگه له لیکولینه وه ی زانستی و
میژویی دا و ویژدان حوکوم ده کا که نه له بهر بهر ژه وه ندی نیشتیانی به لکو
له بهر باری زانستی ، نه و کاره به نه مانه ته وه بگری و باش هه لسه نگیتدری .
دوکتور نه میری چه سن پور نه ته نیا نه و نه مانه ته ی بهر تو نه بر دوه ، به لکو
به داخه وه هه ولی داوه که مه به سستی خراپی خوشی بیتکینی . نه وه ی جینگای
سهر سورمانه نه وه یه که له کوی مانا کردنه وه ی نه و وشه یه دا (به یعت) ، که
ماموستا ۳۰ سال داوی شهید بوونی پیشه وا قازی مه چه مه د تواماری کرده .
نه وه دهرده که وی که له نیوان پیشه وا و زه بیچی دا ، ناکوکی هه بووه؟

پیشه وا قازی مه چه مه د که له لایه ن خه لکی کورد له مه لبه ندی موکوریان دا
به پیشه وا ی کوردستان هه لبردررا ، به هوی بارودوخی ناوچه ، زور ژیرانه
به پیوستی زانیوه که مورکینی ئیسلامیش له و هه لبراردنه دیموکراتیکه بدا .
نه و کاره بی شک به هوی به هیز بوونی ئایینی ئیسلام و هه ل و مه رجی
چه ساسی عه شایری ، نه ته نیا کارنکی خه راپ نه بووه ، به لکو کرده وه یه کی
زور ژیرانه ی سیاسی بووه .

ههروه که له مانای به یعت را دهرده که وی و ماموستا زه بیحیش وای لیک
داوه ته وه ، به یعت باوه رنکی ئایینی یه ، بو به هیز بوونی بیرو باوه ر و مه تمانه

و خوشه و یستی که سیتک له که سیتیکی دیکه دا . پیشه و اقازی مه حه مه د
 هر چه ند له رنگای هه لباردنی نازاد دا مه تمانه و دهنگی کومه لانی خه لکی
 وه دهست هیتاوه ، به لام هه وئی داوه له رنگای مه زهه بیش نه و متانه یه
 به هیتزتر بکا . هه ر نه و به یعت و متانه یه ش بوو که به دوا ی تیکچونی
 کو ماردا ، خه لکی ولاته که ی به جی نه هیشت و هه موو به پرسیایه تیکی
 میژوو سی شو رش^ک وه نه ستو گرت . هه ر نه و به یعت و مه تمانه یه که هه تا
 هه تایه ، یاد ونیوی پیشه و له نیو دلی خه لکی کوردا ، به زیندوسی
 ده هیلته وه .

کاک نه میر به داخه وه نه ته نیا له مانای به یعت نه گه یشتوه به لکو تیکوشاوه
 تا که لکی خراپیش له مه سه له که وه رگری و له لاپه ره ۲۸ دا ناوا درنزه به
 دماگۆزنگانی ده داو ده نووسی .. ((جیا کردنه وه ی دین و سیاست یه کینک
 له پیداو یستیه کانی دیموکراسیه وادیاره که زه بیجی له تیکه لاو کردنی
 دین و سیاست دا خنکافی دیموکراسی به دی کردوه)) .

نه وه ی که جینگای پرسیاره نه وه یه که کاک نه میر چون توانیویه تی نه و فاکته
 بدۆزته وه و بیسه لمینتی که ، زه بیجی دژی تیکه لاو کردنی دین و سیاست
 بووه . نایا مامۆستا له سه رده می کو ماردا ، به دژی سیاست تی تیکه لاو کردنی
 دین و سیاست کردوه یه کی له خو نشان داوه ؟ ، نایا شتیکی نویسته وه یان
 خو پیشاندانی وه ری خستوه ؟ . نه و جار کاک نه میری پیمان نالی که له
 کوردوستانی ناغا و ره عیه ت و عه شایری به هیتز و نه خوینده واری نیتیک ۶۰
 سال له مه ویه ر ، قسه له سه ر تیکه لاو کردنی دین و سیاست چ مانایه کی

هه‌یه ، وادیاره که ئه‌قلی به‌رتزیان له‌زۆر باره‌وه پارسه‌نگی ده‌وی .
 ئه‌وه‌ی رونه‌ ئه‌وه‌یه که مامۆستا زه‌بیحی له‌ ته‌واوی ژبانی دا ، هه‌رچه‌ند ئه‌و
 سه‌لاحیه‌ته‌شی هه‌بووه ، به‌لام نه‌ به‌ نوسراوه‌ نه‌ به‌ کرده‌وه و نه‌ به‌ زمانی
 دیپلۆماسی ، قه‌ت شتیکی ئه‌و تۆی به‌یان نه‌ کرده‌وه که به‌ نیه‌سه‌تی کۆمار بۆنی
 گله‌یی لێنی .

چاو خشاندنیک به‌ سه‌ر ژبانی مامۆستا زه‌بیحی نیشان ده‌دا ، که به‌
 پێچه‌وانه‌ی بیرو بۆچونی کاک ئه‌میر ، ئه‌وه مامۆستا زه‌بیحیه‌ که له‌ ته‌واوی
 ژبانی دا ، دین و سیاسه‌تی تیکه‌لا و به‌ یه‌ک کرده‌وه و ئه‌وه‌ ئه‌و بوو که
 خنکافی دیموکراسی به‌ هۆی دین و ئائین پێک هێناوه . کاک ئه‌میر وادیاره
 گێره‌ی له‌ زۆر شوێنان ده‌گه‌ری و ئاگای لێنی یه‌ که مامۆستا زه‌بیحی که
 بۆخۆی له‌ به‌رتوه‌به‌رانی کۆمه‌له‌ی ژ.ک بووه‌ سه‌ره‌رای ئه‌وه‌ی که له‌و
 ریکخراوه‌یه‌دا ، جه‌وت جار سوتندی به‌ قورعان خواردوه ، جه‌وت جاریش
 خه‌لکی سوتنداوه . کاک ئه‌میر وادیاره‌ نازانی که مامۆستا زه‌بیحی دوا
 ٣٠ سال که بۆ کاری سیاسی گه‌رایه‌وه بۆ ئێران ، به‌ یه‌عه‌تی به‌ مه‌لا شیخ
 عێزه‌دین که‌ سایه‌تی مه‌زه‌به‌یه‌وه کرد و هه‌ولی دا حیزبی بۆ پێک بێنی و له
 ژیر ئه‌مری دا کار بکا . کاک ئه‌میر ره‌نگه‌ ئه‌و به‌ شه‌ی ئه‌و کتێبه‌ی
 نه‌خوتند بێته‌وه که ته‌نانه‌ت ریکخراوی ئیسلامی خه‌باتیش ، به‌ ربه‌رایه‌تی
 مه‌لا شیخ جه‌لالی حوسینی ، به‌ هۆی مامۆستا زه‌بیحی پێک هاتوو و به
 خامه‌ی ره‌نگینی ئه‌و به‌رنامه‌و پرۆگرامی بۆ دارشتراره .

کاک ئه‌میر هه‌روا له‌ گۆتیه‌ و بێ به‌لگه‌ قسه‌ ده‌کا و وادیاره‌ که‌ شاره‌زای
 روداوه‌ کان نی‌یه‌ که هه‌یج ، به‌لکو له‌ هه‌له‌سه‌نگاندنی دروستی روداوه‌ کانیش

دهسته وه ستانه . كاك ئه میر، یان له سه ره كه سایه تی زه بیحی هیچ نازانی ، یان بۆ شتواندی رابردو و میژووی گه له كه مان به كریگیراوه و پیی ئه سپیزدراوه كه ئه وشتانه بلێ . ده نا ئه وه مامۆستازه بیحی بوو كه دین و سیاسه تی تیکه له به یه ك كرده و ئه وه كه به روا له ت خنكا فی دیموكراسی پێك هیناوه . ئیمه له لاپه ره كانی ئاخیری ئه م كتیبه دا باسی ئه وه ده كه یین ، كه چۆن به داخه وه زه بیحی له به غدا یه ، هه ولێ ده دا كه به دژی جولانه وه ی كورد ، بۆ سه رۆك عه شیره ت و ئاغا گه و ره كانی كوردی دۆستی به عس و تاراو و ده ركراو له كوردستان دا ، حیزب پێك بێنی و به رنامه و پرۆگرامیان بۆ بنوسی .

كه وابوو ئه وه ی كه ده رده كه وی ئه وه یه ، كه به داخه وه به پێچه وانه ی بۆ چونی ئه میری حه سه نه پور ، ده وه له تی كوردی دنیا ی مامۆستا زه بیحی ، وه دیه اتنی خه ون و ئاوات و ئاره زوه كانی ، ئاغا و سه رۆك عه شیره ته كانی دژی كوردی نیشته جینی به غدا بووه ، نه ئه و دنیا ئۆتۆپی و خه یا لاوی كه كاك ئه میر له لاپه ره ی ٣٠ دا باسی لینده كا و ده نوسی... ((وادیا ره ده وه له تی كوردی له دنیا ی فكری زه بیحی دا رێژیمی كی سیاسی ، ئیداری و قه زایی و قانونی نائائینی و سیکۆلاری بووه)) .

ئه و جار ئه گه ر زه بیحی وه ك رونا كیری كی پێشكه وتوو ، بۆ ئه وی دوژمن دلی پێمان شاد نه بێ ره خنه ی خۆی له كۆماركپ كرده ، ئه دی چۆنه كاك ئه میر له وه له لومه رجه حه ساسه دا ، ئه وه وه زیفه یه ی به جێ ناگه یه تی كه هیچ ، به لكو بۆ تیکدانی میژووی میله تیکه شمان ، ئاوا هه ول ده دا و په نا بۆ هه موو كه لین و قوژنیك ده با .

ئه و جار ئه گهر ئه میری حه سه نه پور پینوایه دنیای مامۆستا زه بیحی ، دنیایه کی نانا ئائینی و سیکۆلاره بوو ، ئه دی بو ئه و نوسراوه یه کی مامۆستا زه بیحی له سه رشۆرش گهلانی ئیران ، له ژنرسه ردیری (شۆرشه پیروزه که ی گهلانی ئیران) ، که له لاپه ره ی ٥٢٢ ئه م کتیبه دا تۆمار کراوه و ده نوسی .. ((ئه وه ی راست بی هه تا ئیستا زۆریه ی کاربه ده ستانی شۆرش وه به تایبه تی ئیلام خومه یینی هه لۆستی دزایه تی خوێبان به رامبه ر به ئیمریالیزم و دیکتاتۆریه تی ، وه پشتیوانی کردنی بزوتنه وه ی ئازادیخوازی گهلان به گشتی وه گهلانی ئیسلام به تایبه تی ، به ئاشکرا ده ربیره .)) ده ئی جی و چ نیویکی خه یالی بو داده تی .

به و شیوه بوچونا نه حه ق و ابوو که کاک ئه میر ، قه ره له قه ره ی ئه و بابه تانه نه دا تا مه بادا ئه و شیوه لیکدانه وه یه ، شوینی خراب بخته سه رئه و راده پسپۆریه ی ، که گوایه له بابه تی زمانه وانانی دا هه یه تی و ئه ویش وه ک روانگه و بوچوونه کانی بی قیمه ت بکا . له و نوسراوانه ی که له و کتیبه دا هیناوتی ، ئه وه ده رده که وی که له و باره شه وه به ریزبان ، ده سه گۆلی چاکی به ئاو داداوه و به باشی مانای رسته کانی نه نگاوتوو و وادیاره له بابه ت ریزمان و زمانه وانه وانیش دا ، زور کۆله . بو وینه کاک ئه میر له و به شه له مانای وشه ی به یعه ت ، که له لایه ن مامۆستا زه بیحی مانا کراوه ته وه و له لاپه ره ی ٢٨ ی ئه و کتیبه هاتوو ، زۆرخراپ حالی بووه . مانای وشه که که له قامووسی زمانی کوردی مامۆستا زه بیحی دا هاتوو ئاوايه ... ((ب)) خوالینخۆش بوو قازی محمه دی شه هید سه ره رای ئه وه که به شیوه یه کی گشتی و ئیمرۆی بو پیشه وایی و سه روکایه تی حکومه تی

میلی هه لَبژر درابوو، تا ماوه یه کیش هه رکه س بۆدیتنی ده چوو
داوای لینه کرد (به یه تی پی بکا و ...) .

ئه وه ده تی نوسراوه ی مامۆستا زه بیحی یه ، ئینستا با بزاین کاک ئه میر چۆن له و
پاراگرافه ی مامۆستا زه بیحی حالێ بووه و چۆنی لیکداوه ته وه . ئه وه له
لاپه ره ی ٢٨ دا ، ئاوا ده نووسی .. ((لَبژه دا زه بیحی ده لێ قازی محمه د به
شیوه ی گشتی و ئیمرۆنی که مه به سته حیزبایه تی یه به سه رۆکایه تی
کۆمار هه لَبژر درابوو ، به لام ری وشوینی هه لَبژاردن و سه رۆکایه تی
کاتی وه لانا و دین و سیاسه تی تیکه ل کرد و ، داوای به یه تی
له خه لک کرد.)) .

ئایا ئه گه ر ئه مانه تدار ی بکری ، ئه وه دوو پاراگرافه به یانی راست و دروستی
مانای یه ک بابته ن. له کوینی ئه وه پاراگرافه دا ، مامۆستازه بیحی ئه وه رسته یه ی
(به لام سه رۆکایه تی کاتی وه لاناوه و دین و ..) هیناوه . کاک ئه میر ئه و جار ، له
لاپه ره ی ٢٨ ی ئه وه کتیبه دا ، ئاوا درتژاداری ده کا و ده نووسی .. ((به لام
زه بیحی که دوای رووخانی کۆماریش بیده نگسی کرد و دوای
سی سالان ره خنه که ی له نیوان مانای هه زار وشه دا شارده وه چۆن
ده کرا له جهنگه ی ده سته لاتی کۆماردا که وه دی هاتنی خه ونه که ی
بوو ، هاواری ره خنه ی به رز کرد بیته وه ؟)) .

ئینستا پرسیار ئه وه یه . ئه وه چ ره خنه یه که ، که به دوای ٣٠ سالاندا تازه ئه ویش
به شاراوه یی و له بن لیوان و له نیوان مانای هه زاران وشه دا به یان بکری .
ئایا ئه وه هه زار وشه یه ، هه ر ئه وه نین که کاک ئه میر له مه سته له ی به یه تی دا
ئیشاره ی پی کردوون ؟ .

نه گهر پینک هاتنی ((کوډمار)) به هوی حیژی دیموکرات ، که حه تا نه میری
 حه سه نپوریش ئیعترافی پی ده کا ، وه دیهاتنی خه ون و ئاواته کافی ماموستا
 زه بیحی بووه ، نه دی باس له تیک دانی ریڅخراو ، به رته سک کردنه وه ی
 سه ربه خوژی و وه لانانی ده وله تی کوردی ، و ره خنه گرتن ، چ مانایه کی هه یه
 که کاک نه میر له لاپه ره ی ۲۱ دا ئاماژه یان پی ده کا و ده بی چ حیسایتیک بوئه و
 قسه ناته بابی یانه بکری . به لام وادیاره کاسه که زور له ناشه که گهر متره .

لیره دا با بزانیسن چ شتیک بوته هه وتنی فکری و ئیدئولوژیک بوئه وه ی
 که کاک نه میر نه و باوه ره ی بو پینک پی ، که له نیوان پیتشه وا و ماموستا
 زه بیحی دا ناکوکی هه بووه . بناغه ی فکری نه و بوچوونه بی شک له قسه کافی
 ره عنا خانم ، دایکی عه لی که ریمی که وه کو داستانیکی خه یالای
 رووداوه کافی ته مه نی مندالی ده گیرتته وه ، سه رچاوه ده گری . کاک نه میر
 کاکلی قسه کافی نه و خانمه ی وه رگرتوه و هه ولی داوه و به گوشه وکه نایه و
 تاوتوی کردنی نه و بابته ، رواله تیکی زانستی به مه سه له که بدا .

ره عنا خانم که نه وکات مندالیکی ته مه ن ۶ سالانه بووه له ولای هیندی
 پرسپاری عه لی که ریمی دا ، نازانی که براکه ی (زه بیحی) گیراوه یان خوژی
 شاردوته وه ، نه گهر گیراوه چوژن گیراوه و کی گرتوبه تی؟ . بوئه وه ی که
 یارمه تیمان به روون کردنه وه ی نه و بابته کرد پی . لیره دا چهند نمونه به ک
 له وپرسیار و ولایمانه ی دایک وکور ده خه ینه به رچاوی خوئنه ران که له
 لاپه ره ی ۱۴۵ و ۱۴۶ نه وکتیبه دا هاتوه ..

عه لی..باشه بو له وی بو ئایا خوژی شاردبووه چی ؟

ره عنا..نه ری وه لا وه ک شاردنه وه خوژی شاردبووه وکه سه به جیگی
 نه ده زانی به لام هه موو جار که ده چوم نه و کتیب وکاغه ز و قه له می

له پيش بوو هه ميشه دهينوسی .

عهلی.. ئايا ئه وه پيش کۆمار بوو ؟.

ره عنا ئا ! ئا ! پيش کۆمار بوو چون نازانم چ بوو، کي گرتبوی و له بهرچی خوی شاردبۆوه چون دواي ئه وه ی که ئازاد بوو کام چوو بۆلای ورمی و ئه وانه و له وی گیرا .

عهلی.. ئايا ئه ودهم که ده لئی له قاوه خانه گیرابووو له و مالانه خوی شاردبۆوه حکومه تی شا مابوو یان کي له سابلأغ حکومه تی ده کرد . ره عنا.. نا شا نه مابوو ، کوردان حکومه تیان ده کرد ، یانی هیچ حکومه تیک نه بوو به لام قازی محمه د به سابلأغ راده گه یشته و ئه و ره فیکانه ی کام له هاتوچوی دابون..... .

عهلی.. ئه و ماوه یه ی که ده فهرموی له و قاوه خانه یه دا گیراوه چه ند بوو ئايا به مانگ بوو به رۆژ بوو چه ند بوو؟ .

ره عنا.. نا مانگ نه بوو ، چه ند رۆژتک بوو له بیرم نییه ۱۰ رۆژ ۱۵ رۆژ . عهلی.. باشه ئیوه موتمه ئینن ئه و ده م حکومه ت به ده سته کوردان بوو ؟.

ره عنا.. ئا ئه و ده م قازی هه مه کاره بوو ، یانی حکومه تیک نه بوو ، چه کدارمان نه بوو چه ند که سهان هه بوو پیمان ده گوتن قول سوور ، ئه وانه به نیو میتینگه کان و ئه وانه دا ده هاتن و ده چوون .

ئه وانه بیره وه ری مندالتيکی ۶ سالانه یه که به دواي تپه ره بوونی زیر له ۵۰ سال ده یانگيرتته وه . ره عنا خاتم له وه ی به داخه که زۆر شتی له بیر نه ماوه له و

په‌ری ساده‌یی دا ئیشاره به ناشاره‌زایی و مندال بوونی خوئی ده‌کا و هیوا ده‌خوایی که بریا نه‌کات ((که‌مینک زیاتر عاقلی پی شکابا)). نه‌و هه‌رچه‌ند که سوره له سه‌ر نه‌وه‌ی که‌کاکی گیراوه به‌لام روونی ناکاته‌وه که ئایا پی‌شه‌وا گرتویه یان ره‌فیه‌کانی .

هه‌ر چه‌ند ره‌عنا خانم له قسه‌کانی دا سه‌داقه‌تیک به‌یان ده‌کا . به‌لام نه‌وه‌ی گرینگه نه‌وه‌یه که نابی قسه‌ی مندالینک بیته به‌لگه بو هه‌سه‌نگاندنی میژووی میلله‌تیک . ره‌عنا خانم راست ده‌کا که ده‌انی ماموستا زه‌بیحی له سه‌رده‌می پیش کۆماردا له مه‌هاباد گیراوه . به‌لام نه‌وه نه‌میری حه‌سه‌نپور و نوسه‌رانی دیکه‌ی نه‌و کتیبه‌ن ، که ده‌بوایه له تاوتوی کردنی نه‌و قسانه‌دا هه‌ولیان دابا ، راستی روداوه‌کانییان ژیرانه ده‌رخستبا .

به پیتی نوسراوه‌کانی نه‌و کتیبه ، گیرانی ماموستا زه‌بیحی ده‌گه‌رتته‌وه بو نه‌وکات که به قسه‌ی نه‌وان گویا ماموستا زه‌بیحی سکریتی‌ری کۆمه‌له‌بووه . ئیستا پرسیار نه‌وه‌یه ئایا ده‌کری سکریتی‌ری ریکخراوینک به ده‌ستی نه‌ندامیتیکی ساده‌ی نه‌و ریکخراوه‌یه بگیری و زیندانی بکری بی نه‌وه‌ی کوده‌تایه‌ک روی دابی ؟

هه‌ر وه‌کو ئاشکرایه به دوا‌ی گه‌لاوئزی ۱۳۲۰ ، ئیران له لایه‌ن هیتی‌ری هاوپیما‌نه‌کان ده‌ستی به‌سه‌ر داگیرا و بوو به سنی به‌ش . به‌شیک له خاکی کوردستانی ئیران (موکوریان) که‌وته ، ژیر ده‌سته‌لانی ناراسته‌وخوئی روسه‌کان که له لاوه‌را له (ورمن و ته‌وریز و میساندواو) را نه‌و به‌شه‌ی کوردستانیان به‌رئوه ده‌برد و تاراده‌یه‌ک گیروگرفته‌کانیان چاره‌سه‌ر ده‌کرد . به‌لام نه‌وانه نه‌یده‌توانی قه‌ره‌بووی هه‌موو گیروگرفته‌کانی ناوچه‌که بکاته‌وه . بو‌یه کۆمه‌لانی خه‌لکی کورد بو پرکردنه‌وه‌ی نه‌و بو‌شایی به ، بو‌خویان

ئیداره‌ی ولاتیان به دهسته‌وه گرت .

پیشه‌وا قازی مه‌حه‌مه‌د که سایه‌تی به دهسته‌لات و به نفوزی ناوچه‌ی مه‌هاباد به هاوکاری خه‌لکی شار ، هه‌وئی دا تا به پیتی توانا گیروگرفته‌کان چاره‌سه‌ر بکا و خه‌لک له هیرش و په‌لاماری هیزه‌کافی عه‌شایر بپارتزی . له‌و بۆشایی به‌دا مامۆستا زه‌بیحی دوو جارگیراوه که مامۆستا هه‌زار به‌روون کردنه‌وی ئه‌و روداوانه ، جارێکی دیکه‌ش مه‌به‌ستی دزنوی ئه‌و نوسه‌رانه پوچه‌ل ده‌کاته‌وه .

به‌پیتی نوسراوه‌یی چیشتی مجیور ، له‌سه‌رو به‌ندی پینکهاتنی کۆمه‌له‌ی ژ.ک تا تیکچونی کۆماری کوردستان دا ، مامۆستا زه‌بیحی سه‌رحه‌م سێ جارگیراوه و زیندانی کراوه . له‌سه‌رگرتنی جاری به‌که‌م ، مامۆستا هه‌زار له‌لاپه‌ره‌ی ۶۸ دا ئاوا ده‌نوسی.. ((کۆمه‌له‌ی (ژ.ک) ده‌یهه‌ویست خه‌لکی شار بترسینی ، شه‌و ته‌قه‌یان له‌حاکمێکی ئیران کرد که وه‌به‌ر نه‌هات ، به‌لام له‌شاره‌لات .)) (عیسازاده) ناویک که زه‌مانی په‌هله‌وی شه‌یتانی له‌خه‌لک ده‌کرد و زه‌بیحی و فاروقی به‌گرتن دا و خه‌به‌ری له‌من و مه‌لاحه‌مه‌ده‌مینی حه‌دادی دابو ، له‌ده‌ست ده‌وله‌ت هه‌لات بوین و خۆمان شارده‌بۆوه ، به‌ئه‌مری حیزب کتیبخانه‌که‌ی تالان کرا .)) .

ئه‌وه‌ چۆنیه‌تی گرتنی جاری به‌که‌می مامۆستازه‌بیحی بوو . له‌سه‌ر چۆنیته‌ی گرتنی جاری دوه‌می زه‌بیحی ، مامۆستا هه‌زار له‌لاپه‌ره‌ی ۶۹ ی کتیبی چیشتی مجیوری دا ، ئاوا ده‌نوسی.. ((ده‌وله‌تی ئیران که له‌موکوریان پاشه‌کشه‌ی پێ کرابو ، ئیداره‌ی موکوریانی له‌میانداو داناو ، به‌

هه مو تواناوه چه ولی ده دا ئاغا یانی ولات له خوئی دڅووش بکا شه کرو قهندی زووری ده دانی ، پله ی حا که تی شاری به عه شیره تان ده سپارد . دوژمنی سه رسه ختی ئه و روژگار ه مان ((قه ره نیاغای مامه ش)) و ((عه لیاغای ئیلخانی)) بون ، قه ره نیاغا زه بیحی گرت و هه ره شه ی کوشتنی کرد . روس به ریان دا و هه ره شه یان له قه ره نیاغا کرد .)) .

چونیه تی گرتنی جاری سته می ماموستا زه بیحی ، له کتیبی سه ره له شکر ئه چه دی زه نگه نه دا هاتوو . ناوبراو له بیره وه ره بکه کافی دا ، ده گیرته وه که چون ماموستا زه بیحی و دلشادی ره سوئی و قاسمی قادری له لایهن پشه وا ، مه ئموره تیان هه بووه ، که له گه ل سه روک عه شیرت و ئاغا کافی ده وروره ی ناوچه ی ورمن کو بینه وه و ئه وانیش وه ک خویمان ، بو به ره ره کافی و نافه رمانی هان بدن .

زه نگه نه ده گیرته وه که دوا ی ده سه سه ر بوونی ئه وسنی که سه ، هه شت نامه له جانتا کانیان دا دوزرانه وه ، که له لایهن قازی محمه د بو میرجه عفه ر باقرؤف ، سه روک کوماری ئازه ریا یجان نوسرابوون و ده بوایه له رنگه ی کونسولی روس له ورمن بوئی به ری کرابان . زه نگه نه ته نانه ت به وردی باسی ناوه روکی نامه کان و ئه وی چون دواتر هه ول دراوه له ئه نجومه تی ئاسایش ، له سکالای ده وله تی ئیران دا ، که لکیان لی وه رگیری ، ده کا .

ئه وه کورته یه ک بوو له چونیه تی گیرانی جاری سته می زه بیحی ، به لام ده مارگژی و دنیا ی خه یالاتی کاک عه لی ، بو ئه و روداوه ش داستانتیکی دیکه هه لده به سته و هه موو ئه و قسانه ی زه نگه نه رهد ده کاته وه و پینی وایه که

ئەو سێ كەسە ، لە كاتی گەرانەووە لە پەیمانی سێ سنوور را گیراون . عەلی كە ریمی رۆژی گیرانی ئەو سێ كەسە ، بە رۆژی نەگبەتی و چارەرهشی كۆمەڵە (ژك) دادەتی و ئی بەلگە و لە خۆرا و ئی ئەو هی بیر لە كات و شوتن و رنكەوت روداوە كان بكاتەووە ، دە ئی كە بە گرتنی ئەو سێ كەسە ، رنكخراوی كۆمەڵە وەك بنەمالە یەك ئی سەرپەرشت بوووە و ئەندامانی نەیان تانیووە یەك ژمارە ی دیکە ی گوڤاری نیشتان دەرێكەن و چی و چی و لە لاپەرە ی ۱۱۲ دا ئاوا دەنوسن . . (بە پێچەوانە ی نوسینە كە ی سە لە شکر زەنگەنە ، زەبیحی بۆ هیچ مە ئموری یە تێك لە لایەن قازی محەمەدەووە بۆ لای روسە كان نە چووو ، بەلگەش ئەو یە كاتێك زەبیحی گیراوە . یانی پاش دەر كردنی نیشتان ی (۷ و ۸ و ۹) لە باری رنكخراوی یی و كۆمەڵە یەووە ، قازی محەمەد نە سەرۆك بوو نە لە كۆمەڵە دا بە و جوۆرە دەستی رۆیووە كە مە ئموریەت بدا بە یە كەم شەخسی كۆمەڵە كە بچیت بۆ لای روسە كان .) .

كە لك وەرگرتن لە خستە ی روداوە كانی مینووی سەردەمی كۆمار ، كە كاك سولیمانی چیرە (هیرش) لە گوڤاری ژمارە ۲۵ گزینگ دا هیتاوتی ، هەر وەها چا و خشان دتێك بە سەر بەلگە كانی كۆمار ، ناراست بوونی بۆ چوونە كانی عەلی كە ریمی بە تەواوی دەر دەخا و بۆمان دەر دەكەوئ كە فاسیلە ی نێوان دەر چونی ئاخیرین ژمارە كانی ((نیشتان)) ی ژمارە ی (۷ و ۸ و ۹) لە بە هاری ۱۳۲۳ ، تا گرتن و دەسبەسەر بوونی ئەو سێ كەسە ، نیزیك بە ۱۳ مانگ بوو و ئەوانە لە و ماو یە دا خەریکی كارو تێكۆشانی سیاسی بوون . كە وابو ئەو هی كە عەلی كە ریمی دە ئی كە هەر بە دوا ی دەر چونی ئاخیرین

ژمارە كانى نىشتان ، ئەوانە گىراىن راست نى يە . ئەو ش بۆ ژمارەى دىكەى نىشتان چاپ و بلاو نەبۆتەو ، رەنگە ھۆبە كەى ئەو ە نى كە ئەندامانى ئەو رىكخراو ەبە ، خۆيان بۆ ئەوجى گۆركىنى رىكخراو ەبى بە (كۆمەلە بە حىزى دىموكرات) نامادە كرد نى ، كە بە پىنى پىنوست لە بەردە ميان دا بوو . گۆفارى نىشتانى (۷ و ۸ و ۹) لە بەھارى ۱۳۲۳ دا دەرچوو ، بەلام گىران و دەسبەسەرىوونى ئەو سى كەسە دەگەرئەو ە بۆ پوشپەرى ۱۳۲۴ . لەو ماو ەبە دا مامۆستا زەبىحى وەك بەرپرسى بەشى راگەياندى كۆمەلەى ژ.ك كارى كردوو و ئەو نامە و بەلگانەى كە بۆ روسە كانى ناردو و ئەوانى لە ھەموو روداو ە كانى كوردستان ئاگادار كردوو و زۆرىش جىگای شك وگومانن ، راستى ئەو قسانە دەسەلمىنى .

لە لا ەبە كى دىكە ۹ مانگ بەر لەو ەى ئەو سى كەسە بگىرىن ، قازى مەحمەد بوو بە ئەندامى كۆمەلە و بەو دەستەلات و نفوزەى كە ھەببوو ، دەبى توائىبىتى زۆر زوو ، دەستەلاتى كۆمەلەى بە دەستەو ە گرت نى و ھەر وەك لە لاپەرەى ۱۴۸ دا دەرەدە كەوى ، دەبى بە پىچەوانەى بۆچونى كاك ەلى ، خالىشى بۆ ھەموو برىارىكى پىشەواى حازر بوو نى .

نىزىك بوى رىكەوتى گىرانى ئەو سى كەسە ، لە مانگى گەلاوتى ۱۳۲۴ كە بۆ كۆبونەو ە لەگەل سەرۆك ە شەرەتە كانى دەوروبەرى ورمى ناردرابون ، ھەر ەھا ناردنى نامە بۆ سەرۆك كۆمارى ئازەربايجان و زور شتى دىكە ، ئەو شك وگومانە بە ھىز دەكەن ، كە ئەو مەشورىبەتە ، بۆ تاوتوتى كردن وگۆرىنى نىوو نىوەرۆكى كۆمەلەى ژ.ك بەحىزى دىموكرات بوو ، كە بەرنامە و پرۆگرامە كەى لە ۲۵ ى گەلاوتى ۱۳۲۴ لە تۆمارىكى گەرە دا ، بە ھوى كۆمەلانى خەلك ، لە شار و لە دى ئىمزا كرا .

هه ولینکی نه زۆك و ناراسته ، ئه گهر ههر كه س بیهه وی ئه ومه ئموری به ته بکاته کۆبونه وی سێ سنور . ئه وان سرنجیان نه داوه ته ئه وه ی که ریکه وتی ده سته سه ریونی ئه و سێ که سه ، پوشپه ری ۱۳۲۴ بووه . له حالیکه دا کاتی گرتنی په یمانی سێ سنور ، مانگی خه رمانانی ۱۳۲۳ بووه ، که ئه و دوو ریککه وته به هیچ شیوه یه که له گه ل به کتر نایه نه وه . ئه وانه ئه گهر له سه ره ئه و بۆچوونه یان سور بن ، ده بی ئه وکات ئه و سێ که سه ۱۸ مانگ له زیندان دا بوو بن نه که ۸ مانگ ، که نه له گه ل نویسنی رۆژنامه ی کوردستان به که ده گرتته وه و نه له گه ل قسه کانی بنه ماله ی عه لی که ریمی .

ئه و جار مامۆستا هه ژار به کینک له و که سانه بووه که له په یمانی سێ سنوردا به شدار بووه و له لاپه ره ی ۶۴ و ۶۵ ی چیشتی مجتوردا ، له ژنر سه ردیبری مه ئموریه ت له ((ژک)) دا ، زور به درێژه باسی ئه و کۆبونه وه به ده کا و ده نویسی.. ((مانگی جۆزه ردان بوو، دروینه ی جۆ له ده وری بۆکان ده سته ی پی کردبوو ، حیزب ناردی چوومه سابلاغ . ده گه ل میرزا قاسمی قادری و زه بیعی که ده بوینه سێ که س ، گوتیان ده بی بچنه (دزه ی مه رگه وه ر) ده گه ل نوینه رانی حیزبی هیوای کوردستانی عێراق گفتوگو بکه ن و هه ر قه راریک ئیوه بیده ن ئیمه رازین

بۆ نیوه رۆ لای عه بدولقادی کوری شیخ عه بدولا له (گه ردوان) بوین و ئیواری چوینه ره شمالی مالی شیخ له دزه
 نوینه رانی هیوا.. ((شیخ عوبه ی دیلای زینوی)) ، ((سه یید عه زیزی شه مزینی)) که ئه فسه ریکه عێراقی بوو ، ((سه عید کانی مارانی)) ناویکیش که تازه لاویک و خوارزای شیخ عوبه ی دیلای بوو ده گه لیان

هاتبو چه‌ندین کۆبونه‌وه‌مان پیکه‌وه کرد و له‌سه‌ر دوازده‌ نوخته‌ پینک هاتین که هه‌ر دووک‌ حیزب پیکه‌وه‌هاوکاری بکه‌ن و مه‌علومات پیکه‌وه‌ بگۆرنه‌وه. جا چونکه‌ له‌و شوینه‌ی که پینک هاتین بناری (دالانپه‌ر) ولایه‌کی شه‌مزینان و شه‌م لای ئیران بوو، ناومان نا ((په‌یهانی سێ سنور)).....)).

به‌هیتانه‌وه‌ی شه‌و کورته‌ له‌ بیره‌وه‌ریه‌کانی مامۆستا هه‌ژار، چۆنیه‌تی پینک هاتنی په‌یهانی سێ سنورمان به‌ ته‌واوی روون کرده‌وه و شه‌گه‌ر شه‌و ریکه‌وته‌ واته‌ (مانگی جوژه‌ردان) بکینه‌ ته‌وه‌ری خشته‌ی روداوه‌که، شه‌وجار خشته‌ی کاک‌عه‌لی وه‌که‌ هه‌موو فکرو بوچونه‌کانی دیکه‌ی، به‌ ته‌واو بوچه‌ل ده‌یه‌ته‌وه‌ و په‌ته‌ی ده‌غه‌لکارانه‌ی به‌ ته‌واوی سه‌راو ده‌ی.

شه‌وجار کاک‌عه‌لی وادیاره‌ فکری ئی نه‌کردوته‌وه، به‌لام ده‌بوو بزانی که هیندیك‌ قسه‌و قسه‌لوکه‌ی له‌و بابه‌ته‌، وه‌که‌ شه‌وه‌ی که‌ فلان که‌س ئی ده‌سته‌لات بووه‌ و چۆن ده‌توانی ده‌ستور به‌شه‌خسی به‌که‌م بدا و شتی شه‌وجۆره‌، نه‌ته‌نیا یارمه‌تی به‌روون کردنه‌وه‌ی روداوه‌کان نا‌کا، به‌لکو‌حیسابی ئینکۆلینه‌وه‌ی زانستیشی بو‌ناکرئ.

له‌ لایه‌کی دیکه‌، شه‌گه‌ر له‌ هیندیك‌ بابه‌تی شه‌م کتیبه‌دا، هه‌ول ده‌درئ میژووی کۆمه‌له‌ی ژ.ک بشیوتن، یان له‌ نیوان پیتشه‌وا و مامۆستا زه‌یه‌حی دا نا‌کوکی بدۆزنه‌وه، شه‌وجار نوسه‌رانی دیکه‌ی شه‌و کتیبه‌ راسته‌وخۆ، یان ناراسته‌وخۆ، بو‌خۆبان هیرش ده‌که‌نه‌ سه‌ر پیتشه‌وا و ده‌یده‌نه‌ به‌ر ره‌خنه‌ وگازه‌نده‌ی توند.

یه کینک له و که سانه ی که بهروالته . به لیکدانه وهی چه پی هه ولی داوه هه لئس و کهوت و ئا کار و کرده وهی که سایه تی پیشه واهه لئه سنگینی و به و نه تیجه یه بگا . که پیشه واهه قازی محمه د مه نافی ته به قاتی خوئی پاراستوو . ماموستا مه لاشیخ عیزه دینی حوسینی یه که له لاپه ره ی ۳۵۵ دا . له ولایم پرسیاری عه لی که ریمی دا ئاوا جواب ده داته وه .. ((ئیشته بای ئیبه له یه ک شت دایه له کوردستان ئه ویش ئه وه یه ئه گهر که سینکمان پی گه وره و باش بوو پیمان وایه نابئی هیچ عه بی هه بیت و ئه گهر که سینکیشمان پی خراب بوو پیمان وایه نابئی هیچ چاکه ی هه بی . ئه وه هه له یه کی گه وره یه . کا براهه کی زوریش خراب بیت چه تا جاش بیت له وانه یه جارنک که سیکت بۆرزگار بکا ! ئیوا هه یه زور گه وره یه . ماقوله . خزمه تی کوردایه تیش زور ده کا ئه ماما مه نافی ته به قاتی خوئی مه حفوزه ده کا . قازی محمه دیش وه ک شه خسیه تیکی روحانی بانفوز و به ده سته لات زور کورد و نه ته وه په روهر بووه به لام مه نافی ته به قاتی خوئی هه رله نه زهر گرتوو .))

ئه وه ی که ماموستا ئاوا بهراوه ردی کارنکی بچوکی باشی جاشنک . له گه ل کارنکی خراپی گه وره پیاوئک ده کا و له وه نه تیجه وه رده گری که پیشه واهه مه نافی ته به قاتی خوئی پاراست بی . ئه گهر وه ک هه موو قسه کانی دیکه ی به حیسابی نه زانی دانه ندری . بی شک به کارنکی دوور له پرنسیپ و ئوسولی ئاخاوتن له هه لئه نگانندی دو که سایه تی ته واهه دزبه یه ک دایه . ماموستا واهه

دیاره له دهر کی مانای چه مکه کافی سیاسیش زور دهسته و ستانه و نازانی که له لیکدانه وهی سیاسی دا ، نابی ماهیهت و جه وهه ری سهره کی دیارده یه ک به سترته وه به هیندیک کار و کرده وهی زور لاره کی . ماموستا ده بی بزانی که له پرؤسهی خه باتی میلله تیکدا ، کار و کرده وهی جاشیتی چی ها زیان به سهر که وتی میلله تیک ده گه یه تی .

شپوهی بۆچوونی ماموستا نه وه یه که هه موو کوردیکی پی باشه و پی کورده و به و جوره بۆچونیک به یان ده کا که هیچ معیار و سنوریک بۆ شورشگیر و ناشورشگیر ناهیلته وه . نه و بۆچونه ش راست ره نگدانه وهی که سایه تی خو به تی و نه و کاته ی که شورشگیرانی کورد ، له نه شکه نجه گای پادگانی جه لدیان دا ، به توندترین شپوه نه شکه نجه یان ئعدم ده کران ، نه و له گه ل بایزاغای به یتاسی به هیلیکوپتیری ده بردرایه نه و پادگانه ، تا حوکی ئیام جومعهی شاری مه هابادی ، به ئیمزای شای پتیشکیش بکه ن . نه و قسانه ی ماموستا نه گه ر له لایه ک ره نگدانه وهی ماهیه تی خو به تی ، له لایه کی دیکه ش پاکانه یه بۆ ، هه موو نه و کاره ناشورشگیر و غهیره مه سئولانه یه ، که ماموستا له ته وای ته مه تی ژبانی سیاسی دا ، به رتوهی برده .

له و باسه دا نه وهی که جینگای سهر سورمانه ، نه وه یه که ماموستا باسی مه نافع ی ته به قاتی ده کا و بی نه وهی له مانای نه و وشه یه بگا ، پتیشه وابه وه تاوانبار ده کا ، که گوایه مه نافع ی ته به قاتی پاراست بی . ئیمه له و باره وه قه زاوه ت به خو ئنه ران ده سپترین به لام چونکه ماموستا له هیچ ته به قه یه ک نییه ، ئیمه نازانین بۆ نه و هه مووه یارمه تیانهی ، که نه و به نئوی جولانه وهی کورد وه ریگرت و له پتناوی مال و مندالی خه رجی کرد ، چ نئویکی ئی بی و

به مەنافعی چ تەبەقە یەکی بیستیتەووە . بۆیە باشترە کە مامۆستا باسی مەنافعی تەبەقاتی هەرنه کە ، چونکە ئەو بەشە بە تەواوی پێی خۆی دەگریتەووە و زیان بە پەز دەگەیهێنێ .

ئەو بەشە لە کتێبی کاک عەلی ئەوجار بە قسە کانی مام جەلال دەرازیتهووە و بێ ئەوێ هەر لەوبارە یەووە پرسیاری ئی بکۆی و بێ ئەوێ تۆز قالدیک بیر لە ئاکار و کردەوێ خۆی ، لە پەییوەندی لە گەڵ ئەو قسانەدا بکاتەووە ، لە لاپەرە ۳۲۶ دا ، دواي ئەوێ کە باسی زیانەکانی شۆرشێ ئۆکتۆبر دەکا ، هێرش دەکاتە سەر خەتی سۆفیەت کە سەرکردایەتی عەشاری ، وەک پێشەوا و مەلا مستەفا و شیخ لە تیف و کاک زیادیان بە سەر جولانەوێ کورددا . سەپاندووە و لە لاپەرە ۳۲۷ دا ئاوا دەنوسی . ((ئەتۆ تەماشای بکە خۆ سەرکردایەتی حیزبی دیموکرات ئاشبەتالی کرد! قازی محەمەد ئیعدام نەکرابا یانی شا ئەو کەرایە تییە ی کرد ئیعدامی نەکردبا دەبوایە میژووی کورد بە ئاشبەتال و شتیکی ترناوی بەری ! بەقارەمانی خۆی لە مەحکەمە و بە ئیعدام کردنی ، خۆی کرییەووە ئەگینا سەرۆک جەمهوری ولاتیک بچتی بە پیر لەشکر دوژمنەووە و مەری بۆ سەر بیری ئەووە چییە ؟ !)) .

کە سیتک کە لە سیاسەت دا ، ئاکار و کردەوێ مام جەلالی نەبێ ، زۆری پێ دەوێ ئیزن بە خۆی بدا کە ئەو قسانە بەیان بکا . مام جەلال رەنگە نەزانی کە چ نەقشیکی دزێوو خراپکارانە ی لە جولانەوێ گەلی کورددا هەبوووە . بۆیە حەق و ابو بەر لەوێ مام جەلال بیر لە زیانەکانی شۆرشێ

ئۆکتوبر بکاته وه ، بیرینکی له زیانه کانی خۆی کردباوه .

ههول دان بۆلینکۆلینه وه له سههر کرده وه کانی مام جهلال کاری ئه وه نوسراوه یه تی یه ، به لām ئیبه ههروا سههر سههری چاوتک به سههر کرده وه کانی دا دهخشینین و قهزاوت به خوێنه ران ده سپیرین .

له وهی که ده بوايه قازی محمه د خۆی به دهسته وه دابا یان نا ، پتویسته هه ل و مه رجی نیوخۆیی و وه زعییه تی نیونه ته وه یی ئه وکات به ته وای وه بهر چا و بگێردری و به باشی لیک بدریته وه . هه ر چه ند خۆبه دهسته وه دانی پیتشه وا کارینکی زۆر خه پ بوو به لām ئه گه ر فاکته ره کانی نیوخۆیی و ده ره وه به باشی هه لسه نگیین ، پیتشه وا یان ده بو بۆ خۆی و هه چه ند که سینکه وه ، رنگای سوڤیه بگرتنه بهر و له وێس وه که پیتشه وه ری ، ده وای بیجورمه تی به هۆی باقروڤ له روداو تک دا له به ین بچنی . یان ده بو ههروه ک چۆن ته سلیم بوو ، خۆی به دهسته وه بدا بی ئه وهی وه ک که سانی دیکه حه قانییه تی جولانه وهی کورد ، به هه یج شیوه یه ک ره د بکاته وه .

هه لبژاردنی ئه سلی دووه م هه رچه ند به نه مانی گیانی پیتشه وا ته و او بوو ، به لām بهر پر سایه تی مینژووی و ئه خلاق سیاسی و ههروه ها شه هامت و خۆراگری له بهرانبه ر دادگای دوژمن دا ، وهی لاواز بوی کۆمه لانی خه لکی کوردستانی ئیرانی ، بۆ خه بات و بهر به ره کانی دو به ره بوژانده وه و نیوی پیروزی پیتشه وا ، بووه به ره مزنی بهر به ره کانی و خۆراگری هه موو خه لکی کوردستان . ره مزیک که له حه قانییه تی جولانه وهی گه لینکی به شخورا و سه رچاوه ده گری .

له لایه کی دیکه ش ته سلیم نه بوون و بهر به ره کانی ، پتویستی به یه کگرتووی

و هاو خهباتی هه موو خه لکی کورد و به کدهنگی و خوڤراگری هه موو به رتوه به رانی کۆمار و ههروه ها پشتیوانی دهره وه هه بوو . به داخه وه به هۆی باری به هه ژی عه شایری ناوچه و دواکه وتوی کۆمه لانی خه لک ، به رتوه به رانی کۆمار له وه زیاتر نه یانتوانی هه لیتی باشتر له پیتاوی چاره سه ری گه رو گرفته کانی کوردستان دا به خستین و باشتر خه لک له ده ری به رنامه کانی خوڤان دا ، کۆ بکه نه وه .

له لایه کی دیکه ش له ته واوی ده ورانی کۆماردا ، عه شیرته به هه ژه کانی ناوچه ، وه ک عه شیرته تی ((دپۆکری)) و عه شیرته تی ((مه نگور)) له بنه وه په یوه ندیان به حکومه تی ناوه ندی په وه هه بو و دورا دور پیلانه کانی نه و رتۆمیان به رتوه ده برد . بۆیه به رتوه به رانی کۆمار له و ماوه په دا نه یانتوانی بوو ، بۆ درتۆه دان به خهبات و شۆرشه چه کداری ، له دهره وه ی شاره کان دا جی پینه ک بۆ خوڤان په یدا بکه ن .

جیگای سه رسورمانه که چۆنه مام جه لال وه ک ته میری حه سه ن پور ، ته رکیبی کۆمه لایه تی کوردستان له ٥٠ سال له مه وه به ر ناوا هه لده سه نگین و دوا ی نه وه که هه یش ده کاته سه ر پشه وا ، له لاپه ره ی ٣٢٧ دا ده نووسی .. ((خه تی سوڤیه ت خه تیکی غه له ت بوو پیتی وابوو موجه ته مه غی کوردی هه شتا موجه ته مه عیکی عه شایریه و هه ژی ته سه سی هه شتا عه شایرن و له و قسه قۆرانه له ناو سوڤیه ت دا باو بوون .))

به بیان کردنی نه و قسانه له لایه ن هه رکه سینکه وه بی به غه یری مام جه لال ، جیگای سه رسورمانه . به لام چونکه قسه ی به رتۆیان هه چ حیسابی له سه ر

ناکری و له هیچ بابەتیک دا خواوه نی قسه ی خوئی نی به و هه موو شتیک له بهرژه وه ندی کاتی دا خولاسه ده کاته وه ، ئه شه زۆری گوئی ناده بین . به لام ده بی بلیین به داخه وه ته رکیبی عه شایری کۆمه لی کوردستان ، له سه روبه ندی کۆماردا به راده یه ک به هیز بوو که ته نانه ت روسه کانیش که نه و هه مووه دژی عه شایر و بۆرژواکان بوون ، نه یانتوانی چاوپۆشی له و توێژو و لایه نانه بکه ن و هه ولیان دا تا پشتی که سانیک بگرن که سه ره رای عه شایری بوون خو شه وستی هه موو چین و توێژه کانی کۆمه لیش بن . له و پینه دا خه تی مام جه لالیش هه میشه هه ر ئه وه ی کرده وه و مام جه لال له بیری نه ماوه که نامه ی بۆ مه لامسته فای بارزانی له روسیه ده نارد و وه فاداری خوئی دووپات ده کرده وه . نه و جار ئه گه ر مام جه لال پستی وایه که له موخته مه غی کوردستان دا هیزی عه شایر روئی سه ره کیان نی به ، ئه دی دروست بوئی به کیتی نیشتمانی له دوای نسکۆی ١٩٧٥ ، له سه رچ بنه مایه ک بوو و چۆن بوو که نه و ریکخراوه یه له یه که مین بلاو کراوه ی دامه زرانندی دا ، عه شیره تی بارزانی به یه که م دوژمنی سه ره کی خوئی دانا .

دوای تی په ربوونی زیاتر له ٥٠ سال ، سه ره رای نه و هه موو ئال وگۆزه ی که له ژێرخانی کۆمه لگای کوردستان دا پینک هاتووه ، ئیستاش ئه م قسانه ی مام جه لال ، ره نگدانه وه ی راستی کۆمه لگای کوردستان نیین و کۆمه لی کورده واری ، له زۆر باره وه ئیستاش هه ر موخته معینکی عه شایری به .

ته نانه ت شوئنه واری ئه م فۆرمه ئیتینیکوسه ، به راده یه ک کاری له سه ر که سایه تی مام جه لال کردووه ، که هه ر هه موو هه لس وکه وتی عه شایریه و ده بی بلیین ئه گه ر خه تی سوؤفیه ت له ٥٠ سال له مه وه به ر پشتی عه شایری

پیشکەوتو و شۆرشگێری کوردی ده گرت ، به داخه وه له سه رده می ئیستا دا خه تی مام جه لال ، پشتی دواکه وتوترین عه شایری جاش و خائین به میلله تی کورد ، وهك حوسین ئاغای سورچی ده گری و له وان بۆ مه به سه کانی خۆی که لک وه رده گری .

ئه وجار له حالیکدا که مه لامسته فا ، به سه دان پیشمه رگه ی ئازا و قاره مانی بارزانی ، نه ی توانی له کینه سه خته کانی ناوچه ی بارزان بگیره سته وه و به دوا ی چه ندین شه ری قاره مانانه و به ئازابه تیه کی بی و تنه په نای بۆ روسان برد ، ره نگه که سانیک بلین که پیشه وا ده بوایه په نای بۆ کوردستانی عیراق به ری و له وی وه ک په نابهرنگ بگیره سا باوه .

به ئی له و سه رده مه دا که مام جه لال هیزی عه شایری کوردستانی به هیزی سه ره کی نه ده زانی و پێیوایه که روسه کان له هه لسه نگاندنی کوردستان دا ، به هه له چوون ، ده بی بلین له هه موو پارچه کانی کوردستانه کان دا ، رۆلی سه ره کی به ده ست عه شیره ته کان بوو . له کوردستانی عیراق دا شه ری عه شایری ده ستی پی کرد بوو و شیخ له تیفی به رزه نجی و عه شیره تی پشده ر ، هه ر رۆژه دی یه کیان له یه کتری ئاور تبه رده دا . له لایه کی دیکه ش ئه وه که سانه ی که به دوا ی روخانی کۆماردا ، په نایان بۆ لای شیخ له تیف برد بوو ، نه ته نیا دائیم له ژیر مه ترسی راوانانی کاربه ده ستانی ئه منی ئیران دابون ، به لکو ژیا نیکێ زۆر چاره ره ش و زه لیلیان هه بوو .

باس کردنی هه مووی ئه وانه ، پاساودانه وه ی ئه وه نی یه که ده بوایه له سه رده می کۆمار دا ، به ربه ره کانی نه کری و به ربه ره رایه تی کۆمار بی شه ر خۆی به ده سه ته وه بدا ، به لکو مه به سه ت ئه وه یه که بۆ تاوتوی کردنی روداو نیک

پیتوسته هه موو لایه نه کانی ئه و روداوه به باشی هه لسه نگیندیری و سهنگ
وشوژن بکری .

پیشه وازی مه حه مه د به نیسه تی جولانه وهی کورد به و په ری
مه ستولیه ته وه جولانه ته وه و له ژیر دهسته لاتی دوژمن و له زندان دا ، به
نازایه تیه کی بی وته ، به رحه ق بوونی جولانه وهی گه لی کوردی سه مانده وه .
X به رگری کردنی پیشه و له جولانه وهی کورد له دادگای دوژمن دا ، ته نانه ت
به ئیعترافی دوژمنانیش ، به لگه یه کی زیرینی میژووی جولانه وهی کورده و
به داخه وه ئه خلاق سیاسی پیشه و ، به هیچ شیوه یه که نه بوته فه ره هه نگ و
خوو وره وشتی هیندیک له به نیو زبهرانی جولانه وهی کورد و سه ره رای
ئه و هه موو که ب که به و ده بده به یه ، دبتمان که چون ئاغای ئوجه لان ، له
ژیر دهسته لاتی دوژمن دا ، که وته لامه لامه و پارانه وه و هه ولی دا ، تا مؤله تی
پی بدری تا به لکو بتوانی به خزمه ت کردن به ره گزی تورکان ، هه موو
رابوردوی بسترته وه . به م شیوه یه له و ده رفه ته زیرنه ئیونه ته وه بی یه ی که له
دادگایه دا ، بو دیفاع له مافی کورد بو ی پیک هات ، نه ته نیا که لکی
وه رنه گرت ، به لکو به ته و او ی حاشاشی له مافی ره وای گه له که مان کرد .
ئه گه ر مام جه لال ده رزیه که له چاوی خه لک دا ده بیخی و ره خه له ئاکار و
کرده وهی پیشه و ده گری و گه وره بی ئه و ، به حه ماقه تی شای ئیران
ده به ستیته وه ، ئه دی ئه و گاسنانه ی به ریخی چ لیده کا و ئه و هه موو ئاکار و
کرده وه دزیو و ناحه زانه ی خوی ، که سه رانسه ری ته مه تی داپوشیوه ، چون
پاساو ده داته وه .
ساله کانی شه ست شاهیدی ئه وه ن که چون مام جه لال ، به هیزیکی زوره وه

له جولانه وهی کورد له کوردستانی عێراق راهیری و دوای شهریکی توند و خوتناوی ، په نای بو رێژمی کورد کوژی شای ئێران برد و له گهڵ پیاوانی ساواکی ئهو شایه ی ، که ئهو به کهری دهزانی ، له شاری هه مه دان و له روژی ٢١ سه رماوه ز ، له سال وه گه ری تێکچونی کۆمار و گرتنه وه ی کوردستان دا ، به زم و شای گێرا و پیا له ی له پیا له یی دان و پیرۆزیایی پی گو تن .

١
مام جه لال ره نگه ئهو لاپه ره به ی له بیر نه مانی که دوای دو سال مانه وه له ئێران ، چۆن گه راهه بو عێراق و بوو به جاشی رێژمی به عس و هاوشان له گهڵ هێزه کافی دوژمن ، بو چه ن دین سالان ، له ده شته کافی هه ولیر و که رکوک شهریکی نابه رانه ری ، به دژی هێزی پێشمه رگه ی کوردستان و جولانه وه ی کورد وه رتخت . مام جه لال ره نگه نه زانی که ئه وه ئهو بوو که به کرده وه ی خویی بو به که م جار له میژووی کورددا مه شروعییه تی دا به جاشه تی . ئه مه ش وه کو مام جه لال که زۆر هه ول ده دا سالانی ٦٠ له میژووی خۆی به رتته وه ، پێمان خۆش بوو ، ئهو سه رده مه به و شهرته ی که په ندیان ئی وه ربگیری ، له بیرچنه وه و سه ربۆشیان له سه ر دا بندری . به لام ئه م هه لانه نه ته نیا په ندیان ئی وه رته گێرا ، به لکو بوونه خوو ره وشت و بی پرینسیپی رۆژانه و به داخه وه وه ک خۆره به ک . ته واوی قه وا ره ی به کیتی نیشتمانی دا پۆشی . مام جه لال به و به یاناته و به هێرش بو سه ر ئه م و ئهو و به زه ق کردنه وه ی چو کترین هه له ی که سانی تر ، ده به وه ی چ به سه لیتی ؟ ئایا پی وایه ده توانی به و کارانه خه تا کافی خۆی دا پۆشی و له بیر خه لکی کوردستانیان به رتته وه .

ههست به بهر پرسایه تی له بهرانبهر جولانه وهی کورد له شه رایه تی تهسته می
 ئیستا دا ، رنگه نادا که هه موو شت له سه رام جه لال بگوتری . به لام بو
 نه وهی پیتی وانه بی که خه لک کهم زهینن و میشیان له بهر ده م هه لنافری و
 ههروه ها بو نه وهی له وه موو هه لویسته مه سولانه بهی حیذب ، چی دیکه
 که لکی خراب وهر نه گری ، ته نیا ئاماژه به هیندیک کار و کرده وهی دزیوی
 ده که مین که راسته وخو پیتی خه لکی کورد له کوردستانی ئیران ده گرتته وه .

به دواي دامه زانندی حکومه تی هاوبه شی پارتی و به کیتی ، نوته رانی
 حکومه تی هه ریمی کوردستان ، داوایان له هیزه کانی کوردستانه کانی دیکه کرد
 که له بهر پاراستنی قازانج و بهرژه وهندی جولانه وهی کورد ، له ناردنه وهی
 هیزی چه کدار له خاکی کوردستانی عیراق را ، بو نیوخوی کوردستانی ئیران
 و تورکیه خو پبارین . حیزی دیموکرات به وپه ری مه سئولیه ته وه ، نه و
 داواییه به جی هیتا و به درنژه دان به کاروباری سیاسی ، به شیوهی کاتی
 خه باتی چه کداری وه لانا .

رئیزی کوماری ئیسلامی ئیران ، به ئاگاداری بوون له وهی که مام جه لال
 مل که چی هه موو بریاره کانی ده بی ، هه ر به وه ندهی قه ناعه تی نه هیتا و
 دواي داخستنی رادیو دهنگی کوردستانی ئیران ، هه ولی دا تا هه موو پیلانه
 دزیوه کانی ، له دژی جولانه وهی کورد له کوردستانی ئیران ، به هوی به کیتی
 نیشتمانی به رتوه بیا . نه و رنژمه به دروست کردنی سهدان شه به که ی
 تیرۆرستی ، که زۆربه بیان کادر و پیتشمه رگه ی به کیتی نیشتمانی بوون ،
 سه ره رای نه وهی بو ئالۆز کردن و له بار بردنی ، نه و هه له ی کوردستانی
 عیراق تینه کوشا ، توانی سهدان پیتشمه رگه و کادری حیزی دیموکرات و

په‌نابه‌رانی دیکه‌ی کوردی ئیرانی تیرۆر بکا .

ئه‌گه‌ر وه‌زاره‌تی ئیتلاعاتی ئێران ، به‌ دوای هاتنه‌ سه‌رکاری خاته‌می ، به‌ هۆی فشاری نیونه‌ته‌وه‌یی ، مه‌جبور به‌ پینداچونه‌وه‌ به‌ سه‌ر سیاسه‌تی تیرۆر نه‌بسا ، بئێشک له‌ وه‌به‌شه‌ له‌ خاکی کوردستان دا ، به‌ هۆی تیرۆر و ره‌شه‌ کوژی چه‌کداره‌کانی به‌کینتی نیشتمانی ، بۆ ده‌رمانیش کوردی بکێ ئیرانی وه‌ده‌ست نه‌ده‌که‌وت .

ئه‌وه‌جار له‌ حالئێکدا ناوچه‌ی ئه‌مینی کوردستانی عێراق ، له‌ ژێر چه‌تری پاراستنی ولاته‌ هاو‌په‌یمانانه‌کانی روژئاوا ، له‌ هێرشێ چوار ولاتی داگیرکه‌ری کورد ده‌پارێژرا ، به‌کینتی نیشتمانی ئه‌و ناوچه‌یه‌ی خسته‌ ژێر پوستانی دوژمنانی کورد و له‌ فاسله‌یه‌کی ٢٥٠ کیلۆمێتری را ، هێزه‌کانی جاش و پاسداری رژیمی کۆنه‌په‌رستی ئیسلامی ئێران که‌ به‌ چه‌ک و چۆلی زۆر قورس ته‌یارکه‌رابوون ، ره‌په‌نچه‌ک دا ، تا کادر و پێشمه‌رگه‌کانی حیزبی دیموکرات قه‌تلی عام بکه‌ن ، یان به‌ ده‌ست به‌ سه‌ری و به‌ زیندوویی له‌ قه‌ه‌سیان بکه‌ن .

له‌و کرده‌وه‌ سه‌رشۆرانه‌یه‌دا ، هێزه‌کانی به‌کینتی نیشتمانی ، پارێزه‌ری ئه‌و جاش و پاسدارانه‌ بوون ، که‌ بۆ ماوه‌ی دوو روژ به‌ توندترین شیوه‌ په‌نابه‌رانی کوردی ئێرانیان داوه‌ ، به‌ر ره‌گباری توندی ئه‌نواغی موشه‌ک و خۆمپاره‌ و چه‌کی قورس . ئه‌و پیلانه‌ که‌ به‌ خۆفروشی هێزه‌کانی به‌کینتی نیشتمانی به‌رتوه‌ چووه‌ ، له‌ راده‌به‌ده‌ر به‌ریلاو بوو و ده‌وله‌تی ئێران بۆ هێرشێ هه‌مه‌لایه‌نه‌ی خۆی ، هه‌ولی دا تا سنووری حاجی عومه‌رانیش ، که‌ له‌ ژێر ده‌سته‌لاتی پارتی دیموکراتی کوردستانی عێراق دا بوو ، بیه‌زینی و ئه‌وانیش

به و کرده وه دزیوه ، توشی بی ئابرووی بکا . به لام به ده ستوری کاک مه سعود بارزانی ، هیزه کانی پارقی دیموکرات له سنووری حاجی عومهران پینشیان به ره وی جاش و پاسدارانی ریزمی گرت و رنگایان نه دان که سنووری نه وان ببه زینن . مام جه لال که له و بی ئابرووی به دا سه ری بی کلاو مابووه ، به هه موو شیوه به که هه ولی دا ، تا به هاوکاری ده وه له قی ئیران به جوړنک پارقی دیموکراتیش توشی نه و سه رشوریه بکا .

بو به کاتیک هیزه کانی کۆنه په ره سه تی ئیران ، که چه کداره کانی به کیتی نیشته مانی ، پاریزه ریان بوون ، له ترسی رق و بی زاری و نه فره قی کۆمه لانی خه لکی کوردستانی عیراق و هیرشی ئاسمانی هیزه ها په یانه کانی روژئاوا ، مه جیور به پاشه کسه به ره و ئیران بوون ، به رهنومی فره یدون عه بدولقادر ، نه ندامی مه کته بی سیاسی به کیتی نیشته مانی ، بو گه رانه وه به ره و ئیران ، رنگای سنووری پارقی له دۆلی بالیسانیان ، هه لباژارد . به لام هیزه کانی پارقی له و شوینسه ش رنگایان نه دان که ناوچه ی ژیر ده سه له لاتیان ببه زینن و نه و دیاری یانه یان به ره زیلی ، ره وانیه ی ناوچه ی ژیر ده سه له لاتی به کیتی کرده وه و نه وه نده ی دیکه یان سه رشورکردن . له بی ئابرویشدا دیاره حه د و سنوورنک هه یه و نه و کاره ی مام جه لال به راده به که دزیو و سه رشورانه بوو که نه ته نیا نه ندامانی به کیتی ، به لکو تا قه ترورست و کۆنه په ره سه کانی سه ر به کۆماری ئیسلامی له کوردستانی عیراقیش ، بینزیان له خو ده بووه و نه حله تیان له و هه موو ره زاله ته ی خو یان ده کرد . نه وه بوو کۆمه لانی خه لکی کورد له شاره کانی رانییه و سه نکه سه ر و قه لادزی و حاجیاوا و خه له کان ، به به رد بارانی هیزه جاش و پاسداره کانی کۆماری ئیسلامی ئیران و هیزه

چه کداره کانی به کینتی نیشتمانی ، رق و بینزاری و نه‌فره‌تی خویان ده‌ریری و هه‌ستی نیشتمانی خویان به‌جی گه‌یاند .

له حالیکدا هیزه‌کانی حیزی دیموکرات له و هه‌مووه سوکایه‌تیی که کورد به‌کوردی ناواری خوی ده‌کا ، سه‌ریان سور مابوو ، ناواری شاری هه‌ولینر بوون و په‌نایان بو بنکه‌کانی ریکخراوی نه‌ته‌وه‌یه کگرتوووه‌کان برد .
 مام جه‌لال هه‌ر به‌وه قه‌ناعه‌تی نه‌هیتا و به‌شیه‌یه‌کی زور غه‌یره‌سیاسی و به‌و په‌ری بی پرنسیپی ، هیرشی ته‌بلیغاتی خوی وه‌ک ته‌وه‌ی که نه‌وانه (حیزی دیموکرات) لیره‌چ ده‌که‌ن بو نارۆنه‌وه و ته‌واوی نه‌وکوشتاره که حیزی دیموکرات و شورشی کوردستانی ئیران له‌ته‌رتش و پاسداران ده‌کات ، به‌قه‌ده‌ر کوژرانی ته‌سادوفاتی ماشینی شاری تاران نابی و چی و چی ، ده‌ست پی کرد . مام جه‌لال که بو خوی له‌سالی ۱۹۹۱ له‌قاسمه‌ره‌ش را گه‌رابوووه بو ناوچه‌ی کوردستانی عیراق و هه‌موو که‌س ده‌زانی که هه‌میشه‌ته‌وه‌نه‌وه‌وه که له‌ئیمکاناتی مادی و مه‌عنه‌وی حیزی دیموکرات که‌لکی وه‌رگرتوووه ، ده‌یگوت ئیمه‌ ۱۴ ساله‌ته‌وه‌هیزه‌(حیزی دیموکرات) به‌خینو ده‌که‌ین ، با برۆن چی دیکه‌مان بو به‌خینو ناکرتن .

بارته‌قای یارمه‌تی هیزه‌کانی به‌کینتی نیشتمانی بو ده‌ستکیش کردنی هیزه‌کانی ئیرانی ، نه‌وه‌بو که‌دوای ۱۵ رۆژان ، ده‌وله‌تی ئیران رنگای به‌هیزه‌کانی به‌کینتی دا ، که به‌شاره‌کانی سه‌رده‌شت و مه‌هاباد و شنۆ دا تیپه‌رن و له‌پشته‌وه‌را هیرش بکه‌نه‌سه‌ر هیزه‌کانی پارتی له‌ناوچه‌ی سیده‌کان و بتوانن بو‌چهند رۆژته‌وه‌ناوچه‌یه ، له‌چه‌نگ هیزه‌کانی پارتی ده‌رینن . که‌دوایه‌ش هه‌رته‌وه‌هیزانه‌به‌کوژرا و بریندار و به‌خسیریکی زوره‌وه ، مه‌جبور به‌به‌جی

هینشتنی هه موو ئه و شوئنه بوون که دهستیان به سه ر داگرتبوو .
 تهوای ئه و کرده وانه له حالیکدا بوو که دوو له سێ به شی خاکی کوردستانی
 عیراق به پایتته خته وه له ژنر دهسته لاتی به کیتی نیشتیانی دابوو ئه و
 ریکخراوه به ، هیچ موحتاح به ئه وه نه بوو ، که ئیمتیازی ئه و تو بدا به ئیران
 و خوئی زیاتر له داوی ئه وان باوئ . په یوه نندی و دهست تیکه ل کردنی
 به کیتی نیشتیانی له گه ل کار به دهستانی ئیتلاعاتی ئیران ، له راده به دهره و بوته
 په یوه ندیبه کی ئۆرگانیک و تاراده به کی چاوه روان نه کراو ، دهستیان له گه ل ئه و
 خوئنه زانه تیکه لاو کردوو . ئه و هاو کاربانه نه ته نیا هاو کاربکی مه سله حته و
 دیپلۆماسی ئی به ، به لکو بوته په یوه ندیبه کی ته واو معنه وی .

له هه ل ومه رجیک دا که زۆریه ی کۆمه لانی خه لکی ئیران له زو لم و زۆری
 رژی می ئاخوندی وه زاله هاتوون و روژ نیسه که به شیوه یه ک رق و بیزاری
 خو بان به دژی ئه و رژی مه دهر نه برن ، له کاتیک دا که زۆریه ی دۆست و یار
 و یاوه رانی نیزی ک به ئیام خومه ینی ، باوه ریان به بنه ماکانی شو رشی ئیسلامی
 نه ماوه و داوای جینگیر بوونی ئازادی و دیموکراسی ده که ن و له سه ر ئه و
 داوایه به توندی ترین شیوه زیندانی و ئه شکه نجه ده کرین ، مام جه لال تازه له
 مه رگه وره یی ئیام خومه ینی وه خو ک وه تووه و له شاره کانی کوردستان
 خو تبه ی بو ده دا و فرمی سکی بو هه لده وه رتی .

خومه ینی ئه و خو بن مژه ی میژوو که له نیوخوئی ولات دا روژ به روژ له ریز
 و حورمه تی که م ده بیته وه ، تازه ئه ویش به مردوسی ، بوته دۆستی نیزی ک و
 یارو یاوه ری سالانی رابردووی به کیتی نیشتیانی و هه ر روژه به شیوه یه ک
 یادی ده کریته وه و ریزی ئی ده گیرئ . ئاش له کوئ و ئاشه وان له کوئ .

مام جەلال لە مەراسمى سوخە نرانی خوێ دا ، کە بە بۆنەى دەهەمین سالی مردنی خومەینى لە ١٩٩٦ / ٧ / ١ لە شاری سولەیمانیه بەرپوێ چوو و لە کاتی خوێ لە کوردستانى نێودا چاپ و بلاوتوتتوو ، ئاوا دەئى .. ((پەيوەندیان لە گەل حەزرەتى ئىمام پيش پەيدا بوونى جەمهورى ئىسلامى ئىران بوو و پيش ئەو بوو کە جەمهورى ئىسلامى قودرەت بىت و بتوانى هارىکار بى ، پەيوەندیکەمان لەسەر بنچىنەى بىروباوهرى يە کىتى خەباتى گەلانى رۆژەهەلانى ناوهراسى ، يە کىتى خەباتى شۆرشگىرانى دژى ئىمپرىاليزم.....)) . مام جەلال لە درۆزەى قسەکانى دا دەئى .. ((لە پاشانىدا ئەو بوو هاوکارى نىوان ئىمە و جەمهورى ئىسلامى گەيشتە رادەيه کى باش کە تىيدا خوێنى پاکى شەهيدانى پيشمەرگە و پاسدار پىکەوهر رژا لەسەر شاخ و دۆلەکانى کوردستان و پىکەوهر ماوهره کى زۆر خەباتى شۆرشگىرانەمان دژى پەلامار دەرانی هەردوولا کردوو)) .

مام جەلال بۆ نەهيشتنى نەيارانى نىوخوێى لە کوردستانى عىراق دا ، بەو کارە دزىوانە و بەلامەلامە و پارا نەوهر و سەردانەواندن لە بەرانبەر کاربەدەستانى کۆمارى ئىسلامى دا ، هىچ حەيسىيه تىکى بۆخوێ و بۆ رێکخراوه کەى نەهيشتوتتوو . ئەو بەلگانەى کە لە گرتنەوهرى شارى هەولێردا کەتنە دەستى پارتنى دىموکرات ، نىشان دەدەن کە چۆن مام جەلال لە کاربەدەستانى ئىرانى ، بۆ بەردەوام بوون بە پشتىوانى زىاتر ، دەپارێتتوو و لەو پى يەدا بەلێنى هەموو چەشنە هاوکارى به کيان پى دەدا . ئەوجار دەبى داخوا مەبەستى مام جەلال لەو خەباتە شۆرشگىرانەيه چ بى کە لە گەل هېزەکانى رژىمى دژى گەلى ئاخوندى کردوبانە ؟ ئایا شەرى ئىران و عىراق خەباتىکى شۆرشگىرانە بوو . مام جەلال روونى

نه کردۆته وه که له کۆی خوینی پاکي شه هیدانی پینشه رگه و پاسداره پینکه وه رژاوه ، تو بلیی مه به ست روداوی دلته زنی حه له بجه نه بی ؟ .
هاوکاری مام جه لال له گه ل رتژی مه کانی ئیرانی ، ده گه رته وه بو
ساله کانی ۶۰ و له دارژنی بنه مای ئه و په یوه ندیانه دا به داخه وه هیچ
پرنسیپیک دیاری نه کراوه و مه سلحه تی جولانه وه و بهر چا و نه گیراوه
ته نیا مه به ست گه یشتن به دهسته لاتی خونان بووه .

عیسا په ژمان نوینه ری ساواک له به غدا ، له چه ند جینگای کتیبه که ی دا
باسی ئه و کاته ی ده کا ، که دوو به ره ی مه لایی و حیزلی له نینو پارتی
دیموکرات دا سه ری هه لدا بوو . نا ورا و دوا ی ئه وه ی که هیرش ده کاته
سه ر مه لامسته فا و ده لی که خوژی نه و یستوه و رووی خوشی نه داوه تی ،
له لاپه ره ی ۹۶ دا له گه ل دربرینی مه به سته دزبوه کانی خو ی که بو
ناشاردریته وه ، ته عریف له حیزبیکان ده کا و ئاوا ده نوی .. ((من
لایه گری حیزبیکان بووم ، بو ئه وه ی به رژه وه ندی و سودی ولاته که م
په ارتزم . لام و ابو و ئه وانه میراتگری به راستی کوردن له غیرا قدا و له
رینگای ئه وانه وه ده توانی ره خنه بکریته نینو کورده کانی دیکه ...)) .

به لی ئه گه ری بۆچونی کار به ده ستانی ئه منی ئیران ، له سالانی ۶۶ له سه ر
حیزبیکان ئه وه بی ، ده بی روداوی دلته زنی هیرشی پاسدارانی کوماری
ئیسلامی له سالی ۹۶ دا ، شتیکی زور عادی بی .

مامۆستا برایم ئه حمده له سه ر بنه مای ئه و په یوه ندی یانه له لاپه ره ی
۲۸۵ ی ئه و کتیبه دا ، له سه ر چۆنیه تی هاوکاری بالی مه کته بی سیاسی له
سالی ۱۹۶۴ له گه ل ده وله تی ئیران ئاوا ده نوی .. ((... خو ماله که ی ئیمه
وه ک دایه ره ی ساواک و ابو و له تاران ، یانی هه ر له چیشته که ره وه تا
ئۆتۆمیلچیکه هه مووی ئی ساواک بوو! دائیم ئه مانی له وی بوو یا

به ژمان یا خه لقی تر له وی بوون .))

به ره می شه و شتیه سیاسته له کاتی ناشتی ته رمی ماموستا برام
 شه حمدا ، به ته وای ده رده که وی که شه وانه له نیو دوژمنان دا چ ریزو
 و حورمه تیکان هه یه و هه رچه ند ماموستا برام شه حمدا شه ندایمی
 کۆنگره ی ، به نیو نه ته وه یی کورد له ده ره وه ی ولات بوو و داوای
 سه ره خو یی بو هه موو پارچه کانی کوردستان ده کرد ، به لام به داوای
 کۆچی دوایی دا ، دیتان که جه نازه که ی به چ ریزو حورمه تیکه وه ، له
 رنگای ئیرانه وه نه حویلی کوردستانی عیراق درایه وه و وه زاره تی
 ئیتلاعات به که م ئۆرگان بوو، که بروسکه ی سه ره خو شی بو نارد . له
 بروسکه ی شه وه زاره ته دا ، ماموستا برام شه حمده ی به که سایه تی
 ناسراوی بزانی کورد ناو ده بردی . تو بلای شه ماسته هه روا بی مو
 بی ؟

سه یر شه وه یه شه وانه سه ره رای شه و ئا کارانه یان ، هیتش ده که نه سه
 په یوه ندی حیزی دیموکرات و له لاپه ره ی ۳۰۰ دا برام شه حمده ئاوا
 ده نوسی .)) (مه سه له حه تیان شه وه یه له گه ل عیراق ریک بن له گه ل
 عیراق ریکن ، عه لاقه یان نییه به سه رتۆوه ، عیلاقه ی تو له گه ل ئیران
 چۆنه . له گه ل عیراق چۆن نییه ، کامه یان باشه ، کامیان باشترینیه ،
 شه وان عه لاقه یان نییه ، شه وه مه وزو غی وان نه بووه قه ت!!)

شه و قسانه که وادیاره بوئی گلییان لی دی ، هه ر چه ند به هیچ شتیه به ک
 له گه ل راستی به ک ناگرنه وه و حیزی دیموکرات به قازانجی
 جولانه وه کانی دیکه ی کورد ، قه ت بی هه لویتست نه بووه . به لام شه گه ر
 گریمان شه و قسانه راست بن ، شه و کات ده بی بلین که سیاستی حیزی
 دیموکرات ره نگدانه وه ی سیاستی ئوسولی یه ، شه ویش شه وه یه که قه ت

ئهو حیزبه به خو‌ی ئیجازه نه‌داوه که له کاروباری رنكخراوه‌کانی دیکه‌ی کوردستان دا ، به‌زیانی ئهو رنكخراوانه‌و به زهره‌ری جولانه‌وه‌ی کورد دخاله‌ت بکا .

بناغه‌ی ئهو په‌یوه‌ندیانه ، که به‌پرنسپیی زانای گه‌وره ، شه‌هید دوکتور عه‌بدولره‌حمافی قاسملو له سالی ١٩٧٠ له‌گه‌ل ده‌وله‌تی عیراق دامه‌زراره ، ره‌نگدانه‌وه‌ی په‌کتیک له‌بنه‌ما پیتشکه‌وتوه‌کانی سه‌ربه‌خو بریاردانی دیپلۆماسی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیرانه . ماموستا عه‌بدو‌لای حه‌سه‌نزاده ، له‌لاپه‌ره‌ی ٦٥ به‌رگی په‌که‌می کتیبی نیوسه‌ده تیکۆشان دا ، ئاماژه‌به‌گۆشه‌یه‌ک له‌و په‌یوه‌ندیانه ده‌کا ، که به‌ئیمزای حیزبی دیموکرات و ده‌وله‌تی عیراق گه‌یشتوووه و ئاوا ده‌نوسی .. ((حیزبی دیموکرات هه‌م دۆستی حیزبی به‌عسی سوسیالیستی عه‌ره‌به و هه‌م دۆستی پارقی دیموکراتی کوردستانه . حیزب خو‌شخاله‌که ئه‌م دوو دۆسته‌ی ئینستا پینکه‌وه دۆست و هاوپه‌یمان . به‌لام ئه‌گه‌رخوانه‌کرده روژنیک ئهو دوو دۆسته‌مان ئیوانیان تیک‌بجی ، حیزبی دیموکرات دۆستایه‌تی هه‌یج کامیکیان بو‌ئهو‌ی دیکه وه‌لانی و به‌قازانجی په‌کینکیان دژی ئهو‌ی دیکه نابزوته‌وه . هه‌ر ئهو بناغه‌پته‌و دروسته‌ی دامه‌زرانی په‌یوه‌ندی له‌گه‌ل حیزبی به‌عس و ده‌وله‌تی عیراق بووه‌که زۆرجار ئیمه‌ی له‌گرتنی هه‌لو‌تستی ناراست به‌رامبه‌ر به‌بزوته‌وه‌ی کوردی عیراق پاراستوه و هه‌میشه له‌لای خو‌مان و نه‌ته‌وه‌که‌مان سه‌به‌رزین که له‌په‌یوه‌ندی له‌گه‌ل ده‌وله‌تی عیراق دا کارنجان به‌دژی کوردی عیراق نه‌کرده ...)).

ئهو‌یه‌بناغه‌ی په‌یوه‌ندی‌یه‌کانی حیزبی دیموکرات له‌گه‌ل ده‌وله‌تان له‌و په‌یوه‌ندیانه‌دا ئه‌وه حیزبی دیموکراته‌که بو‌خو‌ی بریار ده‌دا

به لام له په یوه نندی ماموستا برابم نه حمده دا ، نه وه دوژمنه که قسه ی
 ناخر ده کا . ماموستا برابم نه حمده نه و راستییه ی بو ناشاردرتته وه و له و
 په یوه نندی دا له لاپه ره ی ۲۸۲ داناوا ده نویسن . ((زه بیحی مجه له یه کی له
 به غدا دهر نه کرد ((باهوز)) په یوه نندی له گهل ئیمه هه بوو ، ئیمه له تاران
 بووین ، کاغه زمان بو نه نویسی وه ئه من که هاتمه وه به و حسابه هاتمه وه
 که له گهل مه لامسته فا یه ک که وین و سه و ره بکه ینه وه و تیران رازی
 بوو به وه ، له بهر نه وه هاتینه وه وه زه بیحی ناگاداری نه وانه بوو
 هه مووی)) .

به ئی نه و که سانه ی که به پیتی پر نسیپه کافی حیزبی دیموکرات
 په یوه نندیکانیان دانه رشتوو ، دیتان که چون به بریاری دوژمنان له
 سالی ۱۹۶۶ بو سه و ره له تاران را گه رانه وه بو کوردستانی عیراق و دوايه
 له کوئی سهربان وه دهرنا و چیان به سه و ره ی خه لکی کورد له کوردستانی
 عیراق کرد .

نه وه ی باسکرا شیوه ی دارشتنی په یوه نندی ، له گهل ولاتانی دوژمنی
 دراوسن بوو ، که به هو ی بناغه دارتزه رانی یه کیتی نیشتیانی دارشتراره .
 له ناشتنی تهرمی ماموستا برابم نه حمده له شاری سوله یسانییه دا ،
 په یوه نندی یه کیتی نیشتیانی له گهل رتژی می دژی گه لی ناخوندی ، به
 ته وای روون ده بیتته وه که له سه ر چ مه بنایه کی بی پر نسیپانه و
 دامه زراوه و مام جه لال به چ چاوه روانتیک دهروانتیه نه و وولاته و
 له و مه راسیمه دا ، چ ده ئی . ((پاش په لاماردانی رتژی می عیراق
 بو سه ره و لئیر له ۳۱ ی ئابدا دیسان جار تکی دیکه جمهوری
 ئیسلامی سه لماندییه وه که دوستی دوسته کافی خو یه تی ، پشتی دوسته کافی
 خو ی به رنادات و دوستایه تییه کی به راست و ره وایه له گه لیان ،

ئەبجارس لە هەتتانه وەى تەرمى مامۇستا ئىبراھىم دا، بە و شىوہ نایابە .
بە و شىوہ پر لە زەحمەتکىشان و حورمەت لىنگرتن و رىزلتتانه وە جارىكى
دىکە سابىتبان کردە وە بۇمان کە چ جۆرە دۇستىكى راستەقىنە و جىنى
باوەر و مەتمانەن.....

هيوادارم ئەو برايانەى کە لىترە تەشرىفىان هەيە سوپاسى ئىمە بە
جەھورى ئىسلامى ، بە مقامى موعەزەمى رەھبەرى ، بە رياسەتى
موحتەرەمى جەھورى ، بە وەزىرى موعتەرەمى ئىتلاعات کە
وہزارەتە کەى بە کەم بروسکەى سەرەخۆشى و پرسەى بۇ ناردىن و بە
هەموو برايانى پاسدار و قەرارگای نەسر هەموو دەزگاکانى تری
جەھورى ئىسلامى بگەيەن . (١٠) .

ئەوہى کە جىنگای سەرنجە ئەوہیە کە رىژىمى کۆمارى ئىسلامى ئىران ،
کە رىنگا بە دەربىنى کەمترىن مافى نەتەوايەتى گەلى کوردنادا و بە
هۆى دواکە وتوبى و کۆنەپەرەستى لە سەرانسەرى جىهان دا بىزراوہ ،
چۆنە ئاوا بۆتە دۇست و یارو یاوہرى بە کىتى نىشتىيانى و رىزى لى
دەگىرى . ئایا بە راستى ئەو هەموو پى هەلاگوتنە ، رەنگدانە وەى
ماھىيەتى ئەو رىژىمەيە ؟ یان ئەوہ دەبى ئەو پەرى لى بارى و لى
پرنسىپى لى .

سەرەراى ئەو هەموو لامەلامە و کەرنۆش و خۆ بە کەمگرتنە و
تەحمولى ئەو هەموو سەرشۆريانە ، با بزاین هەلۆستى کۆمارى
ئىسلامى ئىران لە ٢٥ مین سالى دامەزرانى بە کىتى نىشتىيانى دا ، چۆن
بوو و ئەو رىژىمە چ پەيامىتى بۆ ئەو رىنکخراوہیە ناردووہ و ئەو
رىنکخراوہیە چ ترخىكى لە لای ئەوان هەيە . لەو پەيامەدا کە مەعلوم
نىيە لە لایەن چ بەرپرسىک و چ ئۆرگانىکە وە نوسراوہ ئاوا

هاتوووه..))....ئه مرقۆ زیاتر له ده سال به سه ر به رقه رار بوونی
یه کیتی نیشتیانی کوردستانی عێراق دا تینده په ریت و به درێژایی هه ورارو
نیشوی جۆراجۆربۆ به ده سه تینانی شه زمونی فراوان له به رتوه بردنی
خه لک و چاره سه رکردنی کیشه و که م کوریه کاتیان هه ولتان داوه به
تایبه تیش له م سن سه لئه ی دواییدا که به باشتین شیوه ی شایسته شه نجام
دراوه..... براتان ایرج مسجدی)) .

ئه وه یه بناغه ی دوسته یه تی کۆماری ئیسلامی ئێران ، له گه ل یه کیتی
نیشتیانی . ده بی بلین له بی پرئسیپیش دا چه د وئه ندازه یک هه یه و چه تا
دوژمنیش پرئسیپی تایبه ت به خوێ هه یه ، ده بینین له ته واوی ٢٥ سالی
ته مه نی یه کیتی نیشتیانی دا ، ته نیا ١٠ سالی بۆ به حیساب هیتاوه و له و
ماوه یه ش دا ، ئاماژه به و سن سه لئه ده کوی که شه و رێکخراوه یه به
ته واوی گوێ رایه لی فه رمانه کانیان بووه و کورده کانی ئاواره ی ئێرانی
بۆ ده کوشتن . سه یر شه وه یه که یه کیتی به و په ری ئیفتخاره وه ، شه
سو کایه تیی له بلا و کراوه کانی خوێ دا چاپ و بلا و کرده وه .
ئاشکرایه که شه و شیوه سیاسه ته ، له راده به ده ر زیان به حه یسیه ت و
که رامه تی شه و رێکخراوه یه و گه لی کورد ده گه یه تی، زیانیک که قه ت
قه ره بوو نا کرته وه .

کارێکی دیکه له کرده وه کانی مام جه لال که زه بریکی زۆری له جولانه وه ی
کورد له پارچه کانی دیکه ی کوردستان داوه ، شه وه یه که به راشکاوی به
خوێ ئیجازه ده دا که به هه موو شیوه یه ک ، ده خاله ت له کاروباری
کوردستانه کانی دیکه دا بکا و به هۆی ده ست و په یوه ندیکانی ، له تیو
شه وان دا رێکخراو و تاقی سیاسی لایه نگری خوێ دا بجه زرینی . مام
جه لال له و باره وه هه موو پرئسیپه کانی خسته ته ژیر پی و بۆ شه و

مه به سته هیچی تیندا نه هینشتوتته وه و له هه موو ئیمکاناتی مادی و مه عنه وی ته نانه ت هیزی ئینسانیش که لکی وه رگرتووه . مه لاشیخ عیزه دین له لاپه ره ی ۳۴۵ ی ئه و کتیه دا له و باره وه ئاوا ده نوسی.. ((رؤژتک مام جه لال گوئی پیمخوشه ماموستا زه بیحی بیته ئیره و لیره ده فته ریک دانی و ده فته ره که وسعت په یدا بکا له کوردستاندا ، ئه ویش بیته سازمانیک، ئه ما وه ک نیوی ((ده فته ر)) وه له هه موو جینگایه ک عوز و ئه ندام په یدا بکا و پرۆگرامی هه بی.)).

هه ره له و پییه دا سه لاهی موهته دی، له زبانی محهمه دی موهته دی که له لایه ن ده فته ری ماموستا له سه ر چۆنیه تی دروست کردنی حیذب نارد رابووه لای مام جه لال ، له لاپه ره ی ۳۷۹ ی ئه و کتیه دا ده گیرته وه که مام جه لال ونه وشیره وان له وه لامی ویدا چیان گوتووه و ده نوسی.. ((لئی رومه وستن دلنیا بن له هیچ یارمه تی و پشتیوانیه ک دروغیتان لی ناکه یین و به تایه ت بو په روه رده کردنی کادری سیاسی وعه سکه ری و هه ر پیندا وستییه کی دیکه ش . کاک نه وشیره وان ده لی.. دلنیا بن ئه وه نده خه لکتان لی کو ده بیته وه ئه وکات خوژان نازان چۆنی بحاوئنه وه ، هه تا ئینستا به سه دان که سی خوئنده وار و رونا کبیر و شاری و دیهاتی روو ده که نه ئیمه و پرسمان پینده که ن ، ئیمه هه مووی ئه وانه به ره و رووی ئیوه ده که یه وه .)).

ئه وه یه سیاسه ته کافی یه کیتی به نیسه تی جولانه وه ی کورد له کوردستانی ئیران دا و ئه و سیاسه ته ئینستاش نه براوه ته وه و هه ر وه کوو مام جه لال بوخۆی ده لی ، ئه وئش وه کوو روسان نایه لی که ریکخراوه کافی کورد به ته ریه ی خوژان گه شه بکه ن .

له سه ر ئه وه ی که چۆن به هۆی کادره کافی یه کیتی نیشتیانی (وه ک

ئازاد هه ورامی ، هه وڵ دراوه تا بو پیتک هیتانی حیزتی تازه، له کوردستانی ئێران دا، کاری ته بلیغی بکری مهلا شیخ عیژه دین له لاپه ره ی ٣٤٥ دا ئاوا ده نوی .. ((ئازاد هه ورامی مان (که شهید بوو به راستی ئینسانی چاک بوو) نارد بو لای هه ورامان و جافیتی و ئه و ده وروبهره که خۆی خه لکی هه ورامان بوو که له وئ ته بلیغات بکا و بزانی ناخۆ وه زعه که چۆنه و.... که هاته وه به وجۆره ی چوو بوو به و ئومێده وه نه هاته وه ، پاشان دوا ی به ییتکی به منی گوت که به مام جه لالی گوتوو به خودای فایده ی نییه . جا مه سه له ی ئازاد هه ورامی بو به موهممه که ئیمه ، دوا ی هاتنی مامۆستا زه بیحی بیرمان له وه کرده وه که بزانیین تا ی بکه ی نه وه که تا چه نده ئه و به رنامه ی ئیمه ئیمکانی پێشرفتی هه به .)) .

ئه وه به هه لئس و که وتی مام جه لال بو دروست کردنی حیزب و تا قمی گوئ له مستی خۆی . رنکخراوێک که به پنی پتیوست له نیو دلی کۆمه لانی خه لک دا هه لئه قولایی و به وشپوه به له لاهه را دا مه زرئ ئاکامی هه ره وه ده یی که دیتان .

سه یر له وه دا به که بو پیتک هیتانی حیزیتک له ژێر ربه ری مامۆستا مه لاشیخ عیژه دین ، که ئه و کات به روا له ت ربه ری سیاسی مه زه به یی جه لانه وه ی کورد له کوردستانی ئێران بوو و به هه زاران که س له خه لکی کوردستانی ئێران ، پشتیوانیان لی ده کرد و به سه دان کادری له ده وری کۆ ببۆوه و هه ره ها سه ره رای ئازاد بوونی زۆریه ی ناوچه کانی کوردستان ، ده بوایه له لاهه را ئازاد هه ورامی پێشه رگه ی به کیتی نیشتمانی ، به دزی بچیته ناوچه ی هه ورامان و بو پشتیوانی له ده فته ری مامۆستا خه لک هان بدا . دوا به ش هه ر به نا ئومێد بوونی کاک ئازاد ،

هه موو کاره که فه شهل بیهه وه .

ته واوی ئه و کرده وانه له سه رده می ئیستادا یه ک پرسبار دینیه گوری که ده نگوشی هه یه . ئه گهر مام جه لال حیزینک یان تاقینک له ئیران دروست بکا ، نایا ئه و حیزبه نابی رهنگ دانه وه ی روانگه کافی مام جه لال بی ونابی کۆماری ئیسلامی به شو رشگیر و دوستی دوسته کافی و دوستی هه ره نزیک به کورد و چی و چی بزانی ، که وابوو بو مام جه لال به ره سمی ئیعتیراف به و جاش و خو فرۆشانه ناکا که بیست ساله بو پاراستنی دواکه و توترین رژیمی سه رده می ئیستای جیهان تینه کۆشن . ئه گهر مام جه لال به و کرده وانه ی ، مه به ستی لاواز کردن و دا بردا برکردنی جولانه وه ی کورد نه بی چ مه به ستیکی دیکه ی هه یه ؟ . مام جه لال ده بی ئاگاداری یه ک شت بی و بزانی ئه گهر سه د ئه وه نده ی ته واوی ئه و که سانه ی که خو بان به رژیمی کۆماری ئیسلامی فرۆشتوو ، کار بو ئه و رژیمه بکا ، هیشتا ئه وان هه ربه چاوی کورد و هه ربه چاوی دوژمینیک سه یری ده که ن . مام جه لال ئه گهر پتی وایه سیاست ده کا و به روا له ت فیلیان لی ده کا ، ده بی بزانی ئه و به لایه ی که رژیمی ئیران به سه ر پرۆسه ی گه لی کورد له کوردستانی عیراق و به تایبه تی به سه ر چه یسیه ت و که رامه تی یه کیتی نیشتمانی هیناوه به ده یان سالی دیکه پرنا بیهه وه .

ئه و رژیمه له جینگیر کردنی په یوه ندی و داب و نه ریت و فه ره هنگی دواکه و توانه ی خو ی ، به سه ر یه کیتی نیشتمانی دا ، به ته واوی سه ر که وتو و هیچ پرینسیپیکی پتوه نه هیشته و ته وه و ئه گهر له خو بان نه گۆرن ، له نینو کۆمه لانی خه لک دا ، زۆر له ریزو حورمه تیان که م بو ته وه . به گشتی شیوه ی لا پرسه فی و بی باری له سیاست دا ، هه موو قه واره ی

یه کینتی نیشتمانی داگرتوو و به تاییه تی له ژسانی سیاسی رۆژانه ی
 مام جه لال دا رواله تینکی عادی به خو یه وه گرتوووه . نه وه مام جه لال بوو که
 له به رنوه بهری و ئیداری کوردستان دا ، کارینکی وای کرد که لیسته ی
 په نجابه په نجابه سه سه به رنوه بهری کوردستان دا سه پنی . سه ره رای
 نه وه ی ناکامی نه وه دیارده یه ده ریخست که چ زیانینکی گه وه ی بو
 جولانه وه ی کورد هه بوو ، به لام مام جه لال ئیستاش حازر نی یه که
 دهستی ئی هه لگری . دیارده یه که له گه ل هه یچ معادلاتینکی سیاسی
 یه که ناگرتسه وه وبه داخه وه هوی سه ره کی بوو بو له بار بردنی
 هه لباردنی پرشکووی خه لکی کوردستانی عیراق له سالی ۱۹۹۲ دا .

سه رشوری و مل که چی مام جه لال له به رانه بهر دوژمناندا ، له مه راسمی
 قسه کانی مه حه مه دی ، پاسداری به شی په یوه ندیه کانی ده ره وه ی
 کۆماری ئیسلامی ئیران ، له شاری هه ولیر پیته ختی کوردستان دا ،
 ده گاته نه وه په ری خو ی . پاسدار مه حه مه دی له قسه کانی دا ، هه رش
 ده کاته سه ره ئه مریکا و دروشمی مه رگ ونه مان بو ئه مریکا به رزده کاته وه
 . له حالیکدا خه لک له دوویات کردنه وه ی دروشمه که خو ده پارێزن ،
 مام جه لال به وه په ری ره زاله ته وه ده ئی بلین ! بلین ! مه رگ به ره ئه مریکا ،
 به ئی مه رگ و نه مان بو ئه مریکا . نه وه ره قسارانه له حالیکدا
 بووه که ته یاره کانی ئه مریکا ی ناسمانی کوردستانی عیراقیان به پیته خته وه
 که نه وه کات له ژێر ده سه لاتی یه کینتی نیشتمانی دابوو ، له هه رش
 دوژمنانی کورد ده پاراست .

به ئی نه وه یه پرینسیپه کانی یه کینتی نیشتمانی له سیاسه تدا که به پتی کات و
 شوین هه رده م ده گۆردرین و به داخه وه به رنوه به رانی نه وه رنکخراو یه
 قه ت هه ولیان نه داوه جارنک به سه سه سیاسه ته کانی مام جه لال دا بچنه وه

و له و هم مووه به لاری چوونه دا که هم موویان تیدا شه ریکن ، جاریک
پاشگه ز بینه وه . کاک جه بار فەرمان شه ندای مه کتبه سیاسی به کیتی
نیشتانی به ئیستیعفای خوئی که له کوردستانی نوئی ۲۰۰۰ / ۶ / ۷ دا چاپ و
بلا و کراوه ، دوی هیرش کردن بۆ سه ر پارتی دیموکرات ، به شیوه یه کی
دیکه ناماژه به و گیر و گرفتانه ی که باس کران ده کا و ده نوی . ((به لام
دوی راپه رین دوی وه رگرتنی ده سته لاتی سیاسی له کوردستان دا
یه کیتی به پئی پتیوست که لکی له شه زمونی ماوه ی حوکمرانی پارتی له
حه فناکان وه رنه گرت ، به بۆ چوونی من هه مان هه له دووپات کرابه وه
و تاراده یه ک سه ره تا کافی حزبا یه تی و پرنسیپه کافی حزبا یه تی سست و
لاواز بووه و به داخه وه هه سستی شو ر شگرتی کزبووه و مه کتبه ی سیاسی
یه کیتی به شیوه ی پتیوست هه ولی پاراستنی کادیره کافی له
لادان وراکردن به شوئن ئیمتیازات نه داوه ، شه گه روا بروا ئایه نده یه کی
گه شین و چاره نوی باش نابیم .)) .

به شیکه دیکه له راستی یه کافی جولانه وه ، که کیتی عه لی که ریمی هه ولی
شواندنی داوه ، شه وه یه که ده یانه وی به زۆری ماموستا زه بیحی بکه نه
سکریتیری کۆمه له ی ژک و شه و مافه ته شکیلاتی یه له حوسینی
فروهه ر (زبیرنگه ران) بستین . شه وه ی روونه شه وه یه که تائینستا هه یچ
به لگه یه کی باوه ر پئی کراو ، ماموستا زه بیحی به سکریتیری کۆمه له
دانه ناوه ، شه وه که عه لی که ریمی به خوئی ئیجازه ده دا له لاپه ره ی ۷۳ دا
به راشکاوی بنوسی . (هه ر له یه که مین کۆبونه وه زه بیحی وه ک سکریتیری
کۆمه له هه لێژدرا .) ، جینگای سه رسورمانه و به هه یچ شیوه یه ک له گه ل
راستی یه ک ناگرته وه وه وه ک باقی شته کافی دیکه ی پئی شه ساسه .

ئه‌و به‌لگانه‌ی که کاک عه‌لی بۆ ئه‌و مه‌به‌سته که‌لکی لیبی وه‌رگرتوو، جینگای مه‌تماننه‌ نیسن و به‌داخه‌وه ته‌عه‌سووی خزمایه‌تی و بی‌فه‌ره‌ه‌نگی ونه‌زانی ، رینگای نه‌داوه تاراستی‌یه‌ کانی ئه‌و روداوه میژوو‌یی‌یه ، به‌ شینوه‌یه‌کی دروست رون بکاته‌وه .

یه‌کینک له‌و به‌لگانه‌ی که عه‌لی که‌ریمی که‌لکی لی وه‌رگرتوو ، نوسراوه‌ی دوکتۆر عه‌زیزی شه‌مزینی‌یه که له‌ لاپه‌ره‌ی ۱۱۰ ئه‌و کتیبه‌دا ، زه‌بیحی وه‌ک سکریتیری کۆمه‌له‌ ده‌ناسینی و ئاوا ده‌نوسی.. ((دیاره‌ نفوزی قازی مه‌حه‌مه‌د ده‌سته‌لاتیکی زۆری پی دابوو، زۆری پی نه‌چوو قازی توانی سکریتیری کۆمه‌له‌ عه‌بدولره‌حمانی زه‌بیحی ، مه‌حه‌مه‌د دلشاد و که‌سانیکی تر له‌ کۆمه‌له‌ و له‌ به‌رتۆه‌به‌ری شار دوورخاته‌وه....)) . به‌لگه‌یه‌کی تر که بۆ ئه‌و مه‌به‌سته به‌کاره‌ینراوه ، نامه‌ی دوکتۆر هاشمی شیرازی‌یه که له‌ لاپه‌ره‌ی ۵۹ دا هاتوو ئاوا نوسراوه.. ((عه‌بدولره‌حمانی زه‌بیحی یه‌کینک له‌و ده‌که‌سه بوو و هه‌ر له‌ هه‌مان کۆبونه‌وه شدا ، وه‌ک سکریتیری کومیته‌ی ناوه‌ندی دیاری کرا نازناوه‌که‌ی له‌ (ژ.ک) دا بیژهن بوو .)) .

ئه‌و دوو بیروبۆچونه و راریی مامۆستا شیخ عیزه‌دین که له‌ لاپه‌ره‌ی ۳۲۵ دا ده‌لی.. ((به‌عزیک گوتوبانه‌ زه‌بیحی‌یه و به‌عزیک دیکه‌ش گوتوبانه‌ زه‌بیرینگه‌رانه)) ، کاک عه‌لی هان داوه که بی‌یه‌ک و دوو سکریتیری کۆمه‌له‌ی ژ. ک دیاری بکا . سه‌یر ئه‌وه‌یه هه‌رچه‌ند مه‌لا شیخ عیزه‌دین ، ماوه‌یه‌کی زۆر له‌ گه‌ل مامۆستا زه‌بیحی ، پینکه‌وه له‌ هه‌ولی دروست کردنی حیزبیک

دابون ، به‌لام له رابردووی به‌کتریان نه‌کوئلیوه‌ته‌وه و ته‌نانه‌ت مه‌لا شیخ عیزه‌دین هه‌ولی نه‌داوه له‌سه‌ر کوومه‌له‌ی ژ. ک هیچ شتیک له‌زه‌بیحی به‌رسی تا بلکو بیتوانیبا ، راستی ته‌و شتانه‌ی که‌ته‌و بیتوایه ، حیزنی دیموکرات شاردونیه‌ناشکرایان بکا .

له‌لایه‌کی دیکه‌ده‌بی بگوتی ، ناکری سکریتی ریکخراو یان حیزیک ، ناوه‌ندی ده‌سته‌لای ولات (مه‌هاباد) که‌ته‌وکات زورگرینگ و حه‌ساس بوو ، بو‌ماوه‌ی چهند مانگ به‌جی بیلی و له‌هه‌نده‌ران (ته‌وریز) ته‌نیا خه‌ریکی ده‌رکردنی گو‌فاریک بی . ته‌وجار ته‌وه‌چونه‌که‌سکریتی ریکخراویک ئیمزای خو‌ی وه‌ک سکریتیر به‌شارته‌وه ، به‌لام وه‌ک به‌ررسی به‌شی راگه‌یانندی حیزنی (ژ. ک) ژیر ته‌واوی ئاگاداری و نوسراوه‌کانی ته‌و ریکخراوه‌یه‌ئیمزا بکا .

سه‌ره‌رای هه‌مووی ته‌وانه‌چاوخشاندنیک به‌سه‌ر ژبانی ماموستا زه‌بیحی ، ته‌و راستی‌یه‌روون ده‌کاته‌وه ، که‌قه‌ت ناوبراو هه‌ولی نه‌داوه ، که‌وه‌ک که‌سایه‌تی به‌که‌می ریکخراو ، یان حیزیک خو‌بنیوی و بیته‌مه‌یدان . ژبانی ماموستا نیشان ده‌دا ، که‌ناوبراو هه‌موو کات له‌لاوه‌را رو‌لی کاریگه‌ری خو‌ی گیراوه .

ماموستا له‌دروست کردنی ده‌سته‌ی (خاله‌مه‌لا) و (حیزنی ئازادی کوردستان) و (کوومه‌له‌ی ژ. ک) و (حیزنی دیموکراتی کوردستانی ئیران) را بگه‌ره ، تا کار و تیکوشان له‌گه‌ل (پارتی دیموکراتی کوردستانی عیراق) و (حیزنی شیوغي عیراق) و هه‌روه‌ها کار له‌گه‌ل (بالی مه‌کته‌بی سیاسی پارتی) دا ، ده‌ستی هه‌بووه . ماموستا له‌دروست کردنی (پارتی دیموکراتی

کوردستانی سوریه) و هاوکاری له گه‌ل (به‌ختیار) ره‌ئێسی هه‌لاتوی ساواکی ئێران له به‌غدا و هه‌روه‌ها دروست کردنی چیزێ کارتونی سه‌ر به به‌عس له به‌غدا دا (حه‌ره‌که‌تی ته‌قه‌دومی ئه‌کراد) ، ده‌ستی هه‌بووه . ئه‌وجار زه‌بیحی له‌سالی ۱۹۸۰ دا به‌ هاوکاری مام جه‌لال ، بو‌ دروست کردنی چیزێک له ده‌فته‌ری مه‌لاشیخ عیزه‌دین تیکوشاوه . ناوبراو هه‌ر له‌و ساله‌ دا به‌ دوای ناوتمێد بوون له مه‌لا شیخ عیزه‌دین ، به‌ هاوکاری شیخ جه‌لالی حوسینی ، رنکخراوی ئیسلامی (خه‌باتی) دامه‌زراند .

به‌م شیوه‌یه ئه‌وه‌ی که ئاشکرا به‌ مامۆستا زه‌بیحی له ته‌مه‌نی خوی دا ، زیاتر له ده‌یان رنکخراوی به‌ بیرو بو‌چونی زور جیاواز ، له راستی راسته‌وه بگه‌ره هه‌تا چه‌پی چه‌پ ، له ئیسلامی را بگه‌ره هه‌تا ده‌سته و تاقی خائین و خوفروشی دروست کردوه یان تاقی کردوته‌وه .

له‌ حالێکدا مامۆستا زه‌بیحی له دروست کردن یان هاوکاری کردنی ئه‌و ده‌سته و تاقانه‌ دا ، گه‌وره‌ترین پشتیوانی مادی و مه‌عنه‌وی ده‌وله‌تی (عێراق) و رنکخراوه‌یی (یه‌کیته‌ی) له پشت بوو ، به‌لام قه‌ت به‌خوی ئیجازه‌ نه‌دا ، که وه‌ک به‌رپرس یان نه‌فه‌ری یه‌که‌می هیچ رنکخراوتک خۆی بنوێنی . ئه‌و رواله‌ته‌ له مامۆستا زه‌بیحی دا ، ته‌نانه‌ت بو‌ته‌ جینگای ره‌خنه‌ و گله‌یی هیندیک له دۆسته‌کانی و مه‌لاماتۆر (عه‌بدولایسماعیل) سه‌رۆکی چیزێ کارتونی ده‌ستکردی به‌عسی و دۆستی هه‌ره‌ نیزیکی مامۆستا زه‌بیحی ، له‌و باره‌وه له لاپه‌ره‌ی ۱۷۰ دا ده‌نوسی .. ((دوایی ئه‌من گله‌یی ئه‌وه‌م لی کرد هه‌تا قسه‌یکی پی گوتم که موعتمه‌دی ده‌فته‌ری عیزه‌دین حوسه‌ینی یه‌ !

گوتم عه‌یبه له بو تو ته تو زه‌بیحی ته و تیکۆشه‌ره کۆنه ئاخ‌ر مه‌لا
عیزه‌دین چیه ته تو بچی نوینه‌ری ته و بی که چی ته تو چووی
بوته پیاوی عزیزه‌دین . ئاخ‌ر عزیزه‌دین کییه)) .

چاو‌خشان‌دن به‌کار و کرده‌وه کافی مامۆستا زه‌بیحی ، هه‌لبه‌زدابه‌ز و کار له‌گه‌ل
پیشکه‌ و توترین ریکخراو تا کۆنه‌په‌رست‌ترین تاقم و ده‌سته ، له ریکخراوی چه‌پی
چه‌په‌وه بگره تا راستی راست . هه‌روه‌ها کار له‌گه‌ل ده‌سته و تا‌قه‌ی دژی
گه‌لی وه‌ک به‌ختیار ره‌ئیی هه‌لاتوی ساواکی ئیران له به‌غدا و تیکه‌لاو بوونی
ته‌واو له‌گه‌ل کاربه‌ده‌ستانی سه‌روی ته‌منی عیراق و زور کرده‌وه‌ی دیکه ،
ته‌وه‌نیشان ده‌ده‌ن که مامۆستا به‌هیچ شیوه‌یه‌ک پرینسیپی سیاسی
نه‌پاراستوه‌ و خه‌ت و ریزبازکی تایه‌تی و پیشکه‌وتوی نه‌بووه .

ته‌گه‌ر چاو‌یک به‌سه‌رکتیپی (نه‌هینی کافی به‌ستی پیمانی ته‌لجه‌زایر) که به
قه‌له‌می عیسا په‌ژمان ، دوستی کاک‌عه‌لی و سه‌ره‌ه‌نگی ده‌زگای ته‌منیه‌تی
ئیران (ساواک) دا بخشیتیین ، بۆمان ده‌رده‌که‌وی که زه‌بیحی چه‌نده بی بارو
بی پرینسیپ بووه و ته‌نانه‌ت هاوکاری له‌گه‌ل ده‌زگای ساواکیش کردوه .
په‌ژمان که له‌چه‌ند جینگای کتیبه‌که‌ی باسی دوستایه‌تی و هاوکاری پته‌وی
خۆی و زه‌بیحی ده‌کا ، له‌ل‌په‌ره‌ی ۹۳ ی کتیبه‌که‌ی دا ، دوا‌ی ته‌وه‌ی که
باسی تیکۆشانی ته‌ندامانی ساواک له‌عیراق ده‌کا ده‌نوسی.. ((منیش له
به‌غدا له‌عیسا زه‌بیحی و یه‌دولا فه‌یلی چ له‌کاروباری کوردان و چ
له‌کاروباری نیو عیراق ته‌وپه‌ری که‌لم و هرگرت)) .

بوته‌ته‌واوی ته‌و به‌لگانه‌ی که‌عه‌لی که‌رمی ئاماژه‌یان بی‌ده‌کا ، هیچیان

جینگای متانه نین . له سه‌ر تیزی دوکتۆرای عزیز شه‌مزینی ، مامۆستا هه‌زار له لاپه‌ره‌ی ۳۰۴ ی کتیبی چیشتی مجتۆر له زمانی (اکولوزی شه‌رو) که له کورده‌کانی تفلیس بووه و ده‌گیرته‌وه ، که ناوبراو گله‌بی له شه‌مزینی هه‌بووه چونکه سه‌ره‌رای ئه‌وه‌ی که تیزی دوکتۆرایه‌که‌ی بۆ له ئه‌رشوی وه‌زاره‌ی ده‌ره‌وه را هه‌تاوه‌ته‌ ده‌ری ، به‌لام ناوبراو له کتیبه‌که‌ی دا سوپاسی نه‌کردوه .

هۆیه‌کی دیکه‌که‌بوته‌هۆی ئه‌وه‌ی عه‌لی که‌ریمی واز له و فکره‌نه‌هه‌تی و له سه‌ر سکرته‌ر بوونی مامۆستا زه‌بیحی هه‌ر سووربی ، ئه‌وه‌یه‌که‌ مامۆستا زه‌بیحی له کوردستانی عێراق ، ژماره‌ی ۱۰ ی گوڤاری نیشتمانی به‌ چاپ گه‌یاندوه . له حالیکه‌دا ئه‌و کاره‌ی مامۆستا زه‌بیحی راست به‌ پینچه‌وانه‌ بوونی ئه‌و فکره‌ نیشان ده‌دا ، که ئه‌و سکرته‌ری کۆمه‌له‌ بوونی .

چونکه‌ ئه‌گه‌ر مامۆستا زه‌بیحی سکرته‌ری کۆمه‌له‌ بوویا ، ده‌بوایه‌ به‌ بوونی لقی سوله‌بمانیه‌ی کۆمه‌له‌ی ژ.ک که‌ برام ئه‌حمه‌د به‌رپرسی بوو ، له هه‌ولی بوژاندنه‌وه‌ی کۆمه‌له‌ دا با ، نه‌که‌ له‌ فکری ده‌رکردنی گوڤاری نیشتمان دا.

هه‌مووی ئه‌وانه‌ ئه‌و راستیه‌ نیشان ده‌ده‌ن ، که مامۆستا ته‌نیا مه‌سئولی ئینتیشاراتی ئه‌و رنکخراوه‌یه‌بووه و ئه‌وه‌ش بۆ مامۆستا زه‌بیحی رۆژنامه‌ی کوردستانی ده‌ر نه‌کردوه ، دواتر هۆیه‌کانی زیاتر شی ده‌که‌ینه‌وه .

له سه‌ر که‌سی به‌که‌می کۆمه‌له‌ی ژ.ک به‌لگه‌ی زۆر گرنگ و حاشا هه‌له‌گه‌ر هه‌یه و ته‌واوی ئه‌و به‌لگانه‌ راستی سکرته‌ر بوونی حوسینی زۆرینگه‌ران ده‌سه‌لمه‌ن . مامۆستا هه‌زار له لاپه‌ره‌ی ۶۰ ی کتیبی چیشتی مجتۆردا ، ده‌گیرته‌وه که‌ چۆن ئه‌وکات ، میرحاج ئه‌فسه‌ری کۆمه‌له‌ی هیوای کوردستانی عێراق ، دپته‌ مه‌هاباد و ده‌یه‌ه‌وی له‌ گه‌ل که‌سێک ،

هیتدیک ورده مه‌سه‌لان باس بکا، که خه‌لکی شار زه‌بیحی پنی ده‌ناستین و زه‌بیحی نه‌و نه‌فسه‌ره ده‌باته لای حوسینی زیرنگه‌ران . له لایه‌کی دیکه هر له‌و لاپه‌ره‌یه دا مامۆستا هه‌زار ده‌نوسی.. ((جا که زه‌بیحی منی برده سوتندان ، به‌منه‌وه بوینه‌بیست نه‌ندام حوسین نه‌ندامی ژماره‌یه‌ک و زه‌بیحی ژماره دوو بوو حوسین سه‌روکی کۆمه‌له‌ی ژ.ک بوو)) .

له درنزه‌ی نه‌و باسه‌دا مامۆستا هه‌زار ، له‌سه‌ر چۆنیه‌تی هه‌ول دان بو پهره‌ستاندن کۆمه‌له‌ی ژ.ک ، جارنکی دیکه‌ش نه‌و راستیه‌ی ده‌سه‌لمنیتیه‌وه و ئاماژه به‌وه ده‌کا که چۆن ده‌وله‌مندی شار ، له‌هه‌ولی نه‌وه دابوون که حیزبی خو‌بان دروست بکه‌ن ، به‌لام کۆمه‌له‌ی ژ.ک کۆبونه‌وه‌که‌ی لی تیک‌داون و له‌و باره‌وه له‌لایه‌ره‌ی ۶۸ دا ئاوا ده‌نوسی.. ((قه‌رار بوو لی‌بان تیک‌ده‌ین ، به‌لام نه‌ش ده‌بوو بناسرین . حوسینی سه‌روچان پاش کیشه و هه‌رای زۆر نه‌و نه‌رکه‌ی خسته سه‌رشانی خو‌ی که وانه‌کا بیتاسن و لیشیان تیک‌دا . به‌جلیکی گۆراو ، ده‌م هه‌لپنچراو ، له‌مزگه‌وت چوبوه‌و ژوور و ده‌مانچه‌ی ده‌ره‌یتابوکه‌ و اولینکراوینه روح بوکوی ده‌به‌ن ؟)) .

له‌لایه‌ره‌ی ۶۹ هه‌ر له‌و باره‌وه ، مامۆستا هه‌زار ئاماژه به‌به‌لگه‌یه‌کی دیکه ده‌کا و ده‌نوسی.. ((ئیمه‌ش هه‌ستمان ده‌کرد که عه‌شایر و خه‌لکی دیکه‌ی سه‌رناس چه‌تونه هه‌تانه‌زانتن سه‌روچان پیاویکی زل و شیاوی

خورمه‌ت گرتنه بینه‌گه‌لمان و هیچ‌که‌سی پایه‌به‌رزبه حوسینی رازی نه‌ده‌بو . به‌لام قازی چون چاره‌بکه‌ین)) .

سه‌ره‌رای نه‌وانه‌که‌میک سرخ‌دان به‌پیشه‌کی تاریک و روون ده‌رده‌که‌وی که‌ئه‌وه‌ی ماموستا هیمن . وه‌ک سکریتیوی کۆمه‌له‌ به‌حیسابی دینی ، ده‌بی حوسینی زیرینگه‌ران بی نه‌ک که‌سیکی تر . ماموستا هیمن له‌ لاپه‌ره‌ی ۲۳ ی تاریک و روون دا ، دوا‌ی ئاماژه‌کردن به‌هه‌لبژاردنی پیشه‌وا ده‌نوسی .. ((سه‌روکی کۆمه‌له‌ که‌ پیاویکی زۆر تیکۆشه‌ر و ئازا و پاک‌بوو له‌ کادری رابه‌ری دا نه‌ما ، ئه‌م ئالوگۆره‌ هیچ‌ کاری نه‌کرده‌ سه‌ر نه‌و پیاوه‌ و له‌ ریزه‌کانی خواره‌وه‌ی حیزب دا درێژه‌ی به‌ خه‌بات و کاری خو‌ی هه‌ردا و ره‌نجیکی زۆری کیشا)) .

رێکه‌وتی نوسینی نه‌و نوسراوه‌یه‌ ده‌گه‌رتسه‌وه‌ بو‌ رێکه‌وتی ۱۳۵۲/۱۷/۳ . ئه‌وکات ماموستا هیمن له‌ یه‌کێک له‌ شاره‌کانی کوردستانی عێراق بووه‌ و له‌ گه‌ل ماموستا زه‌بیحی ، زۆر دۆست بوون و هاتوچۆی زۆرگه‌رمیان پێکه‌وه‌ هه‌بوو ، بویه‌ ئه‌گه‌ر زه‌بیحی به‌رپرسایه‌تییکی ئه‌وتوی هه‌بایه‌ ، چه‌تمه‌ن ماموستا هیمن ناوی زه‌بیحی ، وه‌ک که‌سی یه‌که‌می کۆمه‌له‌ ده‌هیتنا . ئه‌وجار ماموستا هیمن له‌ لاپه‌ره‌ی ۲۱ ی تاریک و روون دا ، رونی ده‌کاته‌وه‌ که‌ زه‌بیحی ، سه‌رنوسه‌ری گۆفاری نیشتیان بووه‌ . له‌ لایه‌کی دیکه‌ ماموستا زه‌بیحی دوا‌ی ئه‌وه‌ی که‌ ئاواره‌ی کوردستانی عێراق بوو ، په‌یوه‌ندی به‌ حیزبی دیموکرات نه‌ما و له‌ گه‌ل حیزب و ریکخراوی دیکه‌ په‌یوه‌ندی دامه‌زراند . که‌وابو ئه‌وه‌ی که‌ به‌ بروای ماموستا هیمن له‌ نیوخوا‌ی ولات دا ،

هه‌ر درێزه‌ی به‌ خه‌بات داوه ، حوسینی زێرنه‌نگه‌ران بووه نه‌ك زه‌بیحی .
 ئه‌وه‌ش بۆ مامۆستا هه‌یمن نێوی نه‌هه‌تتاوه ، بۆ شك مه‌سه‌له‌ی ئه‌منیه‌تی
 وه‌به‌رچاو گرتووه ، چونکه حوسینی زێرنه‌نگه‌ران وازی له‌ تیکوشانی حیزبی
 نه‌هه‌ناوه‌و له‌ دوا‌ی کۆماردا ، ماوه‌ی ۱۳ سالان له‌ زیندانه‌کانی رژیم دابوو .
 ئێمه‌ تا راده‌یه‌کی زۆر وه‌لامی ئه‌وه‌به‌شه‌ له‌ نوسه‌رانی ئه‌م کتێبه‌ ، که‌ هه‌ولی
 شه‌واندنی ژبان و به‌سه‌رهاتی مامۆستا زه‌بیحی و مێژووی جولانه‌وه‌ی
 کوردیان داوه ، دایه‌وه‌ . ئیستا تێده‌کۆشین چاویک به‌سه‌ر هه‌لس وکه‌وت و
 کاروکرده‌وه‌ی مامۆستا زه‌بیحی له‌ ده‌ره‌وه‌ی وڵات دا بخشیتین و له‌و
 باره‌وه‌ش به‌پێی توانا وه‌لامی چه‌واشه‌کاری‌یه‌کانی نوسه‌رانی ئه‌م کتێبه‌
 بده‌ینه‌وه‌ و هه‌ول بده‌ین به‌پێی توانا به‌رگری له‌ شه‌واندنی مێژووی
 گه‌له‌که‌مان ، به‌ هۆی که‌سانی نامه‌سه‌ول بکه‌ین . چاوخشاندن به‌سه‌ر
 ژبان و به‌سه‌رهاتی مامۆستا زه‌بیحی له‌ ژبانی ئاواره‌یی‌دا و تاوتۆی کردنی بیر
 و بۆچون و ئا‌کار و کرده‌وه‌کانی له‌دوا‌ی کوماردا ، تارا‌ده‌یه‌کی زۆر ئه‌و
 راستی‌یه‌ ده‌رده‌خا که ، مامۆستا له‌و به‌شه‌ له‌ ژبانیدا ، به‌داخه‌وه‌ رۆلی
 زۆرخراپ و دزبۆی له‌ جولانه‌وه‌ی گه‌لی کورد دا هه‌بووه .

به‌ دوا‌ی تێك‌چوونی کۆماری کوردستان دا ، مامۆستا زه‌بیحی له‌ گه‌ل
 هه‌ندیک له‌ هه‌والانی حیزبی ، له‌ ترسی شالۆی دوژمن په‌ره‌وازه‌ی خاکی
 کوردستانی عێراق ده‌ین و له‌وێ ژبانی ئاواره‌یی‌یان ده‌ست پێ کرد .
 ئه‌وجێ گۆرکی‌یه‌ به‌ داخه‌وه‌ شوته‌واری زور خراپی له‌ سه‌ر ژبانی سیاسی
 مامۆستا زه‌بیحی دا ، هه‌بووه‌ و جگه‌ له‌ کاری فه‌رهنگی و هه‌تدیکیش
 نوسین نه‌پێ که‌ ئه‌وانیشی به‌ بێگانان فروشت ، به‌داخه‌وه‌ مامۆستا رواله‌تی

پیشکه وتوو و شۆرشگێزانهی خوێ به تهواوی له دهست دا . ههلبه زدابەز و په یوه ندی گرتن به زۆرشوینی مه شکوک و هاوکاری له گهڵ زۆر تاڤم و دهستهی جوړا و جوړ و ته نانهت دژ به کورد ، که سایه تی پیشکه وتوو شۆرشگێزانهی مامۆستا زه بیحی سهرده می کۆماری ، به تهواوی تیک دا . ژبانی ئاواره بی و نه بوونی و نه داری و چاو له دهست بوون و باوهر به خو نه بوون ، به داخه وه هۆی سه ره کی ئه و ئالوگۆره چه و ته بوون .

دوای ئه وهی مامۆستا زه بیحی له سیتەك له لای شیخ له تینی به رزنجی ده گیر سیته وه ، له گهڵ پارقی دیموکراتی کوردستانی عێراق ، هاوکاری خوێ دهست پێ ده کا . دوای له گهڵ هه مزه عه بدوللا سکرتیری پارقی دیموکرات له سوله یمانیه کیشه ی ئی پهیدا ده بی و ده بی به ئه ندای حیزی شیوغي . دوای ئه وه که شیخ له تیف له گهڵ پارقی دیموکرات تیک چوو ، مامۆستا به هۆی ئه و چاپخانه یه ی که له سیتەك بوو ، ژماره ۱۰ ی نیشتمان چاپ کرد ، که له وندا هیرش ده کاته سه ر پارقی وکاک هه مزه عه بدوللا سکرتیری پارقی . دوکتور عێزه دین مسته فا ره سول له لاپه ره ی ۲۳۶ ئه و کتیبه ، له سه ر ئه و بابته ئاوا ده نوسی ..

((..... مامۆستا زه بیحی ئه و ژماره یه ی نیشتمانی له سیتەك ده ر کردوو و هیرشی بۆ سه ر پارقی وکاک هه مزه عه بدوللا و ئه وانه تیندابوو ، هه تا ئه من پیم ده گوت تۆ چۆن حه قت هه بووه ئه وه بکه ی ؟ ئه وه ئی حیزیك بووه و تیکچوووه ، ئه وه ئی ژك بووه ئی حیزی دیموکراتیش نه بووه . ئه وه دوای هاتنی حیزی دیموکرات

براو ته‌وه و ته‌واو بووه ! به‌س ته‌وحه‌تی به‌ خو‌ی داوه و نیشتمانی
 ده‌رکردۆته‌وه ! به‌رتۆه‌لا له‌بیرمه‌ ژماره‌ ۱۰ ی ده‌رکرد .))

ده‌رچونی ته‌و مقاله‌یه‌ له‌ دژی پارتی دیموکراتی کوردستان ، ده‌بیته‌ هۆی
 ته‌وه‌که‌ به‌رتۆه‌به‌رانی ته‌و حیزبه‌ ، له‌ بلاوکراوه‌ی نینوخۆی خو‌یان‌دا ، به‌
 نینوی ((مرۆف)) ، وه‌لامێکی توند‌به‌و ژماره‌یه‌ی گۆفاری نیشتمان‌ده‌نه‌وه‌ .
 دوکتۆر عێزه‌دین مسته‌فا ره‌سۆل له‌وباره‌وه‌ ، له‌لاپه‌ره‌ی ۲۳۷دا ده‌نوسی . ((جا
 مرۆف)) ژماره‌ی ۲ هێرش‌ی له‌ سه‌ر ته‌و نیشتمانه‌ تیندا بوو (نیشتمان له‌
 ده‌وره‌ی دووه‌مه‌یدا ته‌بیته‌ زمان‌حالی کۆمه‌لێک ئاژاوه‌چی) .))

به‌م شینوه‌یه‌ ده‌رچوونی ژماره‌ ۱۰ی گۆفاری نیشتمان ، که‌ هیندیک پێیان‌وايه
 هه‌ول‌دان بو‌بوژاندنه‌وه‌ی کۆمه‌له‌ی (ژ . ک) ه ، سه‌ره‌تای به‌لارتیدا چوونی
 ژبانی سیاسی مامۆستا زه‌بیحی بوو ، له‌و ژماره‌یه‌دا مامۆستا به‌راشکاوی
 رنگا‌به‌خۆی ده‌دا که‌ هێرش‌بکاته‌سه‌ر ته‌نیا رنکخراوی سه‌ره‌کی کورد ،
 له‌کوردستانی عێراق و به‌م شینوه‌یه‌ته‌سل و پرینسیپه‌کانی گۆفاری نیشتمان
 که‌ بریتی بوو له‌ پاراستنی به‌رژه‌وه‌ندی هه‌موو پارچه‌کانی دیکه‌ی کوردستان ،
 ژێرپێ‌خران .

چاو‌خشاندنیک به‌سه‌ر قسه‌کانی مامه‌غه‌نی ، نیشان‌ده‌دا که‌ ته‌و نوسراوه‌یه‌ی
 که‌ مامۆستا زه‌بیحی له‌گۆفاری نیشتمان‌دا ، به‌دژی پارتی دیموکرات
 نویسیویه‌تی ، له‌سه‌ر داوا‌ی شیخ‌له‌تیف ، له‌و ته‌ندامانه‌ی حیزبی بووه
 که‌ ته‌و په‌نای دابوون . هه‌رچه‌ند ته‌ندامانی حیزبی ، ته‌وکات ته‌و داوا‌یه‌ی
 ره‌د‌ده‌که‌نه‌وه‌ ، به‌لام‌دواتر له‌گۆفاری نیشتمان‌دا ، به‌هۆی مامۆستا زه‌بیحی

بۆ‌ی به چاپ ده‌گا . مامه‌غه‌نی له‌و باره‌یه‌وه له‌ لاپه‌ره‌ی ۱۲۰ دا ده‌نوسی.. ((پاش له‌ چاپ دانی ((رنگا و په‌یامه‌که)) شیخ له‌ تیف داوای کرد که نامیلکه‌یه‌کی بۆ له‌ چاپ بده‌ین که دژی حیزبی شیوعی و پارقی بوو که ده‌قه‌که‌ی به‌ یارمه‌تی کاک‌ره‌حمانی نویی بوو هه‌رته‌ویش بۆ ئیمه‌ی هیتنا و مطرحی کرد و داوای له‌ چاپ دانی کرد به‌لام ئیمه‌هیچکام نه‌چوینه ژێر باری .)) .

گۆفاری ژماره‌ ۱۰ ی نیشتمان به‌ بلاوکردنه‌وه‌ی ئه‌و نامیلکه‌یه‌ ، به‌رپرسایه‌تی و مه‌ستوله‌تی نیشتمانی سه‌رده‌می کۆمه‌له‌ی ((ژ.ک)) ، له‌ ده‌ست ده‌دا و ده‌بیته‌ مه‌یدانی کیشه‌ و دوژمنایه‌تی که‌سیک ، له‌ گه‌ل ریکخراوی هه‌ره‌ سه‌ره‌کی کوردستانی عێراق .

هه‌ر له‌ درتزه‌ی ئه‌و باسه‌ دا مامه‌غه‌نی له‌ لاپه‌ره‌ ۱۱۹ و ۱۲۰ دا ده‌نوسی.. ((له‌ سالی ۱۳۲۶)) (ئه‌سه‌فه‌ند)) که‌سه‌ر له‌ نویی حیزبی دیموکرات دامه‌زرایه‌وه ، پتویستی به‌ بانگه‌وازێک بوو بۆ جه‌ماوه‌ر بۆ مزگینێ خه‌باتی سه‌ر له‌ نویی حیزب، حیزبی توده‌ ئه‌وسا ره‌سمی و ئازاد بوو ، نوێنه‌ری له‌ مه‌جلیس هه‌بوو ، ده‌ستی یارمه‌تیان بۆ درتژ کرد که‌ ده‌قی بانگه‌وازه‌که‌مان بۆ له‌ چاپ دا به‌لام ئه‌وان یارمه‌تیان نه‌داین

ئیمه‌ ره‌وانه‌بوین وچوینه‌مالی شیخ له‌ تیفی زینده‌یاد . ئه‌وسا مامۆستا چه‌سه‌نی قزلبجی به‌ نازناوی مه‌لاحه‌سه‌ن ، کاک‌ره‌حمان زه‌بیحی به‌

نازناوی مه‌لا قادر ، کاک سه‌یدمه‌حه‌مه‌د سه‌مه‌دی (سه‌یده‌گوله) به نازناوی ((شیخ مه‌حه‌مه‌د)) له‌وتنده‌ری بووین

بریاربوو بچینه‌لای پارقی و داواکه‌مان باس بکه‌ین و یارمه‌تیاں لی‌وه‌رگرین ، به‌لام شیخ له‌تیف ره‌زامه‌ندی له‌سه‌رنه‌بوو گوئی..

خۆم هه‌موو شتیك و بو‌ساز ده‌که‌م له‌سه‌ر به‌رژه‌وه‌ندی گشتی لی‌براین جاری رۆژنامه‌ی ((کوردستان)) وه‌ک ئۆرگان له‌چاپ نه‌دری چونکه له‌کوردستانی ئێران دا هه‌یشتا ((دادیگای زه‌مانی جه‌نگ)) هه‌رچالاک بووه و مه‌ترسی ئه‌وه‌ده‌کرا میری هه‌رش بکاته سه‌ر ئه‌ندامانی کۆنی حیزب لی‌براین بانگه‌واز که به‌نیوی ((مجه‌له‌ی ریگا)) و به‌یانیکی بانگه‌واز ده‌ربکری تاکو بزانی به‌رخوردی میری ئێران له‌ویابه‌ته‌چۆن ده‌بی پاشان له‌هه‌لومه‌رجی پتویست دا ((کوردستان)) له‌چاپ دری که ئه‌وه‌له‌له‌سالی ١٣٣٣ دا ده‌ست که‌وت ((

بانگه‌واز بو‌به‌ریه‌ره‌کانی و خو‌راگری و هه‌ول دان بو‌پاراستنی گیانی خه‌لک له‌مه‌ترسی گیران و ده‌ستبه‌سه‌ر بوون ، ئه‌سه‌لیکه‌که ئه‌ندامانی حیزبی ره‌چاوێان گرتووه . به‌راوه‌رد کردنی ئه‌و قسانه له‌گه‌ل قسه‌کانی دوکتور عه‌یزه‌دین مسته‌فا ره‌سول ، که له‌خۆاره‌وه ئاماژه‌ی پی ده‌کری ، ئه‌وه ده‌گه‌یه‌نی که مامۆستا زه‌بیحیش له‌ده‌رچونی ژماره ١٠ ی گو‌فاری نیشتمانی دا ، که‌م تا‌کورتیک ئه‌و ئه‌سلانه‌ی به‌رتوه‌برد بی نه‌ک بو‌ژاندنه‌وه‌ی ریکخراو .

دوکتۆر عیژه دین مسته‌فا ره‌سۆن له لاپه‌ره‌ی ٢٣٦ دا ده‌نوسی .. ((ئه‌و حه‌قی به‌خۆی داوه‌ و نیشتمانی ده‌ر کردۆته‌وه‌ ! به‌رتوه‌لا له‌ بیرمه‌ ژماره‌ ١٠ ی ده‌ر کرد . لیم پرسی باشه‌ چیت نویسیبو خۆ ژ،ك نه‌ مابوو ! وتی لیم نویسیبو ((ئۆرگانی نه‌هزه‌تی مقاوه‌مه‌ت))

به‌و حیسابه‌ که‌ ئه‌وه‌ مقاوه‌مه‌ت هه‌یه‌ و شۆرش درتۆه‌ی هه‌یه‌ له‌ کوردستانی ئێران)).

ئه‌گه‌ر مامۆستا زه‌بیحی له‌ هه‌ولی زیندو کردنه‌وه‌ی کۆمه‌له‌ دا بایه‌ ، بئشك ده‌بوايه‌ ئه‌و به‌رنامه‌یه‌ی له‌ گه‌ل هه‌والانی حیزبی ، وه‌کو مامه‌غه‌نی وحه‌سه‌نی قزنجی وکه‌سانی.....که‌ هه‌موویان له‌ کۆمه‌له‌ی (ژك) دا ، به‌رپرسایه‌تیان هه‌بووه‌ ، باس کردبا . ئه‌وه‌ی که‌ هه‌یج باسئیک له‌وبابه‌ته‌ نه‌کراوه‌ ، باشتین به‌لگه‌یه‌ بۆ ئه‌وه‌ی که‌ ، مامۆستا زه‌بیحی هه‌یج به‌رنامه‌یه‌کی ئه‌وتۆی نه‌بووه‌ .

ئه‌گه‌ر زه‌بیحی له‌وه‌ سهرده‌مه‌دا توزقالئیک وره‌ و ئیسانی شورشگێری هه‌باو ئه‌گه‌رئه‌و چاوه‌روانیی که‌ ئه‌وانه‌ هه‌یانه‌ وئه‌و قسانه‌ی که‌ مام‌ج‌ه‌لال ده‌یانئێ (ئه‌وانه‌ پێاوای تیکۆشه‌روخۆنه‌وست بوون)گۆشه‌یه‌کی راست با ، بشك ئه‌و ده‌بۆایه‌ رنگای ئه‌و هه‌والانی کۆتر نه‌کردباوه‌ و به‌ پیتی توانا هه‌ولی گه‌شه‌کردنی شورشی دابا و ته‌نانه‌ت هه‌رچه‌ند هه‌یج ئاتویه‌ك بۆ بوژاندنه‌وه‌ی کۆمه‌له‌ی ژك له‌ گۆری دانه‌ مابوو ، به‌لام بۆ دارشتنه‌وه‌ی ئه‌و رنکخراوه‌یه‌ش ، که‌ زور به‌ سه‌ر نه‌مانی دا تینه‌په‌ری بوو ، تیکۆشابا .

به دوای شه وه دا ماموستا زه بیحی به ته واوی تیکه ل به ریکخراوه کانی کوردستانی عیراق ده بی و هاوکاری خو ی له گه ل شه وان درنژه پیده دا . له سه ره تا دا له سالی ۱۹۵۸ ده بیته شه ندای کومیتته ی ناوه ندی پارقی دیموکراتی کوردستانی عیراق و له سه ره تای شو رشی شه یلول دا ، له شاره کانی که رکوک و به غدا دا ، مه سئولیه تی گه و ره ی حیزی هه بووه . له و سه ره مه دا له گه ل عیسا په ژمان ، نو بنه ری ساواکی ئیران له به غدا ، په یوه ندی پته و داده مه زرینی و له قسه کانی په ژمان را ده رده که وی که ، شه وانه تا چ راده یه کی زور پیکه وه هاوکاربوون . په ژمان له لاپه ره ی ۴۷ ی کتیبه که ی دا ، دوای شه وه ی که باسی دارژینی پلانی کوده تایه ک ، به دژی عه بدولکه ریم قاسم ده کا ، ده نوی که زه بیحی چیهای هاوکاری کردوه . هه روه ها په ژمان له نامه یه ک داکه بو عه لی که ریمی ناردوه ، دوای دوپات کردنه وه ی شه و قسانه و شه وه ی که حه وتوی یه ک دوو جار له گه ل زه بیحی ، چاویان به یه کتری که وتوه ، له لاپه ره ی ۶۴۶ کتیبی عه لی که ریمی دا ئاوا ده نوی . ((هه ر جو ره عه مه لیاتیکی موشته ره ک هه مانبا به هاو فکری یه کتری جی به جیمان ده کرد)) .

شه و جار له سالی ۱۹۶۴ که پارقی ده بیته دوو به ش ، بالی مه کته بی سیاسی له مه لا مسته فای بارزانی جو ی ده بنه وه و په نا بو ئیران ده بن . ماموستا زه بیحی که شه ندای مه کته بی سیاسی بالی مه کته بی سیاسی بوو ، له به غدا ده مینیتته وه و به نه هینی کاروباری شه وان به رتوه ده با؟! . له سالی ۱۹۶۶ که بالی مه کته بی سیاسی له ئیران را گه رانه وه بو عیراق و

بوونه جاشی دهولّه تی عیراق ، مامۆستا زه بیحی ده بیته وه مه ستولی ته شکیلاتی
ئه وان له به غدایه .

مامۆستا هه ژار له و باره وه له لاپه ره ی ۵۷۶ ی کتیبی چیشتی مجبوردا
دهنوسن . ((زه بیحی وه ک باس کرا ، ده گه ل کۆمه لی برام و جه لال
کاری ده کرد . که ئه وانیش بو نه هه والی دهولّه تی به عسی ، زه بیحی
ریگه ی ده رک و دیوانی بو کرایه وه . گه یشته راده یه ک که هاتوچۆی
قه سری جمهوری ده کرد . جارنک نه مزانی چۆن بوو بی سه ر و
شوین بوو دوو سال خه به ریم نه زانی . له پره اته وه سه ر دنیا و گوئی
له مالیکدا حه پسیان کرد بووم . دیسان وه قه در که وته وه .))

له و سه روه نده دا دهسته یه ک له ئه فسه رانی ئیداره ی ئه منی ئیران وه کو
به ختیار و په نا هیان و مرادی ره زمئارا ، له ئیران رایانکرد و په نایان بو
دهولتی عیراق برد . ئه و دهولّه ته به مه به ستی دوژمنایه تی له گه ل رژیمی شای
و روخانی ئه و رژیمه ، ئیمکاناتیکی زۆری له ئیختیاری ئه و ئه فسه رانه نا و
مامۆستا زه بیحی ، سه ره رای په یوه ندی پته و به عیسا په ژمان ، بوو به
هه مه کاره ی ئه و ئه فسه رانه و تا به کوشت چونی به ختیار ، به رنامه کانی
رادیبوی ئه وانی به رتوه ده برد . مامۆستا هه ژار له لاپه ره ۵۷۶ چیشتی مجبوردا
له و باره یه وه دهنوسن . ((به ختیار که سه روکی ئه منی ئیران بوو ، له دژی
شا چووبوه ده ر و له وئوه هاتبوه به غدا . زه بیحی کرابوه وه کیلی
دهولّت و یاریده ده ری به ختیار . که به ختیاریش به فیتی شای ئیران
کوژرا ، دیسان هه ر هاتوچۆی ژنی به ختیار ی ده کرد و کاری له

دهولهت بو پیتک دیتان روژنیک به نیوه گالته وه گوتم (ئه و بهختیاره فه قیرهت چۆن به کوشت دا) توره بوو ، حاشای کرد گوتم (کا که تو دهتگوت ههر کهس له ئیرانه وه بیته لای بهختیار ، تامن قوئی له سه ر نه کیشم ونه لیم باشه قبولی ناکا ، دهیسا چۆن ماشین نوس و خزمه تکاری به ردهستی قبول کرابوون ، که ههرئه وانیش ساواکی بوون و له دهشت بهختیاربان کوشت .)) .

ههر چه ند مامۆستا هه ژار به شوخی ئه و مهسته له یه باس ده کا ، به لام هه لس و کهوتی زه بیحی تا راده یه کی زور ئه و شک و گومانه به هینز ده کا ، که به شیوه یه ک له و مهسته له یه دا دهستی بوو بی .

سه ره نجام به دوا ی چه ندین سال شه ری خو ئناوی ، له نینوان هینزه کانی بارزانی له لایه ک و دهوله تی عیراق و بالی مه کته بی سیاسی پارقی له لایه کی دیکه ، له سالی ۱۹۷۰ مه لا مسته فا له گه ل دهوله تی عیراق رنککه وت و حوکمی زاتی له لایه ن دهوله تی عیراق ، به ره سمی بو کوردان راگه یه ندرا . پاش ئه و رنکه وتنه میژووویه ، مه لامسته فا بالی مه کته بی سیاسی عه فو کرد و رینگای دان که بگه رتنه وه بو کوردستان . دوا ی ئه وه ی که بالی مه کته بی سیاسی نیوی خوبان کرده ((حیزبی شورشگیتی کوردستان)) ، هه موویان به غه یری مامۆستا زه بیحی که له به غدایه ماوه ، گه رانه وه بو ناو شورش . عه بدولا ئیسماعیل (مه لا ماتور) له لاپه ره ی ۱۸۵ دا ، ئاوا باسی ئه به شه له ژبانی زه بیحی ده کا و ده گیرتنه وه . ((پاشان که حیزب ته واو بوو نه ما و به یانی ۱۱ ی ئادار بوو خه لک ده رویشتنه وه و ئیمه ماینه وه له به غدایه

مامۆستا زه بیحی ههروهك عه رزم کردی په یوه ندیکی هه بوو به
حکومه ته وه وهك پیشتەر هه مان بوو ئه و قایلیه تی زیاتر بوو له ئیشی
ئیزاعه و سه بارهت به ئیران و فارسی ده زانی)).

له م سه رویه نده دا ، گۆایه مامۆستا زه بیحی له ((به یروت)) به دزی چاوی به
مام جهلال ده که وی و کاتیک که ده گهرتته وه بۆ به غدا به فهوری ده گیری و
ماوهی دوسال له مالتیک ده ست به سه ر ده بی . دوايه له سه ر داوای
مه لاماتۆر ، که شیخ له تیف له لاپه ره ی ۱۶۶ دا ئاوای باس ده کا ، نازاد
ده بی .. ((رۆژتک مناسه به یه کی ته موز هه بوو ئه حمه د حه سه ن به کری
ره ئیس جمهوری عیراق له گه ل سه دام حوسین هاتنه لامان ، مامۆستا
عه بدولا (مه لا ماتۆر) ، یه خه ی سه دام حوسینی گرت و داوای
لی کرد و گوئی ئیمه پیاویکی منازل ، مامۆستایه کی گه و ره ،
خه باتکه ریکی کۆن که کوردی عیراق و ئیران ده یناسن و
هه موولا خووشمان ده وی ده بی له بۆمان به رد ری ، ئه ویش وتی سه برم
لی بگره ، گوئی که لکی سه بری تی یه ده بی چاره م لۆ بکه ی وه عده م
بده یه گوئی ئینشالا ، ئینشالا .))

سه ره رای ئه وانه مامۆستا زه بیحی له گه ل ئه و که سانه ی که له پارقی
دیموکراتی کوردستانی عیراق دا ، دا برابوون وهك ته ها محتیدین مه عروف و
مه لاماتۆر و بابه کرئاغای پشه ری ، دۆستایه تی زۆر نزیک هه بووه وله
دارشتنی حیزی کارتۆنی ((حه ره که تی ته قه دوومی ئه کرا د)) که سه ره

دهوله ت بوو و مهلاماتور سكرتیری بوو ، دهستی بالای هه بوو . له و باره وه له لاپه ره ی ۱۸۹ دا مهلاماتور دهنوسی.. ((وه لاهی ئیمه له دوست و ره فیک زیاتر بوین، ئیمه وه کوو برا بوین ، نه و براگه وره و ئیمه ش برای گچکه بوین، به تایبه تی ئیمه نه و ته شکیلاته ی نه و ناخری هه مان بوو (حه ره که تی ته قه دومی نه کراد) نه و پیاوه وه که نه ندامیکی قیاده ی بو ئیمه وابوو، به لام ئیمه نه وه نده نه و پیاوه مان به لاهه موقه دهس بوو نه وه نه بوو که بلین نه وه ماموستا کو بونه وه هه یه! بوخوی دههات خوی ده رویشت ، دوایی (حه ره که تی ته قه دومی نه کراد) نه و گو تی ناوتان با نه وه بی.

باوه ره ده که م نه گهر نه و پیاوه نه هاتبایه نه و دیو هه ره له گهل خو مان ئیشی ده کرد .))

به شی نه منیه تی دهوله تی عیراق ، بی شک له هه لومه رجی حساسی ساله کافی ۶۰ و ۷۰ دا ، له راده به ده ره له که سایه تی ماموستا زه بیحی که لکی وه رگرتوه و به داخه وه وادیاره ماموستا به ته واوی که وتبوو داوی نه وان . عه بدولا ئیسماعیل له و باره وه له و په ری ساده یی دا ، له لاپه ره ی ۱۶۸ دا ئاوا دهنوسی.. ((نه من هه ره له وه سه رم سور ده مینی نه و پیاوه له گهر نه و جیهازه تایبه تیکانی حکومت زور تیکه ره بوو زوریان خاتر ده گرت.....))

هه ره له و باره عه بدولا ئیسماعیل له لاپه ره ی ۱۷۸ دا دهنوسی.. ((هه ره نه و شته

سوره پینه ره ئه و پیاوه خه تا ده یانبرده جیگای زۆر سرری ، کوره له کوللییه ی ئه منی قهومی مه حازه ره ی ده دا ، شتی ده نوی ده هات مه حازه ره که ی نیشانی من ده دا جاری وابوو ده مگوت مامۆستا عوله ما ئه وی لابه لیت ده که ونه شکه وه ئه و به عسین ئه من ده یان ناسم!!) .

لیره دا ئه گهرچی مه لاماتور ، که به ته وای شاره زای ده زگاکانی ئه منی عیراق بوو ، هه ول ده دا که مامۆستا زه بیحی له هه له ی ئه وتۆ له حاست کاربه ده ستانی دوژمن وشیار کاته وه ، به لام له لاپه ره ی ۱۷۰دا ، زۆر به روونی و به به لگه ده ریده خا ، که مامۆستا زه بیحی هاوکاری سه ره کی ده وه له تی عیراق بووه و له سه رده می شوژی گه لانی ئیران ، له لایه ن ئه وانه وه بۆ ده خاله ت له کاروباری کوردستان دا ، ناردراو بووه . له و پینه دا ده رده که وی که مه لاماتور بوخۆی رابته ی زه بیحی و بارزان (که ده بی بارزان ته کریتی بی) بووه . مه لاماتور ده نوی .. ((...ئینجا ئه من پیم گوت جاری دووه م که هاته وه زۆر پیم ناخۆش بوو گوتم مامۆستا ئه وتۆ لۆدییه وه ئه تو ئیشه که ت ده بی له گه ر ئه وانه ئه من وا لیره نیمه؟! خه به ره که م له بۆ بنیره وه کو مه سه له ی حامید به گ ، ئه من جا ئیتسالت بۆ ده که م به بارزان ، غه یری بارزان.....ئه تو نه ده بو پینه وه .)) .

مامۆستا زه بیحی سه ره رای هه موو ئه و زانیبارانه ی ، که سایه تیکی ساده و

ساکار بووه و له حاست دوژمنان دا خو به کهم گر و داماو بووه. زۆریه ی
 دۆسته کافی به ئاشکرا ئاماژه به و خووخده یه ی ده کهن . مام جه لال له و
 باره وه له لاپه ره ی ۳۲۶ دا ئاوا ده نوسی .. ((دووهه م پیموایه زیاده
 له حه د حوسنی زینی به به عس هه بوو ، پینو ابوو دهستی لی نادهن .)) .
 هه ره له و باره وه شیخ له تیف له زبانی عومه رده بابه وه له لاپه ره ی ۱۶۹ دا
 ده نوسی .. ((مامۆستا عوله ما پیاوکی فه قیره یاری به ئاگر ده کا ...)) .
 ئه و جار مه لاماتۆردوای ئه وه ی که باسی هاوکاری زه بیحی له گه ل ده وه له تی
 عیراق ده کا ، له سه ر ساده بوونی ، له لاپه ره ی ۱۸۵ دا ئاوا
 ده نوسی .. ((له وانه داخی گرانم ئه و پیاوه وردنه بوو ، ئه و پیاوه به
 حوسنی زه میکی سه یر له گه ل ئه وانه ئیشی ده کرد ، وه ی ده زانی
 ئه وانه براده رن ئه منیش ده مگوت مامۆستا ئه وانه براده ری ئیمه
 نینه ، دوایه ئه تو ده بی وریابی له خوت و لزمان نه ده ی ..)) .
 له حالیکه هه موو کهس ده زانی که دوژمنانی کورد نایانه وئێ ئازادی و
 ره زگاری گه لی کورد بینن ، مامۆستا زه بیحی تازه له کافی توره بون دا ، ئه و
 راستیه ی بۆ ده رده که وئێ که هاوکاری ئه و ولاتانه له گه ل گه لی کورد ، بۆ
 ئه وه یه که ئه وانه ، به مه به سه ته کافی خوێان بگهن . له و باره وه کاک
 حه مه ده مینی سیراجی له لاپه ره ی ۲۱۳ ده گیرته وه که چۆن له به رده رکی
 ئه منی که رکوک توشی مامۆستا زه بیحی و شیخ جه لال و کوری شیخ عوسمان
 بووه و زه بیحی به توره ی گوتویه .. ((کاکه هه ر که سیکی له گه ل وانه
 بروا ، به قسه ی وانه بکا . به قسه ی وانه خوێ ده ئاوری باوی

ئه سلهن زایه ده بی . مه زوری به عس بوو گوتی ئه وانه دروځه ده کهن ، راست ناکهن و ئیمه یان بو هه ده فی خوځیان ده وی ! ئه من واز له وانه دینم . (۱) .

ماموستا زه بیحی له و پهری ساده بیی دا ، پنی وایه هه رکه س که له داوی ئه وانه کهوت ، هه روا به ئاسانی ده توانی خوځی ده ریازیکا .

ماموستا زه بیحی به داوی شوځشی گهلانی ئیران و جیگیربوونی حکومه تی کونه پهرستی کوماری ئیسلامی ئیران و به داوی سی سال بینه نگی به نیسه تی جولانه وهی کورد له کوردستانی ئیران ، له لایهن ریژیمی عیراق و کهسانی دیکه وه هاندرا ، بو ئه وهی به دروست کردنی حیزیتک له کوردستانی ئیراندا هه ول بدا ، تا به روا له ت بو شای جولا نه وهی کورد له و به شه له خاکی کوردستان دا ، پرېکاته وه .

ئه و بو چوونه ئه گه ر له لایه ک به ته واوی روانگه یه کی چهوت بوو ، له لایه کی دیکه ش به ته واوی بو چوونیکي هه لپه رستانه بوو و ده رده که وی که ، به داخه وه ماموستا زه بیحی بو به رتوه بردنی کارنکی ئه وتو راسپیردراو و گوی له مست زور لایه نان بووه .

بو پینک هیتانی ئه و حیزه له لایه ک یه کینتی نیشتانی و له لایه کی دیکه ش دوسته کانی ماموستا که هه موویان پیاوی ده وله تی عیراق بوون ، زوریان هه ول داوه و ههروه ها ده وله تی عیراقیش به ته واوی دهستی له و مه سئه له یه دا بووه و ئه وه ش که ماموستا له کاتی توره بوون دا ده لی ئه من واز له وانه دینم . به یانی ئه و راستی یه . به لام ئه وهی ئاشکرایه ئه وه یه که یه کینتی نیشتانی به

هه موو ټمکاناته وه و به کرده وه هه ولی بو ټه و کاره داوه و زه حه تی زوری بو کینشاهه . به گشتی هه ریه که له لایه که را هه ولی داوه که له و قاله قاله دا ، جنی پییه که بو خوی بکاته وه و هه ریه که به مه به ستیک ، ده ست بخته نینو کاروباری خه لکی کوردستانی ئیران و ټه وه نده ی دیکه وه زعه که هالوز بکا . ټه وه ی که جینگای داخ و که سه ره ټه وه یه که ، ماموستا زه بیحی له کوردستانیکی مال و یران و کاول کراودا ، بو ټه وه سیله یه که بو گه یشتن به مه به ست و ناواته کافی ټه وه موو قه ل وداله .

له و پیناوه ش دا که س به رپرسایه تی کاره کافی زه بیحی به ټه ستووه نه گرت و هه رکه س هه ولی دا ، که مه ستولیه تی ټه وه کاره له ټه ستوی خوی دارنی و له ملی یه کینکی دیکه ی بخا . راستی ټه وه بو چوونه له قسه کافی نوسه رانی ټه م کتیبه دا به روونی ده رده که وی . مام جه لال له لاپه ره ی ۳۳۲۴ی ټه و کتیبه دا ، ټه و راستیه ناشارتته وه و ده لی که ماموستا زه بیحی ، ده وله تی عیراتی له گه رانه وه ی خوی ناگادار کرده و ټه وانیش پینان گوتووه که به چووه بزاین چ ده که ی .

هه ر له و باره یه وه شیخ له تیف له لاپه ره ۱۶۷ دا ناوا ده گیرتته وه .. (هه موو جاری یه خه یان ده گرت . جاری له وانه یه که م جار ماموستا عه بدولا ده عوه ټینی زورگه وره ی له بو گرت . ته به ن بابه کرناغای پشده ری ټیدا بوو ، معاونی عه ونی ټیدا بوو ، کو مه لیک شه خسیات و براده رانی خو مان ، عه زیزی شه مزینی ، که مال موفتی و ټه وانه ی که له به غدا بوون پیاوانی ناوداری کورد ، کو بونه وه . هه ریه که

روژنیک مامۆستا عوله مایان ده عوهت ده کرد به و حیسابه ی که مامۆستا بگه رته وه بو ئیران)).

مه لانا مانۆر له لاپه ره ی ۱۷۰ دا ، ناتوانی راستی مه به ستی هه لپه رستانه ی خۆی له ناردنه وه ی مامۆستا زه بیحی بو کوردستانی ئیران بشارته وه و ده گێرته وه .. ((گوتم مامۆستا له وی شتیك دروست که ئه گه ر ئیمه ش لیمان قه وما یا چه زمان کرد بێن ئیلتحاقت پتوه بکه ین .))

به م شیوه یه به دوای ئی پهر بوونی سی سال ، مامۆستا زه بیحی هان درا تا بگه رته وه و تیبکۆشی که کۆمه لانی خه لکی کوردستان بو به ده سه وه گرتنی ده سه لات ، له ژێر به رتوه به ری یه ک رنکخراوی تازه دا کۆ بکاته وه و ئه وه ی

به دوای روخانی کومار دا ، ده بوو بیکا تازه ده ستی ئی کرد . که وابوو ده با ۳۰ سال له وی ئی ران رنکخراوی مامۆستا زه بیحی ئاگاداری ئه وه هه موو ئالوگۆره کۆمه لایه تی سیاسی و فه ره هه نگی یه ، که سه رانه سه ری کۆمه لی کوردی ئیرانی داپۆشی بوو نه بوو ، ههروه ها ناویرا له ته واوی ئه وه ماوه یه دا ، هه یچ چه شنه په یوه ندیه کی به رنکخراویکی ره سه نی کوردی ئیرانی نه بوو ، تا به لکو بتوانی به وه هۆی ئه وه وه له ویست و داخوازه کانی کۆمه لانی خه لکی کوردستان ئاگادار بی .

ئه وه جار به رتوه بردنی ئه وه کاره بی تیبینی و بی بیر کردنه وه کرابوو . به هه یچ شیوه یه ک پتویستی پتیک هیتانی حیزب ، وه به رچاونه گیرابوو و بیر له وه نه کرابۆوه که ئایا ئه سه لهن ئه وه کاره ، له به رژه وه نندی جولانه وه ی کورد دایه یان نا . به گشتی کاره که هه ره له گۆتره دارشترابوو هه ولی جی به جی کردنی بو ده درا . ئه وه جار ئه وه وره و ئیمانه پۆلایینه به گه ل و نیشتمان که بتوانی مرۆف

له به رانبهر به کینک له درنده ترین دوژمنانی میژووی گه لی کورد ، رنژی می
 ئاخوندی دا ، رابگری له گۆری دا نه بوو ، نه نانه ت مامۆستا زه بیحی
 بوخۆشی زۆر دلخۆش ، به کاره که ی نه بوو به زۆری رایانمالی بوو قوله پیچیان
 کردبوو .

شیخ له تیف له و باره وه له لاپه ره ی ۱۶۸ دا ئاوا ده گیرته وه .. ((به راستی
 مامۆستا عوله ما زۆری چه ز لی نه بوو ، مه لاهه ولّاش (مه لاماتور)
 ئاگاداره .)) .

ئه وه ی که جینگای سرنجه ، ئه وه به که زۆریه ی ئه و که سانه ی که مامۆستا
 زه بیحی کاری بۆ کردون ، پاش نه مانی ئه و ، ره خنه کانیا ن ئاراسته ی
 مامۆستا کردۆته وه . له هه مووی سه برتر ، ئه وه به که هه ر چه نده زه بیحی به
 ئاشکرا کاری بۆ مه لاشیخ عینزه دین کردوه ، به لام ئه ویش هه موو چه شنه
 مه سئولییه تیک له ستۆی خۆی داده رتی و ده یخاته سه رئه ستۆی کابرای
 گورین و ده یکاته که لاشی نام ئاشه وانی و له لاپه ره ی ۳۶۰ دا ئاوا
 ده گیرته وه .. ((مامۆستا زه بیحی بۆ ئه و کاره ی پییان کرد نه ده بوو ،
 مامۆستا زه بیحی ئینسانیک بوو کاری وی کاری سیاسی بوو کاری
 ئه و ئه وه نه بو که راییت بیت بچیت چه ک بینی

ئه و کاره کاری ئه و نه بوو ئیشتیبای گه وره ئه وه بوو که ناردیان بۆ
 ئه و کاره ، ئه وه ئیشتیبای گه وره بوو به راستی ! وه شتکه ش ئه وه
 نه بوو به عومرم ، به لام بیری لی نه کراوه .)) .

ئه و جار بۆ به رتوه بردنی ئه و کاره له نیوخۆی ولّات دا ، مامۆستا زه بیحی

که‌سی له‌گه‌ل نه‌بوو، دۆستیک خزمینک ئاشنایه‌ک نه‌بوو که مامۆستا پشتی
 پنی بیه‌ستی و رنمونی لنی وه‌رگری. ته‌نانه‌ت ئه‌و خوشکه‌زایه‌ی که ئاوا
 فرمیسکی حه‌رامی بۆ هه‌لده‌وه‌رنینی، ئه‌ندامی رنکخراوتک بوو که به‌ ته‌واوی
 دژی بۆچونه‌کانی زه‌بیحی بوو. مه‌لاماتۆر له‌و باره‌وه له‌ لاپه‌ره‌ی ۱۸۷ دا
 ئاوا ده‌گیرته‌وه.. ((ده‌لیم داغی گرانم ئه‌و پیاوه ئی ئه‌وه نه‌بوو ئاوا به
 ته‌نیا به‌ره‌لا بکری، ئه‌ه‌وای لنی دئی! ئه‌مه‌ بۆخۆمان له‌ ده‌وری
 باینایه ئه‌وه هه‌یج وای لنی نه‌ده‌هات، یانی ئه‌و ورده ئیش و وردیه‌ی
 خوارئ ئی ئه‌و نه‌بوو، ده‌بو دانیشته‌بایه ته‌دبیرمان پیکردبایه، به‌لام
 ئه‌و بچنی توشی ناو قورو زیلاق و ری و جادان و له‌ ولاتیکی بی
 حکومه‌ت وچه‌کادار بی، ئه‌وه‌های لنی دئی.))

یه‌کینک له‌ که‌م و کورته‌کانی جولانه‌وه‌ی کورد، که ئیستاش دوپات ده‌بیتته‌وه
 ئه‌وه‌یه‌که‌ په‌ند له‌ رابردو وه‌رناگیردری و هه‌ر که‌س یان هه‌ر رنکخراوتک
 بۆخۆی ده‌بیتته‌تاقی کاری هه‌ر بابه‌تیک وگویی به‌ ئه‌زمونه‌کانی پیشوو
 یه‌کتری نادری. مامۆستا زه‌بیحی خه‌بات و خۆراگری جولانه‌وه‌ی کورد
 له‌ کوردستانی ئیتران، به‌ریبه‌رایه‌تی حیزبی دیموکرات، که بۆخۆی
 له‌ دروست کردنی ئه‌و حیزبه‌دا، ده‌ستی هه‌بووه‌ نابینی و ته‌نانه‌ت به‌ قسه‌ی
 هه‌تیدیک که‌س له‌ دۆسته‌کانی، زه‌بیحی ئه‌و که‌سانه‌ی که شۆرش
 چه‌که‌دارانه‌ی ۴۶، ۴۷ یان به‌رتسه‌برد و بۆ ماوه‌ی ۱۸مانگ له
 سه‌رانه‌ری کوردستانی ئیتران دا، تا ئاخیرین قه‌تره‌ی خوین مقاوه‌مه‌ت‌یان
 کرد، به‌بلخ نیو ده‌با و ده‌بیتته‌ دۆست و یار و ییاوه‌ری که‌سانی خائین و

خۆفروش و ئه من و ساواکی .

به‌لی بهم شتویه و بهم فکر و بوچونه ، مامۆستا زه‌بیحی هاندرا تا بگه‌رتیه و له گه‌ل کهسانی نه‌زان و ده‌سته‌وه‌ستان حیزب دروست بکا و هه‌ول بدا ، ده‌ست به‌سه‌ر راه‌برینی گه‌لێک دا بگری ، که بو ماوه‌ی ۳۰ سالان به‌ ته‌واوی لێی نامو بوو . له‌و شانۆیه‌دا مام جه‌لال زیاتر له‌ هه‌موو که‌س شوێنی کاریگه‌ری له‌ سه‌ر مامۆستا زه‌بیحی هه‌بوو و ئه‌و بووه که رۆلی سه‌ره‌کی بو‌ده‌گیرا و خه‌ت و نیشانی بو‌ دیاری ده‌کرد .

له‌و باره‌یه‌وه مه‌لا شیخ عه‌زه‌دین ، دوا‌ی ئه‌وه‌ی ده‌لی که‌ چۆن مام جه‌لال له‌ توژه‌لی ده‌فته‌ره‌که‌ی بو‌ داناوه ، له‌ لاپه‌ره‌ی ۳۴۵ درێژه‌ به‌ قسه‌کانی ده‌دا و ئاوا ده‌گیرته‌وه . ((رۆژێک مام جه‌لال گوێی پێمخۆشه‌ مامۆستا زه‌بیحی بیته‌ ئیره و لیره ده‌فته‌رنێک دانی ده‌فته‌ره‌که‌ و سه‌عت پێ دا بکا له‌ کوردستان دا ، ئه‌ویش بیته‌ سازمانێک ، ئه‌ما وه‌ک نێوی (ده‌فته‌ر) وه‌ له‌ هه‌موو جێگایه‌ک عوزو و ئه‌ندام پیدابکا و پرۆگرامێکی هه‌بی .))

مه‌لا شیخ عه‌زه‌دین که‌ قه‌ت له‌ قسه‌ی مام جه‌لال ده‌رنه‌چوووه و هه‌میشه‌ گوێی رایه‌لی قسه‌کانی بووه ، به‌ فه‌وری ئه‌و پێشنیاره‌ قبول ده‌کا و دوا‌یه‌ هه‌ول ده‌دا تا پرسه‌ گورگه‌یه‌ کیش به‌ ئه‌ندامانی ده‌فته‌ره‌که‌ی ، که‌ هه‌مویان ئه‌ندامی ته‌شکیلاتی کۆمه‌له‌ بوون بکا . به‌لام به‌ رێنووێی کۆمه‌له‌ که‌ دژی پێک‌هێنانی ریکخراونێک له‌ ده‌فته‌ری مامۆستا بوو ، ئه‌وانه‌ هه‌مویان له‌ به‌رانبه‌ر کاره‌که‌دا راده‌وه‌ستن .

به م شیوه یه کاره که به ته واوی فه شهل بووه و حیزب پتیک نه هات . مه لاشیخ عیزه دین له و باره وه له لاپه ره ی ۳۴۷ دا ئاوا باس ده کا .. ((مام جهلال زۆری پئی ناخوش بوو پاش به ینتیک به منی گوت .. براده رانی (کۆمه له) نه یان هیشت کاره که جی به جی پئی .))

له سه رئه وه ی که نه و حیزبه ده بۆایه فۆرم و قه واره ی چۆن پئی و چ نیوه روکیکی هه با ، مه لاشیخ عیزه دین له لاپه ره ی ۳۵۲ دا ده نوسی .. ((قه رار بوو به ره یه ک بیت زۆر فوشورده نه بیت خه لک بخاته چوار چیه یه که وه ، به ره یه کی گشتی بیت وه ک نه وه ی یه کیتی نیشتیمانی .))

مام جهلال راستی نه و قسانه ده سه لینی و له لاپه ره ی ۳۲۰ داده نوسی .. ((مامۆستا راست ده کا قه رار بوو که خه تیکی گشتی دروست پئی هه تا ئیمه پیمان وابوو وه کو یه کیتی ده کری یه کیتیک دروست که ن که کۆمه له شی تیدا پئی .)) له سه رئه وه ی که کی به رنامه و پرۆگرامی نه و حیزبه ی نوسی ؟ مه لاشیخ عیزه دین هه ر له و لاپه ره یه دا ده نوسی .. ((مامۆستازه بیحی نوسی نوسراوه که ی له لای کاک محه مه دی موهته دی هه یه نه گه ر بتدائی باشه .))

مام جهلال له سه ر دروست کردنی نه و حیزبه له لاپه ره ی ۳۱۸ دا ، ئاوا باسی

تیکۆشانی خۆی ده‌کا و ده‌نوسن.. ((ئه‌وه‌ی من له بیرمه‌ که دیتم ئه‌من
خۆم ته‌شویقم کرد که له‌گه‌ل مامۆستا ئیش بکا، زۆرم ته‌شویق کرد و
پیمو‌ابوو که ئه‌وه‌شتیکی باشه.....گوتمان ئه‌وه‌ جولانه‌وه‌یه‌کی
گشتی جه‌ماهیری گه‌وره‌هه‌یه‌ که مامۆستا شیخ عیزه‌دینه‌ دياره
مامۆستا شیخ عیزه‌دینان خۆش ده‌ویست.)) .

ئیمه‌ پیتشر به‌کورتی باسی ته‌ئیسیری مام‌جه‌لال له‌ سه‌رزه‌بیحی و مه‌لاشیخ
عیزه‌دینان کرد و هه‌روه‌ها مه‌لاشیخ عیزه‌دین ئیعتراف به‌وه‌ ده‌کا که
مام‌جه‌لال ئاگاداری هه‌موو کاره‌کانی ئه‌و و شیخ جه‌لالی برای بووه‌و ده‌لی
که بو‌هه‌موو شتیکی، هه‌ر پرسیان به‌ئه‌و کردوو.

به‌دوای ئه‌وه‌ دا، زه‌بیحی و شیخ جه‌لالی حوسینی، بو‌تان ده‌رده‌که‌وی که،
به‌هۆی بی‌ئیراده‌یی مامۆستا، زور زه‌حه‌ته‌بتوان حیزیتک له‌ده‌فته‌ری وی
پیتک بیتن، له‌وی نائومید ده‌بن بو‌خۆیان هه‌ول ده‌دن، تا
رتکخرایکی ئیسلامی، به‌نیوی ((رتکخرای خه‌باتی شۆرشگیری
ئیسلامی)) دا‌جمه‌زینن.

له‌وه‌لامی ئه‌و پرسیاره‌که‌ ئایا په‌یوه‌ندی مامۆستا زه‌بیحی و شیخ جه‌لال
چۆن بووه‌ و ئایا ئه‌و په‌یوه‌ندیانه‌ له‌رتگای ده‌فته‌ری مه‌لاشیخ عیزه‌دینه‌وه
بووه‌، شیخ عیزه‌دین له‌لایه‌ره‌ی ۱۳۵۷دا ئاوا جواب
ده‌داته‌وه‌..((وه‌لا له‌ئه‌وه‌له‌وه‌ له‌گه‌ل ده‌فته‌ری من بوو پاشان
بو‌خۆیان سازمانی خه‌باتیان پیتک هیتا یانی ئه‌وان لیتک نیزیکتر بوون
تا له‌من. شیخ جه‌لال که‌سی له‌ده‌وره‌ نه‌بوو که موخالیفی نیزیک

بونوهوی مامۆستا زه بیحی بیت . (۱)

سه ره رای دامه زرانی رنکخراوی خه بات ، به هۆی ئه وهی که ئه و
 رنکخراوه یه ، هیچ چه شنه پایه گایه کی کۆمه لایه تی له نینو کۆمه لانی خه لک
 دانه بوو ، مامۆستا زه بیحی له و رنکخراوه یه ش دا به سه ره ده ستان دا
 ده میتیته وه و بو ئه وهی توشی نا ئومیدی نه بی ، ههروهک له لاپه ره ی ۳۱۹ دا
 هاتوو ، مام جه لال داوای لی ده کا که بچنی و به ره سمی له گه ل ئه وان
 (یه کیتی نیشتیانی) کار بکا . زه بیحی که توشی سه رلی شینوای ببوو به لینی
 پی ده دا که بچیته وه به غدایه و دوا یه به یه کجاری بگه رتته وه لای ئه وان .
 به لام ئه و سه فه ری مامۆستا زه بیحی ، سه فه ری ئاخری بوو له وی گیرا و بۆ
 هه میشه بی سه رو شوین کرا .

کرده وهی بی لیکدانه وه و پشت نه به ستن به کۆمه لانی خه لک و پینک هیتانی
 رنکخراوی بی په یوه ندی به وان و به فیتی دوژمنان ، کاری مامۆستا زه بیحی
 بی ئاکام کرده وه و ئه گه رکار و تیکۆشانی زه بیحی له سه رده می لاوه تی دا ،
 کار له گه ل رنکخراوی کۆمه له ی ژک و حیزی دیموکرات و کۆماری
 کوردستان بوو ، کار و به ره مه می دوا یی ئه و ، به هۆی لادان له هه موو
 پرئسیپه کان ، پینک هیتانی حه ره که تی ته قه دو می و کار له گه ل پیاوانی ئه من و
 له گه ل شیخ عیزه دین و دامه زرانی رنکخراوی خه بات بوو .

هه لبه ز دابه ز و بی بروایی و بی باری له سیاسه ت دا و نه بوونی خه ت و
 ریزازی دروست ، ههروه ها تیکه لاو بوون له گه ل جه ریانانی مه شکوک
 و کار له گه ل ئه منی عیراق و زۆرتاقی سرری دیکه ، ته وه ره ی سه ره کی
 کاره کانی زه بیحی بوون ، له ژبانی ئاواره یی دا . هه ر ئه و لاپه ره سه نی و

بی باری به داخه وه بوو به هوی ئه وه ، که به ده سته هر ئه وکه سانه تندا
بچی و سهر به نیست بکری که ئه و کاری بۆ ده کردن .

به هوی هه ست و نییه تی خراب و ماهیه تی دواکه وتوانه و ههروه ها بۆ ئه وه ی
به رپرسایه تی تندا چوونی ماموستا زه بیحی ، نه که و ته سهر ئه سته ی زور
نوسه ری ئه م کتیه ، هه لیکه زین بۆ هه مویان ره خسا ، که ئه و روداوه
تالاش ، وه که باقی روداوه کانی دیکه ، بجه نه سهر ئه سته ی حیزی دیموکرات
و بیکه نه بیانو زیاتر بۆ هیرشی ناره وایان له دژی ئه و حیزه .

بۆیه ئه گهر هیندیك که س ئاگاهانه ، هوی کوشتنی ماموستا زه بیحی
به حیزی دیموکرات ده به سته وه ، زور که سی دیکه ش وه که عه لی که ریمی ،
به هوی نه زانی قسه ی ئه وان کاوتۆ ده کاته وه و قه وانی ئه وان لینه دا و هه ول
نادا که راستی روداوه که ، که له ناوه روکی قسه کانی ئه وان دایه ده ریکیشی و
رونی بکاته وه .

ئاشکرا به ئه گهر تالترین روداوی ژبانی ماموستا زه بیحی ، به بی به لگه به
حیزی دیموکرات نه به ستر ته وه ، نه ته نیا نوسه رانی ئه و کتیه ، به
مه به سته کانیان نه گه یشتون ، به لکو نویسی ئه و کتیه ش بی مانا ده بی .

ئه و بۆچونه له نوسراوه ی زۆریه ی هه ره زۆری نوسه رانی ئه م کتیه دا
ده رده که وی . عه بدولائیسماعیل سه روکی حیزی کار تونی
(حه ره که تی ته قه دو می ئه کراد) به بی هیه چ به لگه به که ، له چه ند شویتان ،
حیزی دیموکرات به کوشتنی زه بیحی تا وانبار ده کا و له لاپه ره ی ۱۶۹ دا
ده گیر ته وه .. ((لیره تیچوو بی یا له ئیران قاسملو سه ری تی برد.))
ههروه ها له لاپه ره ی ۱۷۲ دا ده نویسئ.. ((...ئه من نازانم هه رچی

له گهر زه بیحی کرایه شکم له وه فی قه تعهن که قاسملو له گهری کردبئی! ئینجا چ به ئیره ی به ته حویل دابی چ به ئیران! وه به قه ناعه تی من باوه رناکه م مرد بئی! چونکه ئاخر ئه وه چی کردیه؟ لولو وای لی بکه ن؟...)).

ئه و جار مام جه لال له لاپه ره ی ۳۱۹ دا، دوا ی ئه وه ی که ئاماژه به وه ده کا، که مامۆستا زه بیحی قه ولی دا که بچی بو به غدایه و بگه رتته وه و له گه ل ئه وان کار بکا، درنژه به قسه کافی ده دا و ده نوسی.. ((هه رچی که سیکی لیم بیستوو ده لئین حیزی دیموکرات به گرتنی داوه...)). دوا ی ئه وه عه لی که ریمی ده لی که مامۆستا عه بدولاش ده لی که قاسملو دهستی تیندابوو، مام جه لال درنژه به قسه کافی ده دا و ده لی.. ((ئه من ناتوانم بلیم به دهستی قاسملو به لام موئه ته کیدم که حیزی دیموکرات قسه یان له سه ر کرد بوو له لای عیراقینکان)).

مام جه لال بوئه وه ی قسه کافی زیاتر شوین له سه ر عه لی که ریمی دابن، وه ک ئه وه ی که قسه بو مندالیک بکا، زۆربه ساده یی له لاپه ره ی ۳۲۴ دا درنژه به قسه کافی ده دا و ده لی.. ((مامۆستا زه بیحی که هاتۆته وه به لای کینیدا شکاندوو، به لای شیخ عیزه دین، شیخ عیزه دین به چی موته ههم بووه، به کۆمه له، کۆمه له به چی موته ههم بووه؟ به دوژمنی عیراق. حیزی دیموکرات دوستی عیراق بووه و هاوکاری کردوو و ئه وانه، له بهر ئه وه رهنگه ئه وه یان به عیراق گوتبئی که فه رموو

ئهوه ئیوه ناردتانه وه بو ئه وه ی له گه ل ئوپوزسیون ئیران ئیش بکا
به لام ئه وه له گه ل دوزمنه کانی ئیوه ئیش ده کا نه ک له گه ل
دۆسته کانی ئیوه.))

لیره دا مام جهلال زۆر به ئاشکرا ئیعتراف ده کا ، که زه بیحی له لایه ن
ده وه له تی عیراق ناردراوه ته وه و ده بینین که ئه گه رچی مامۆستا زه بیحی به ک
عومر خزمه تی به مام جهلال کردوه ، به لام ئه و نه ته نیا ئاوا به ساده بی
به سه ر کوشتنه که ی دا ، تیده په ری به لکو هه ول ده دا ئه و تیدا چوونه ش به
جوړتک بشیونین ، که ته نانه ت شوین له سه ر زۆر رونا کبیری به روا له ت
دوکتۆر و پسهۆر وه ک ، ئه میری حه سه ن پور دابن و ئه ویش بی بیر کردنه وه
وه بآلی ئه و قسانه ی بو به ئه ستۆ بکیشی و له لاپه ره ی ۳۴ دا ، ئاوا
بنوسی.. ((ته نانه ت ح.د.کیش که له به ره ی چه پ دا نه بوو و
چاوه روان ده کرا ریژ له زه بیحی وه ک دامه زرته ری کو مه له ی ژ.ک
بگری ، وادیاره (له لاپه ره کانی ئه و کتیبه ده رده که وی) که له به
کوشت دانی به شدار بووه)) .

ده ربینی ئه و قسانه به هیچ شیوه یه ک ، به لگه یه ک به ده ست ناده ن که روونی
بکاته وه ، که حیزبی دیموکرات له به گرتندانی مامۆستا زه بیحی دا دهستی
هه بوو بی . به لکو ئه و قسانه گومان ده خه نه وه سه ر ئه و که سانه که بوختانی
ئه وتۆ بو حیزبی دیموکرات هه لده به ستن . ئه وانه یان نه زانن ، یان راسته وخۆ
ده یانه وی راستی روداوه کان بشیونین و مه ترسی گومان له سه ر خو بان
وه لابه رن . پيداچوونه وه به سه ر هیندیك له نوسراوه کانی ئه م کتیبه دا ، تا

را ده یه کی زۆر چۆنیه تی تیدا چوونی مامۆستا زه بیحی روون ده کاته وه و زیاتر مه به سته چه وته کافی ئه وانه به ره بهرچ ده داته وه . کاک حه مه ده مینی سیراجی له لاپه ره ی ۲۱۴ دا ئاوا ده نوی . ((ئه من وا فکر ده که مه وه به عس یارمه تیکی زۆری له کانالی مامۆستای را به شیخ عیزه دین و شیخ جه لال و وانه کرد ، ئه وه هیچ شکم تیدا نییه ، له وه شدا که به شیک له و یارمه تییه که یه وته ده ست هیزه کافی مام جه لال ده وه شدا شکم نیه ، ده وه شدا که ده نپو جه ماعه تی مام جه لالیدا ئیوا زۆر که خه بهری داوه له رایته ی مامۆستا له گه ل مام جه لالی ده وه شدا شکم نیه ! ئه من پیم وایه له به ین چوونی مامۆستا له رایته ده گه ل ویدا بووه .))

له وه لامی پرسیاری عه لی که ریمی که گوایا ئه و چه کانه ی که بو شیخ جه لال و حامید به گ هاتون ، ئایا که وتونه ته ده ستی یه کیتی نیشتانی ؟ مام جه لال له لاپه ره ی ۳۲۰ دا جواب ده داته وه ((راست نیه ئه من ئاگام لینه تی ، هه مووی دوسه د سێ سه د پارچه یه ک بوو قه ول بوو حامید به گ هیزیکی وا دروست کا ، دوسه د سێ سه د پارچه یه کیان دابونی هه وه لجار . دوا یه ش قه رار بوو چه کی تریشیان بده نی و مامۆستا زه بیحی چه که کان بینێ بو ده فته ری مامۆستا و ئه وانه به لام نه یان دانی ، ئه من پیموایه ئه وه هۆیه کی بوو که حیزنی دیموکرات زیددی بوو .))

هه‌رچه‌ند مام جه‌لال وه‌رگرتنی ئه‌و چه‌کانه‌ ئاوا به‌ توندی ره‌ ده‌کاته‌وه
به‌لام کاک سه‌لاحی موهته‌دی دۆستی زۆر زبکی مام جه‌لال له‌ لاپه‌ره‌ی
۳۷۵ له‌سه‌ر ئه‌و چه‌کانه‌ ئاوا ده‌نوسێ .. ((سه‌رئه‌وه‌یه‌ له‌سه‌ر داوخوازی
مام جه‌لال و به‌رنامه‌ و ده‌ستوری زه‌بیحی بو‌حامیدبه‌گی جاف که
به‌شی زۆری چه‌که‌کافی به‌سه‌ر پێشمه‌رگه‌کافی به‌کیه‌تی نیشتانی‌دا
دابه‌ش بکا.....)) .

له‌و پێیه‌دا مامۆستا مه‌لاشیخ عیژه‌دینیش زۆر به‌سه‌اده‌ی ، هۆی
ده‌ست به‌سه‌ر بوونی مامۆستا زه‌بیحی روون ده‌کاته‌وه‌ و به‌راشکاوی ده‌نی
که‌ قسه‌تێکی زۆری ئه‌و ئه‌سه‌له‌حانه‌ی که‌ هاتون ، که‌وتونه‌ ده‌ستی به‌کیتی
نیشتانی و نایشارته‌وه‌ که‌ زه‌بیحی له‌وه‌را تیدا چوونی و له‌ لاپه‌ره‌ی ۳۶۲ دا
ده‌نوسێ .. ((ئه‌من شکم له‌وه‌دا نییه‌ که‌ توته‌ئه‌ بوو ، گوزاریشی لیدرا‌بوو
که‌ گه‌راوه‌ته‌وه‌ ته‌حتی ته‌عقیب بوو و دوو هۆ له‌ نیو‌خه‌لک
دا باس ده‌کری . یه‌که‌ ده‌لێن له‌ گیرفانی‌دا نامه‌ی مام جه‌لالی له
باغه‌ل دابوو که‌ ئه‌وه‌ نازانم راسته‌ یان نا . هۆیه‌کی دیکه‌ ئه‌وه‌یه
که‌ وه‌ختێکی چوون و ئه‌و ئه‌سه‌له‌حیه‌یان هیناوه‌ و قسه‌تێکی زۆری
که‌وتۆته‌ ده‌ست به‌کیتی نیشتانی ، له‌ سه‌ر ئه‌وه‌ موته‌هه‌م بووه‌ و
له‌به‌ر ئه‌وه‌ی ئیعدام کراوه‌ . دیاره‌ ئه‌وه‌ش وێده‌چی وایی
چونکه‌ ئینسانی خراب له‌ ده‌ورو به‌ریان بووه‌ شتی ئاواش
ناشاردرته‌وه‌ و به‌ هه‌رشێوه‌یه‌که‌ بێ ده‌گاته‌وه‌ به‌مه‌رکه‌ز .)) .

هه رله درنژهی ئه و باسه دا ، مامؤستا شیخ عزیزه دین له لاپه ره ی ۳۵۰ دا زۆر به باشی هینانی ئه سلحه و دابه ش کردنی روون ده کاته وه و ده نوی . ((ئیدی من له مامؤستا زه بیحی بی خه بهر بووم تا وه ختیکی که زانیم هاتوته وه و ئه سلحه حییکی زۆریان هیناوه . دوايه مه علوم بوو که ئه سلحه که زۆر به خسووسی به شینکی زۆری گه یشتوو به یه کیتی و برنکیش به کۆمه له دراوه .))

لیزه دا تاراده یه کی زۆر، هۆی ده ست به سه ر بوونی مامؤستا زه بیحی روون بۆوه و ده رده که وی که تاراده یه کی زۆری ئه و چه ک و چۆلانه که وتۆنه ته ده ستی یه کیتی نیشتانی و ئه و کاره بۆته هۆی ئه وه که له لای حکومه تی عیراق مامؤستا زه بیحی به و کاره تاوانبار بکری و بی سه رو شوینی بکن . هه رچه نده هه رکه سه دیه هوی ، مه سئولییه تی وه رگرتنی ئه و چه ک و چۆلانه بخاته سه ر ئه ستۆی یه کیت، به لام له وه یدا که چه ک و چۆلینکی زۆر به هۆی مامؤستا زه بیحی ، له ده وله تی عیراق وه رگیراوه و گه یوه ته ده ستی شیخ جه لال و حامید به گی جوانزۆ و مامؤستا شیخ عزیزه دین و کۆمه له ، هه یچ قسه یه کی تیندانی یه و هه موو ئیعترافی بی ده کهن . له سه ر په یوه نندی شیخ جه لال و مامؤستا شیخ عزیزه دین و مامؤستا زه بیحی و کۆمه له به مام جه لاله وه ، زۆر قسه کراوه و روون بۆته وه که ئه وانه دۆست و هاوکاری زۆر نیزیکی یه کتری بوون .

له سه ر دۆستایه تی و په یوه نندی حامید به گ به یه کیتی نیشتانی ، مام جه لال بو خۆی له لاپه ره ی ۳۱۹ دا ده لی ، که حامید به گ سه رلق یه کیتی نیشتانی

بووه و ئیستاش له سوله بمانییه ، بنه ماله که بیان وهك شه هیدی به کیتی
 نیشتانی حیسایان بو ده کری . که وابوو ئیستا پرسیار نه وه به ، به وه موو
 دۆستایه تیه ی که له نیو نه وانه دا هه بووه ، ره وایه که هیچ چهك و چۆلێك
 به دهستی مام جهلال نهگا ، نه دی دۆستایه تی بوچی به . که وابوو نهوی مام
 جهلال ده ئی ((راست فی به)) راست فی به .

له لایه کی دیکه ، له حالێکدا به هۆی باری عه شایری ، فهوج فهوج
 پێشمه رگه ی به کیتی خو بان ته سلیمی حکومهت ده کرده وه ، ته نانهت
 حکومه تی به عس ، له لیژنه مه رکه زی به کیتیش دا نفوزی هه بووه ، قسه
 له سه ر نه وه ی که که سێک له حیزبی دیموکرات را ، چوو بی و ده وله تی
 عێراقی ئاگادار کرد بی ، نه گه ر شتواندی مه سه له که نه بی چ شتیکی دیکه به .
 مام جهلال به زاهیر دۆستی نزیکي ماموستا زه بیحی بووه و پێکه وه له
 مه کته بی سیاسی بالی مه کته بی سیاسی دا هاوکار بوون و زیحی زوری
 خزمهت پی کردوه ، نه گه ر له بهر مه سه له حه تی رۆژ هیندیک شت نادر کیتی ،
 هه قیش نییه نه وه مه سه له به بشیون بی .

نه وه ی روون و ئاشکرایه نه وه به ، که نا کری حیزی دیموکراتی کوردستانی
 ئێران ، ئینسانی خراپی تیدانه بی . به لام هه موو خه لکی کورد له کوردستانی
 عێراق ئاگاداری په یوه ندی پێشکه وتوانه ی حیزی دیموکراته و خه لک
 زۆرباش ده زانن ، که نه گه ر له په یوه ندی حیزب و ده وله تی عێراق دا ،
 خیربان نه دی بی ، بی شک زیانیان نه دیوه .

مام جهلال نه وه ی راست ده کا که ده ئی هه رکه سێکی لیم بیست بی ،
 گو تویانه که حیزی دیموکرات ماموستا زه بیحی به گرتن داوه ، چونکه نه وه

ته نیا قسه ی که سانی خوږوږشی وه که ملاماتور و نه وانه ده بیسی .
 سه یر نه ووه یه له حالینکدا که چریکه کانی فیدایې بو خوږیان ئی عترافیان
 به کوشتنی حامید به گی جوازو کردوه و له سر گرتنه که ی ئی علامیه یان له ژیر
 ناوی ((حامید به گی جوازو خائین و خوږوږشی به عسی سه ربه عه بدولره حمای
 زه بیحی به دهستی چریکه کانی فیدایې خه لقی گیرا)) بلاو کرده وه ، ته نانه ت
 مام جه لال بوڅوږی له لاپه ره ی ۳۱۹ دا ده ئی که چریکان مه سئولیه تی
 کوشتنه که شیان وه عوډه گرتووه و به مام جه لالی شیان گوتوه که نه یا تزانپوه
 ناو براو دؤستی یه کیتی یه ده نا به ریان ده دا ، به لام هر ره و قسه یه کاویژ
 ده کاته وه و هر ده ئی که حیزی دیموکرات له کوشتنی دا دهستی هه بوو .

مام جه لال به و شتپوه بوچوانه ، ناگاهانه هر هه موو شتیکی شتواندوه و دؤو
 و دؤشاوی لیک داوه . له وه لامی نه ووه دا که ده ئی شیخ عتیزه دین
 به کوومه له موته هه م بووو نه و هوږیه به هوڅاری سه ره کی ده زانی بوئه وه ی
 که ده وله تی عتراق ، زه بیحی له به ین بردی ، ده ئی بلین راست پینش نه و کاته ی
 که مام جه لال باسی ئی ده کا ، مه لاشیخ عتیزه دین ، له سر ئیزی مام جه لال ،
 له گه ل ده وله تی عتراق په یوه ندی پته وی دامه زراند بوو و مامؤستا زه بیحیش
 به رتخونی نه و ، له لای شیخ عتیزه دین له هه ولی دروست کردنی حیزب دابو .

به راوهرد کردنی قسه کانی مام جه لال له لاپه ره کانی ۳۲۰ و ۳۲۴ له گه ل
 یه کتر ، ناته بابون و بی سه رو به ره یی نه و قسانه زیاتر ده رده خا . مام جه لال
 له لایه که ده ئی که گیرانی زه بیحی به هوږی نه ووه بووه ، که به لای شیخ عتیزه دین
 دا شکاندویه تی ، له لایه کی دیکه ش ده ئی که ده وله تی عتراق به هوږی مامؤستا
 زه بیحی چه که و چولی بو شیخ عتیزه دین ناردوه ! تو بلینی نه و معه مایه کامه ی

راست بی ، ئایا ئه و قسانه ئاداری به سه رپاداره وه هه به .

له ته واوی ئه و باسانه دا ده رده که وئی که ده وله تی عیراق له هه لاس و که وتی زه بیحی له کاتی گه رانه وه به ئیران دا ، زۆر توره به وه . ئه وان ئه و چاره روانیتان نه بووه که زه بیحی ئاوا بکه و ته ژنر ته ئسیری سیاسه ته کانی مام جه لال و به پینک هینانی به ره به ک ، که هه ر هه موو لایه نگری به کیتی نیشتمانی بی ، وه ک کومه له و شیخ عیزه دین و شیخ جه لال و حامید به گ و..... ئاوا تیکۆشی . له لایه کی دیکه ش زۆری به ئه و چه کانه ی که به وشه ر له گه ل رنژی می ئیران له ده وله تی عیراق وه رگی را بوون ، به هۆی مامۆستا زه بیحی که و تبه ونه ده سته ی به کیتی نیشتمانی و به دژی عیراق که لکی لی وهرده گی را . جا ئه گه ر له سه له کانی ۷۰ دا ، زه بیحی ته نیا به هۆی چاوپیکه وتن له گه ل مام جه لال له بیروت ، له لایه ن رنژی می عیراق به ماوه ی دوو سه ل له زیندانه کانی عیراق دا ، بی سه روشوین کرابی ، ده بی به تاوانی ئه و هه موو چه کانه ی که گه یشتۆته ده سته ی به کیتی ، چ سه زایه کی به دباری بکری .

هه ره که زۆر نوسه ری ئه و کتیبه ئاماژه یان بی کردوه ، کارو کرده وه کانی مامۆستازه بیحی نیشان ده دن ، که ناوبرا له هه موو بواره کانی سیاسی و دیپلماسی دا ، زۆر کال و کچه بووه . ئه و زانیاری که به تابه تی له بواری زمانه وانیدا هه ی بوو ، به هوی ماهیه تی دوا که توو ناشور شگێرانه و به هوی لادان له رنجازی کوردایه تی ، نه یوانی یارمه تیده ری بی ، به وه وه ی که وه ک که سایه تیکی پیشکه وتوو بمینته وه .

به‌م جوړه ماموستا زه‌بیحی به‌و ماهیبه‌ته‌وه گه‌راوه ، تا به‌رواله‌ت له‌ژیر ده‌سته‌لانی مه‌لاشیخ عینزه‌دین دا ، درنزه به‌خه‌بات وتیکوشان بدا . هه‌لسه‌نگاندنی که‌سایه‌تی مه‌لاشیخ عینزه‌دین نه‌و راستیبه‌زیاتر روون ده‌کاته‌وه که‌ماموستا زه‌بیحی له‌وه‌لبژاردنه‌دا ، چه‌نده‌به‌هه‌له‌چووه و چه‌نده‌ساده و ساکار بووه .

ماموستا مه‌لاشیخ عینزه‌دین تا سالی ۱۹۷۹ (شورشی‌گه‌لانی ئیران) قه‌ت هه‌لو‌تستیکی نه‌وتوی به‌دژی رنژیمی کونه‌په‌ره‌ستی پاشایه‌تی نه‌بوو . له‌سهره‌تای نه‌وشورشه‌دا ، که‌پارسه‌نگی هیزه‌کافی ئوپوزیسیونی ئیرانی به‌لای ئاخونده‌کاندا شکاوه ، کورده‌کانیش بو‌نه‌وه‌ی جولانه‌وه‌که‌یان مورکیتیکی ئایینی پنه‌و دیار بی ، مه‌لاشیخ عینزه‌دینیان وه‌ک ریبه‌ری ئائینی جولانه‌وه‌ی کورد ، له‌کوردستانی ئیراندا قوت کرده‌وه .

ماموستا شیخ عینزه‌دین که‌سایه‌تی ساده و ناشاره‌زای غه‌یره‌سیاسی ده‌سته‌وه‌ستانه . ته‌واوی نه‌و راستیانه‌له‌و چه‌ند لاپه‌ره وتووئزه‌ی که‌له‌وکتیبه‌دا له‌گه‌لی کراوه ، به‌روونی ده‌رده‌که‌وی . نه‌و که‌ده‌بوایه‌ره‌مزی یه‌کیتی و یه‌کگرتوبی هه‌مووه‌یزه‌کافی کوردستانی ئیران با و پارسه‌نگی نه‌و هیزانه‌ی له‌گه‌ل یه‌ک راگرت با ، به‌هوی نه‌زانی به‌ته‌واوی به‌لای هیزه هه‌ره‌توندره‌وه چه‌په‌کان‌دا ، که‌وتو و به‌کاره چه‌وته‌کافی ، زیانیکی زوری به‌جولانه‌وه‌ی کورد گه‌یاند .

مه‌لاشیخ عینزه‌دین له‌و وتووئزه‌دا ، له‌زور جینگا ئاماژه‌به‌ناشاره‌زایی خو‌ی ده‌کا و ئیمه‌هه‌ول ده‌دین ، ئیشاره به‌چه‌ند نمونه‌یه‌ک ، له‌ده‌قی قسه‌کافی بکه‌ین . ناوبرا له‌لاپه‌ره‌ی ۳۴۳دا ناوا باسی ماهیبه‌تی خو‌ی ده‌کا .. ((ئیمه

فکرمان نه ده کرد که ده بی پولمان بی و شتیگان بی ، نه سلنه زور ساده و سه خی بووین ، وهک ئیستا که زور شت ده زانین ئاوانه بوین .))

له لاپه ره ی ۳۴۵ دا ده نویسی... ((به راستی نه ودهم نه من زور ساده تر بووم له ئه لئان ، که ئه لئانیش نه و نه ندازه فرو فیللی سیاسی نازانم .)) .
له لاپه ره ی ۳۴۶ دا ده نویسی.. ((به راستی نه منیش وهک ئیستا که سیاست ده رک ده کهم وانه بووم پیم و ابو و نه وانه ی سیاست ده کهن زور لی هاتون و سیاست زور ده رکی ژیرانه ی تیدایه و سه داقهت و هاوکاری تیدایه و.... به نه و شیوه یی ئیستام نه ده زانی .)) .

له لاپه ره ی ۳۴۷ داده نویسی ((نه من پیمو ابو و هه موو کوردن هه موو کوردایه تی ده کهن و ده بی هه موو له خزمه تی خه لک دابین و نه و شتانه م نه ده زانی .)) .

له لاپه ره ی ۳۵۹ ده نویسی.. ((نه من قه د نه م ده زانی نه سلنه جه ماعه تیک که هاومه رامن ، ده شتوانن نسبت به یه کتری نه وهنده خراپه بکهن .)) .

نه وه کورته یه ک بوو له قسه کانی ماموستا مه لاشیخ عیزه دین که به وه پهری ساده بی ، باسی کهم و کوریسه کانی خوی ده کا و ده یهه وی به روا لهت سه داقه تی خوی به خوینته ران بسه لیتنی . به لام له ته وای نه و قسانه دا ، ماموستا زور زیره کانه ده یهه وی ، مه ستولییه تی گیرو گرفته کانی جولانه وه ی

کورد، که شه و تاراده به کی زۆر، به هۆی ههله شه کاری تیندا به پر سه له تهستۆی خۆی دارنی. مامۆستا له ئیعتراف به نه زانی ۲۰ سال له مه و بهر، هیچ سه داقه تینک به بیان ناکا و شه و ئیعترافه، بۆ سه لماندنی زانایی ئینستایه تی و شه و فینلهش ناشارته شه و ههروهک باس کرا له چه ند شووتنان، خۆی به شارهزا و پشپۆرداده تی.

ئاشکرایه رادهی گه یشتن به مشوری کامل له هه ر مرۆفینک دا، ده و روبه ری ته مه تی ۴۰ ساله. مامۆستا له سه رده می شو رشی گه لانی ئیران داده و روبه ری ۵۰ سال بووه. ئینستا پر سیار شه وه به که سینک له و ته مه نه دا، ناگاداری که بین و بهینه کانی سیاسی نه بی، تو بلینی له سه رده می پیری و لاواز بوونی هه ست و مشوردا، بتوائی فیری بی. بی شک هه لس و که وته کانی مامۆستا نیشان ده دا که نه ته نیا هه ر نه گۆراوه، به لکو سه د خو زگه به کفن دزی شه وه تی.

تاوتوئی کردنی قسه کانی مامۆستا، له چه وه سه له ی شه و با سه دا نییه به لام ده بی بلین ئایا شه و که سه نه ی که ره گه ز فارس و تورک بوون و ئامانجی تو خعی مارکسیستیان هه بوو و مامۆستا به هه موو مه عناهه هاوکاری ده کردن، کورد بوون و کوردایه تیان ده کرد؟ کوردایه تی له روانگه ی مامۆستا وه روا له تینکی تایبه تی هه یه و ته نیا برتییه له شه وه ی که که سینک ره گه ز، یان تو ره مه ی کورد بی و ئیدی شه وه چی و چ نییه، باشه یان خراپه، بۆ ئیسلام شه رده کا، یان وه ک مارکسیستیک ته نیا خه با تی چینه یه تی ده کا و بۆ ده سه لاتی کرێکاران تیده کو شی، به لایه وه گرینگ نییه. له حالیکدا کوردایه تی چه مکیکی سیاسی به و مه فهووم و ناوه روکی تایبه تی خۆی هه یه و که سینک ده گرته وه، که بۆ به هیز کردنی

سهست و شعوری نیشتهمانی و بۆره زگاری نه ته وایه تی کورد ،
 ه چوار چتیه ی مانی چاره نووس دا تیده کۆشی .

مامۆستا شیخ عیزه دینیش وه ک زۆریه ی نوسه رانی دیکه ی ئه و کتبه ،
 ینده کۆشی تا راستیه کانی جولانه وه ی کورد بشیونیی و له گه له ئه و
 چه واشه کاری زۆر جاریش گله ییی و گازه نده ی خۆی ئاراسته ی
 حیززی دیموکرات ده کا . نا و برا و له لاپه ره ی ۳۵۸
 داده نوی . ((هه ره به راستی پیمو ابو حیززی دیموکرات ، ئه و
 سازمانانه به هه ددیک له گه له یه کتر ، خۆ به خۆ پاکن ، قهت
 ئه و شتانه نیسه ت به یه کتر ناکه ن .)) .

مامۆستا له حالیکدا ئه و قسانه به یان ده کا که بۆخۆی له خزمه تی
 ریکخراویک (کۆمه له) دابوو ، که به پیتی تیشۆری سی جیهان ، حیززی
 دیموکراتی ، وه ک کۆماری ئیسلامی به جه ربانیک بۆرژوازی کۆنه په ره ست
 داده نا و به پیتی ئه و بۆچونه ، ده بوایه خهبات به دژی رژیم رابگیردری و
 بۆنه مانی حیززی دیموکرات ، که له حالی بوژانه وه دایه ، هه ول بدری .
 مامۆستا شیخ عیزه دین به دژی ئه و بۆچونه و به دژی ئه و ئیعلامی شه ره ،
 نه ته نیا هیچ هه لۆستتیک نه بوو ، به لکو وه کو ئه ندامتیک کۆمه له
 ئه و سیاسه تانه ی بۆ پاسا و ده دان .

مامۆستا له سه ره سه مه پاتی توندی خۆی به نیسه تی ریکخراوی کۆمه له ، له
 لاپه ره ی ۳۴۶ دا ئاوا باس ده کا . ((به لام دیاره عه قیده م به کوردایه تی و
 ره زگاری کوردستان بوو و پيشمو ابو ئه گه ر کۆمه له روشد بکا

باشتره ، سازمانیکی تازه یه و نه گهر روشد بکا له چیزنی دیموکرات باشترده بی ، نه من پیم وابو .)) .

نه وه حهقی ماموستا یان هه رکه سیتی دیکه یه ، که هه ر رنکخراونک یان چیزینی خوش بوی . نه وی که جینگای سه رسورمانه نه وه یه که ماموستا به پیچه وانه ی قسه کانی ، له رنکخراونک پشتیوانی ده کرد که باوه ری به هیچ کام له نامانجه کانی کوردایه تی نه بوو و نه و ویسته ی به دروشمیکی بۆرژوازی کۆنه پهره ستانه داده نا . ئیدی نه وه چ کوردایه تییکه که ماموستا لیتی ده دوی ، هه ر خودا بۆخۆی ده زانی .

به م شیوه یه ماموستا به روا له ت وه کو ربه ری مه زه بی سیاسی جولانه وه ی کورد ، نه ته نیا بی لایه تی خۆی له جولانه وه ی کورد دا نه پاراست ، به لکو بۆ مه به سته کانی رنکخراوی کۆمه له ی زه حه تکیشان که نه ویش به هاوکاری یه کیتی نیشتیانی پهره ی گرت بوو ، هه ولی ده دا .

رنکخراوی کۆمه له ، له سه ره تادا به هیچ شیوه یه ک باوه ری به کیشه ی خه لکی کورد ، له چوار چینوه ی مانی نه ته وایه تی دا نه بوو و جولانه وه ی چیزنی دیموکراتی به حه ره که تیکی بۆرژوازی دواکه وتو داده نا و دروشمی خودموختاری پی سوک و کۆنه پهره ستانه بوو . له ژیر ره وت و ته وژی شوړشگیرانه ی خه باتی نه ته وایه تی کورد له کوردستانی ئیران دا ، دواتر نه و رنکخراوه یه مه جبور به هه لبژاردنی ، دروشمی ، خودموختاری وه کو به رنامه یه کی لاوه کی بوو .

به لگه و نوسراوه کانی کۆمه له راستی نه و مه سه له یه ده سه لمینن که دوا ی تپه ربوونی ۲۰ سال له خه باتی نه ته وایه تی کورد ، به هیچ شیوه یه ک

دروشمى مافى نەتەوەى ، ھەتا تۆزقالىكىش نەبۆتە بنچىنەى فەكرى و ئىدئۆلۆژى ئەو رىكخراوہىە . ئىستا تازە دواى تى پەر بوونى ئەو ماوہىە ، كىشەى سەرەكى سكرتېرى پىشوى حىزى كۆمۆنىستى ئىران ، عەولای موھتەدى لەگەل رىكخراوى كۆمەلە ، بە رىبەراییەتى كاك برايمى عەلىزادە لە سەر ئەوہىە، كە دەبى بۆ خەباتى نەتەوايەتى گەلى كورد ھەول بەدى .

مامۆستا شىخ عىزەدەين ، ھىچ باوہرىكى بە كورداییەتى نى بە و ئەو ئامانجە پىرۆزەى ، تارادەيەكى زۆر لۆس كوردوہ و ھەرۆھەا بى ئەوہى شارەزای مەكتەبى ماركىسىستى بى ، تەنیا بۆ خۆرانان بووتە مریدى توندى بىرو بۆچوون و كوردەوہە كانى كۆمەلە و لە راستیدا رىبەرى سىياسى مەزھەبى كورد نەبوو ، بەلكو ئەندامى ئاینى رىكخراوى لائىكى كۆمەلە بوو ، كە بۆ مەبەستە كانى ئەو رىكخراوہىە ، لە تىو كۆمەلانى خەلكدا بە فەیل ، وەك ئامرازىكى بى ئىرادە كەلكى نى وەرەدە گىرا .

ئەوہ ھەر مامۆستا نەبوو كە لە ژىر شوئەنەوارى رىكخراوى چەپى كۆمەلەدا بوو ، بەلكو تەواوى ئەندامانى دەفتەرى مامۆستا بە پىشمەرگەوہ ئەندامى كۆمەلە بوون . مامۆستا لە لاپەرەى ۳۴۶ دا لە وبارەوہ ئاوا دەنوسى .
 ((ئەوانە زۆر چالاك بوون ، بە منەوہ ماندوو بوون ھەم بۆ یارمەتى من و ھەم بۆ كۆمەلە .)) . كە وابوو ئەوہى كە دەلى عەقیدەم بە كورداییەتى و رزگارى كوردوستان ، بوو یان لە لاپەرەى ۳۵۸ دا دەنوسى . ((ئەمن كورد بووم و كورداییەتىشم كوردوہ و زەرەشم لە سەر كورداییەتى خواردوہ و ، رژیمى ئىران زۆر ناخۆش دەبووستم)) . لەگەل راستى بەك ناگرتەوہ و

کار و کرده وه و بیرو بۆجونی و هه لاسوکه وتی مامۆستا ، قهت مورک و نیشانی کوردایه تی پتوه نه بووه .

له وهش سه بیرتر شه وه یه له حالێکدا که به هه زاران هه زار رۆله ی به وجی کورد ، گیانی پاکیان له سه ر رنگای پیروزی کوردایه تی له دهست داوه ، مامۆستا شیخ عینزه دین تازه ، به چاوی دوکان و معامه له ده روانیته شه و خهباته و چاوی له زهره ر و قازانجه و پتیوايه که رژیم ناخۆشی و بستووه و گوايه له کوردایه تی زهریه ی خواردوه .

به داخه وه مامۆستا روونی نه کردۆته وه که چ زهریه یه کی له کوردایه تی خوارد بێ و وادیاره ته نیا له وه زۆر به په رۆشه ، که گوايه رژیمی ئێران ناخۆشی ده وی . به لام مامۆستا ده بی بزانی ، به وه هه موو نه زانی که شه و ئیعترافی بێ ده کا ، ده بی رژیمی ئێران زورنه فام بێ که ناخوش بوی ، چونکه تو بلینی له وه هه موو نه زانیی دوژمن خیرکی نه دیی . با مامۆستا بۆ گوتره ش بێ ، با شه و به لینی که ده بوایه له لای داشامه جید بمینته وه و به رتوه ی نه برد ، با لانی کهم له دیداری ئاخهره ت دا به جینی بگه یه تی ، بێ شک نابی حورمه تی له مامۆستا برابم شه حمده که متر بێ .

مامۆستا شه و ریزو حورمه ته و متانه یه ی به لاوه گرینگ نه بوو که خه لکی کورد سه رده مێک پێیان ده کرد و به هۆی بێ به ری بوون له وه جهه و ئۆتۆریتیه ی ربه ری ، رهنگه مامۆستا له غه می له دهست دانی پێش نوێژی چه ندئاویه کی کوردستان بێ ، ده نا مامۆستا چی له دهست داوه . له لایه کی دیکه شه گه ر مامۆستا له هه موو شتیك دا ئیعتراف به نه زانی بکا ، له یه ک شت دا ، زۆر زیره ک و وریا بووه ، شه ویش به که لک وه رگرتن له و قۆناغه ی

جولانەووەى كورد . تەوانى يارمەنەيه كى زۆر له ولاتانى عىراق و عەرەبستان كو
بكاتەووە و بى ئەووەى جارېكى له پىناوو جولانەووەى كورد خەرجى بكا . خاكى
كوردوستانى بەرەو هەندەران بەجى هەشت . كەوابوو ئەووەى له لاپەرەى
۳۴۳ دا دەلى كە تىمە فەرمان نە كردهووە كە دەبى پۆلمان بى شتىكان هەبى و
ئەسلەن زۆر سادە بوون ، راست نىه و لەوكاتىش دا ، ماموستا له بارى
ماليەووە زۆر شارەزاو زىرەك بوو .

ئەوجار بەپىي رەوالى ئەو كىتەبە . ماموستاش هيرشى خۆى بو سەر جىزى
دېموكرات ، دەست پى دەكا و بى ئەووەى بىر له قسەكانى بكاتەووە له
لاپەرەى ۳۴۵ دا دەنوسى .. ((هەميشە هەدەفى ئەووە بوو كە خۆى بە
تەنيا له گەل دەوڵەت موزاكرە بكا و تىمە بە حىساب نە هەينى)) .

لێرەدا ئەو پرسىيارە دېتە پىنشى ، ئايا بە پىنى ئەو قسانەى كە ئاماژەمان
پىنكرە ، ماموستا بوخۆى هېچ حىسابىك بوخۆى دەكا . تا كەسانى
دېكە بوى بكەن . ئەوجار له لاپەرەى ۳۴۸ دا ماموستا عەينى قسەكانى
سەرى خۆى رەد دەكاتەووە و وادىيارە ئەویش هەرخەرىكى ئەو فېلانە بوو
بۆبە ئاوا دەنوسى .. ((جىزى دېموكرات و ئەمن بە جۆى جۆى
له گەل دەوڵەت تەماسمان هەبوو هەيتەتى دەوڵەت هات و چۆيان
دە كورد بۆلاى هەر دووكان ..)) .

ئەوجار ماموستا شىخ عىزەدەين له لاپەرەى ۳۴۳ دا ، رەخنە له شەهيد دكتور
قاسملو دەگرى كە گوایە بە هەيندى نە گرتووە و دەنوسى .. ((ئەمن نارەم
بۆلاى دوكتور قاسملو كە تىمەچ بكەين دوكتور قاسملو

جوابیکی وای نه داوه ((.

هه ره له درتۆه ی ئه و بابه ته دا ، له لاپه ره ی ۳۴۳ دا مامۆستا ده ئی ((پاشان دوکتور قاسملو شه و تکی هات به لام هه ره قسه ی مه عموولی ، ئه وه نه بوو که ئیمه به یه که وه چ بکه یین و چ نه که یین روشت)) .

له ته وای ئه و قسانه دا ، یه ک شت به دی ده کری ئه ویش ئه وه یه که حیزی دیموکرات مامۆستای به هیند نه گرتووه . مامۆستا ئاگاداری ئه وه نییه که حیزی دیموکرات نه یده توانی ، هاوکاری و دۆستایه تی زۆر تریکی له گه ل کۆمه له هه بی ، له حالیکدا ئه و رنکخراوه یه حیزی دیموکراتی ، به دوژمنی سه ره کی خۆی ده زانی . مامۆستا ئاگادار نیه که دوکتور قاسملو نه یده توانی که سیک به هیند بگری و پرسی پی بکا که ههروهک باس کرا ، خۆی به کۆمه له ده زانی و له چه ند جینگای ئه و نوسراوه یه ش دا ، ئیشاره به ساده وون و نه زانی خۆی ده کا .

له لایه کی دیکه دوکتور قاسملو زۆر باش ده یزانی ، که مامۆستا نه له هیچ مسئه له یه ک دا بی لایه نه و نه بریاریش به ده سته ی خۆیه تی ، که وابوو بۆ ده بوو دوکتور قاسملو پرسی پی بکا . ئه و جار ئه وه هه ره شه هید دوکتور قاسملو وه کو سکرتری حیزی دیموکرات نه بوو ، که مامۆستای به هیند نه گری . به لکو ده سته وه ستانی و بی ده سته لاتی ، مامۆستای له لای هاوکارانی نیزیکیشی بی قیمهت کرد بوو و هه مویان گله ییان هه بوو که مامۆستا بریارده ر نییه و چی وچ نی یه . مامۆستا مه لاشیخ عیژه دین ئه وه ی نازانی ، که سه ره رای ئه و هه موو هه لوسته خراپه ی که به نیسه تی حیزی دیموکرات و جولانه وه ی

کورد هه بیوو ، ئه و حیزه قهت رووی ئی وه رنه گیترا . مامۆستا رهنه گه نه زانی که ئه گهر حیزبی دیموکرات ، کۆمه لانی خه لکی کوردستانی له و هه موو کرده وه غیره مه سئولانه یه ی ئاگادار کردبا ، ئایا ئه و پێشمه رگانه ی کۆمه له ش که بو به رژه وه نندی رنکخراوه یی له ده وری هه لابیوون ، به ده وریوه ده مان .

هه رچه ند مامۆستا له ته مه ی ۷۰ سالی دا ، پێ وایه که ئیدی ئیستا ئه و کرچ و کالی وساده یی جارانی نه ماوه و ئیستا زۆر شاره زاتر بووه ، به لام قسه و هه لئس و که ته کانی ، نیشان ده دن که ئا و هه رله سه رچاوه وه لینه و سه د خۆزگه به مردو شوره که ی هه وه ئی .

مامۆستا ئیستا بو پاسا و دانه وه ی کرده وه چه وته کانی خۆی ، زۆر غه یره سیاسی و غه یره مه سئولانه ، قسه کانی دوژمن دوپات ده کاته وه و له هه نده ران را نه غمه ی تیک شکانی جولانه وه ی کورد ، له کوردستانی ئیران راده گه یه ئی و له لاپه ره ی ۳۱۶ دا ئاوا ده نوی . ((ئه و جار له لایه کی دیکه وه که س هه یچی بو نه کراوه ، هه ر هه موو شکستیان خوار دووه هه موو نه یان زانیوه ، خۆ حیزبی دیموکرات ئه و هه موو ئینسانه گه و رانه ی له ده ست داوه ، هه روه دووی ئه وه ی که وت خومه ینی حه قی بدائی ، خۆ هه یچی نه دایه هه موو پیاوه گه و ره کانی شی به کوشت چوون ئه و شکسته شکستی یه ک دوو نه فه ر نیه ، هه موو ئۆیۆزسیونی ئیران له به رانبه ر جمهوری ئیسلامی دا شکستی خوار دووه ..))

ئهو قسانه‌ی رێبه‌ری به‌رواڵه‌ت سیاسه‌ی مه‌زه‌به‌ی جولانه‌وه‌ی کورد، که دوژمن سوکناپی پێدی و ده‌بی به‌ئاوی زێر بیتانوسی، له‌ سه‌رده‌میکدا بلاو ده‌بیته‌وه، که هه‌رچه‌ند به‌ هه‌زاران هه‌زار شه‌هیدی گه‌له‌که‌مان، گیانیان له‌ رینگای کوردستان دا، هه‌ر له‌و چه‌ند ساڵه‌ی ته‌مه‌نی رێژیمی ئاخوندی دا به‌خت کردووه، به‌لام به‌هیچ شتیه‌یه‌که‌ جولانه‌وه‌ی کورد له‌ کوردستانی ئێرانی تیک نه‌شکاوه و سه‌ری بو‌ دوژمنان شو‌رنه‌کردووه. ئه‌وه‌ی مامۆستا باسی لی‌ده‌کا، ره‌نگ‌دانه‌وه‌ی بی‌باوه‌ری و بی‌ئیانی خو‌یه‌تی و ئه‌وکات که زو‌ریه‌ی خاکی نیشتان، له‌ ژێر ده‌سته‌لاقی هێزی پێشمه‌رگه‌دا بوو، ئه‌و باوه‌ری به‌ جولانه‌وه‌ی کورد نه‌بوو. مامۆستا ده‌بی بزانی که شو‌رشیک به‌ خو‌ینی رێبه‌رانی به‌ وه‌جی جولانه‌وه‌ی کورد و ئه‌و هه‌موو شه‌هیدانه‌ ئاو‌دێر کرابی، هه‌رگیز توشی شکان نایه‌.

به‌م شتیه‌یه‌ ئه‌گه‌ر پێشه‌وا قازی مه‌حه‌مه‌د رێبه‌ری راسته‌قینه‌ی جولانه‌وه‌ی کورد، به‌ دوا‌ی تیک‌شکافی کۆماری کوردستان، له‌ ۵۰ سا‌ل له‌مه‌وه‌یه‌ر له‌ زیندانی رێژیم دا، سه‌رکه‌وتن و چه‌قانیه‌تی جولانه‌وه‌ی کوردی به‌ له‌ده‌ست دانی گیانی راده‌گه‌یاند، مامۆستا شیخ عێزه‌دین رێبه‌ری به‌رواڵه‌ت ئایینی جولانه‌وه‌ی کورد له‌ کوردستانی ئێران، له‌ ئه‌من و ئه‌مانی هه‌نده‌ران، نه‌غمه‌ی تیک‌شکافی ئه‌و جولانه‌وه‌یه‌ راده‌گه‌یه‌تی.

به‌و فکرو بو‌چونانه‌وه‌ ئیستاش مامۆستا ده‌ست له‌و ئامۆزگاریانه‌ هه‌لناگری و هه‌ر له‌ لاپه‌ره‌ی ۳۱۶ دا ده‌لی.. ((ئه‌من ده‌لیم ئه‌وجار ئه‌گه‌ر شتیک له‌ کوردستانی ئێران بێ، ده‌بی چه‌ره‌که‌تی میلیسی بی، غه‌یر

حه ره که ی میلی حه تمهن رووبه شکسته)).

له و قسانه دا دهرده که وئی که ماموستا ، ئیستاش نابییی بان نازانی که گه لی کورد له کوردستانی ئیران ، زیاتر له په نجا ساله که بۆ وه دست هیتانی مافی نه ته وایه تی هه ول دده دا و جولانه وه ی کورد به گشتی جولانه وه یه کی نه ته وایه تی و میلی یه . به لام نا ماموستا نه و قسانه له په یوه ندی له گه ل خۆیدا به یان ده کا و نه و بۆچوونه ته نیا خۆی و داروده سه که ی ده گرتیه وه ، ته نیا رسته که ی خراب به یان کردوو و ده بوایه بلن .. ((نه و جار نه گهر شتیک له کوردستانی ئیران بکه م، ده بی حه ره که تی میلی بی .))

چه وت بوونی قسه کا نی نوسه رانی ئه م کتیبه ، له نیوخۆی نوسراوه کانیان دا ، دهرده که وی ئیبه به ئاماژه به قسه کا نی خۆیان ، هه ولمان دا تاراده یه ک هه له کانیان ده ست نیشان بکه ی ن . به لام نه وه ی که جینگای پرسیار و سه رسورمانه نه وه یه که چۆن کاک عه لی به و هه موو که م و کوری هه له و ناته بایانه ، به و قه ناعه ته نه گه یشت که له که ری شه ی تانی بیه خوارئ و که مینک عاقلانه بجولاباوه و نه ببوایه دارده ستی ئه م و نه و و وازی له و هه موو درۆ و بوختانانه هیتابا . وادیاره نه ته نیا ناشاره زایه به لکو میشکیشی به بیرو بۆچوونی زۆر دواکه وتوانه له قال دراوه و تازه زه حمه ته بگۆردری .

عه لی که ریمی که له فه رمایشاتی خه لکی دیکه ، ته واو سه رمه ست بووه ، نه و جار نۆره ی خۆرانانی خۆیه تی و له لاپه ره ی ۳۶۳ دا ، واده نوینی که ئامانجی نه وه یه ، تا هه ول بدا که میژووی بۆ مندالانی کورد به راستی بنوسری و پینی وایه که نه و بابه تانه ی که کۆی کردونه وه ، نه و مه به سه ته ی

پینک هیتاوه .

به لام ههروهك كه ئاماژهی پینکرا ، ئه و میژوووبه ی که به قه له می ئه و که سانه نوسراوه و به و فاکت و به لگانه ی که له و کتیبه دا هاتون و عه لی که ریمی خۆی پنی راناوه ، ئه گهر مندالانی داها تووی کورد که لکی ئی وه رگرن و ره چاوی بگرن ، ئی شک به ری داها توومان هه موو بریتی ده بن ، له جاش و ئه من و ساوکی .

هه رچه ند ناوه روکی ئه و کتیبه زۆر به باشی مه به ستی کاک عه لی پینک هیتاوه ، به لام بوخۆشی دئی ئاوی نه خواردوته وه و نه یتوانیوه جار و بار به قسه ی سوک بوختان و درۆ لاپه ره کانی کتیبه که ی ره نگینتر نه کا .

کاک عه لی له ده ربرینی بوچونه کانی دا به ته واوی سه ری ئی شیناوه و له لایه ک که سایه تیه کانی کۆمه له ی ژک به عاقل و لینه اتوو شاره زا ده زانی و ده ئی که ئه وان سیاسه تی جیهانیان باش ده زانی و به پینک هیتانی کۆمار زۆر دلخۆش نه بوون ، له لایه کی دیکه ش له چه ند لاپه ره ئه و لاتر نه ته نیا کۆماری مه هاباد ده کاته گه وره ترین ده سکه وتی میژوووبی بو ئه وان ، به لکو بوخۆشی وای سه رمه ست ده بی ، که له بیری ده چیته وه که ئه و کۆماره ی که ئه و ئاوا پینی هه لاده ئی ده سته که وتی حیزبی دیموکرا ته و ئه و نابی ئاوا ده ستی خۆی رو بکا . کاک عه لی له بیری چۆته وه که ئه و کۆماره ی که ئه و فه خری پنی ده کا ، به ده ستی ئه و که سانه پینک هاتوه که ئه و له لابه لای قسه کانی دا ، له لاپه ره ی ۱۹۲۴ ، به دوژمنی کوردیان نیو ده با .

عه لی که ریمی له م کتیه دا هه موو بهر پر سایه تیکی شه خلاق و نیشتمانی له شه ستوی خوی دارنیه و له تاوتوی کردنی رووداوه کان دا نه وه نده ی که بوی کراوه بوغز و نه فرهت و ته عه سونی به کار هیناوه. کاک عه لی روونی ناکاته وه که به پیتی چ به لگه یه ک به رنیه به رانی کومه له ی ژک له هه موو مه سئه له کافی جیهانی دا ، ئاوا شاره زا بوون و له و قسه یه شه و نه تیجه یه وه رده گری ، که دوکتور قاسملو ئینسانیکی ناشاره زا بوو و چی وچی وله لاپه ره ی ۷۹ دا له و باره وه ئاوا ده نویسن... ((کومه له به و په ری وریایی و زانایی له سه ر نه هینی بوونی رنکخراوه که ی پیتی داگرت و خوی بو خه باتیکی دوورو درتژ ئاماده ده کرد و ده یانزانی ئاماده کردنی شه و شه رته لازمانه ، کاری شه ورۆ و سه هینی نییه و شه وان باشیان شه وزاع و شه حوالی شه و سه رده مه ی عالهم و ناوچه لیک دابووه و نه یان ده ویست به وه ی که شای ئیران هیه چ ده سته لاتی نییه و زل هیزه کان ده ستیان به سه ر ولاتدا گرتووه به که وچکه ئاوێک وه مه له که ون..... هه ر بویه ش به تیک چوونی کومه له و پیک هینانی کومار و حیزی دیموکرات زۆرخوشحال نه بوون ، له بهر شه وه ی شه نجامه که یان لی سوور و عه یان بوو..... به لام چونکه میژووی گه لی کورد به داخه وه به ده سته مروقی وه ک دوکتور عه بدولره حمانی قاسملو له و په ری ناشاره زایی و ته عه سونی حیزبایه تی نوسراوه ، تا ئیستا راستیه کافی شه و گه له به شخراوه به و

چه شنه چوو ده میسکی لاوانی خوینه واران کورد و بیگانه
 ((که که سائیک له سه ره تاوه کو مه له ی ژک یان پیک هینا و
 به رنوه یان برد به باشی له وه زغی نینونه ته وه یسی و سیاسه تی
 نینوده و له تان و ته نانه ت له خه باقی گه لان بو ره زگاری ناگادار
 نه بوون)) . وه یان کو مه له به وه مه حکوم ده کا که ((ریکخراویکی
 نه هینی داخراو بووه .)) .

له پاراگرافی خواره وه بو مان ده رده که وی که چون کاک عملی له و قسانه ی دا ،
 توشی سه رلی شیناوی ده بی و هه موو بو چونه کافی خو ی له سه ره رنوه به رانی
 کو مه له ی ژک ، وه ک ئه وی که ئه وان باشیان وه زعییه تی ناوچه لیک دابوو
 و به که وچکه ئاویک وه مه له نه ده که وتن ، به پیتدا هه لکوتن به کو ماری
 کوردستان رهد ده کاته وه وله لاپه ره ی ۵۶ دا ناوا ده نویسنی .. ((له قوژنیکی
 ئه و دنیا یه ، له سه ره خه رته ی جیهان نوقته یه کی زور بچوک ،
 شاروچکیکی ۱۵۰۰۰ نه فه ری له به شیک له دواکه و توترین به شه کافی
 ئیران به نینوی مه هاباد دوور له و حه ره که ته نه بوو ته نانه ت
 رونا کبیر و ورده بورژوا ی ئه و شوینه بچوو که چه ندین هه تگا ویش
 زورتر رویشتن و ده ستیان دا به ردیک که که س تا ئه و سه رده م
 غیره تی نه دابوو خو ی بتوانی به ردی وا گه وره هه لگری ، هه رچه ند
 له ئه نجام دا ئه وانیش به رده که یان که نیزیکی سه ره ببوو له
 که وته خوار ، یان لیان خسته نه خوار ، دیسان ئیشیکیان کرد که

ته و نوقته بچوکدی سه رخه رسته ی جیهان وه ها گه وره بکه نه وه که
 هه موو دونیا بیناسی و ئیستاش پاش ۵۰ سال که متر که سینک هه یه
 ی مه هاباد و حکومته ته که ی نه بیستی.....)) .

بی ته وه ی که کاک علی پینی هه لاده ئی . به ره می ته و هه تیو بوون و
 کوژران و ناشته یه که ته و له لاپه ره ی ۱۱۶ دا . باسی ئی ده کا . ته وه ی که
 نه و له به رنه زانی و ناشاره زایی ، هه موو روداوه کافی شتواندوه و له نالیش
 ددها و له بزماریش ، شتیکی زور سه یر نییه و چونکه له هیچ شتیکیش دا .
 به رپرس نییه . که س دئی لینی نایه شی ، به لام ته وه ی که جیگای
 سه رسورمانه ، ته وه یه که به دوکتور قاسملو بلی ناشاره زابووه . ته گه ر کاک
 ملی توژقالینک له گه ل خوننده واری سه روکاری هه با . ئی شک له گوئنی شتی
 هه تو خوی ده پاراست . ته و ده بو بزانی که ته نانه ت دوژمنانیش . ته و
 قسه یه ی بو ته ئیید ناکهن و وه بالی بو به ته ستو ناکیشن و به قین له دلی
 پنده که نن .

ده گه ل هه موو ریزو حورمه تیک که بو به رتوه به رانی کومه له ی ژک هه مانه ،
 ده ئی ته و پرسیاره بکه یین که نایا ته و هه موو سه واد و مه علومات و
 شاره زایی یه (له دورکه و توترین به شه کافی ئیران) . له کوی راهاتوه و
 بزده ئی دوکتور قاسملو له به یانی ته و قسانه دا (له وه زغی نیونه ته وه یی
 دا..... ناگادار نه بون) به هه له دا چوو ئی و ته عه سوئی به کار هیتابی .
 تو بلینی دوکتور قاسملو ئی لیکدانه وه ته و قسانه ی به بیان کردی .

له ولاتیکي دا که به هوی دواکه وتوسی و نه خوننده واری و نه بوونی هیچ

جه سنه كه ره سه يديكي پيشكه وتووي زانستي ، به چه شنيك كه له هموو شاري مه هاباد دا ، ته بيا يهك قوتا بخانه ي ناوه ندى هه بووه . چون ده كرا به ريوه به راني كومه له نهو هموو زانباري به كو بکه نه وه . ليره دا با بزانيين ماموستا هه ژار نه لاپه ره ي ۶۹ چيشتي مجبوردا ، چون باسي كه سايه تي ولنها تووي به ريوه به راني كومه له ي ژ.ك ده كا و ده نوسن .. ((پيمان خوش بو قازي بيته هاو كارمان ، به لام نهو ئيمه ي به هيچ نه ده زاني و به لايه وه كه مايه سي بو ده گه ل چهند ره ش و روتيك ي بي ناو نيشان زرمه زلي تاني بكا)) .

كه و ابو دوكتور قاسم لو ته عه سوي به كار نه هيناوه . به لكو به و به ري مه سئوليه ته وه كه م و كور به كاني ميژووي كومه له ي ژ.ك . ميژووي حيزي خوي بو كومه لاني خه لكي كورد روون كردوته وه . نهو كه سه كه شاخ و بالي له كه ساني مه شكوك ناوه و روداوه ميژووي به كاني جولانه وه ي كوردي شيواندوه و دوستي نه ديتوو . به لام سه د سال ناشناي ساواكي يانه ، ته عه سوي به كار هيناوه .

عه لي كه ريمي وادياره وه كو زور كوردي نيسته جيبي ولاتاني ده ره وه كه ش و هه واي هه نده ران گرتويه تي و ده بي له خو و خده و بيرو بوچوون و مانوره كاني ريكخراوي پ.ك.ك نريك بوويته وه و قسه ي نه وان كاويژ ده كاته وه . كاك عه لي دواي ئاماژه كردن به كاره كاني كومه له ي ژ.ك . نه وه ي كه چون هه ولي سه ربه خوي هه موو پارچه كاني كوردستاني داوه . له لاپه ره ي ۱۰۰ داناوا ده نوسن .. ((به لام ئيستا پيشره و اتمان باسي ئيستقلال

وسه ربه خوئی هیچ ، باسی خودموختاریش به بن لیوه وه ده کهن و
روژی سه د جار له هه ر ئیرانیک ئیرانیتین و سوئند خواردن به
ته واویه تی خاکی ئیران و عیراقمان گوی لی ده بی .)) .

کاک عه لی له و بابه ته شدا وه کو هه موو قسه کافی دیکه ، بی بیرکردنه وه هه ل
ده داتی و نازاتی ئه وه چۆنه ، که ئه و که سانه ی که له ئیرانیا ن ئیرانیتین ، یان
ده یانه وی ته واوه تی خاکی عیراق بیاریژن ، به توندترین شتیوه ئه شکه نجه و
نازار ده درین ، یان ده کوژرین و ئیعدام ده کرین .

ئایا ئه وانه که ئاوا به سوکایه تی سه یری ئامانجه کانیان ده کری .
هه ره ئه و که سانه نین که به هه زاران هه زار شه هیدیا ن به ختی رنگای
رزگاری کورد و کوردستان کردوه . ئه و جار ئه و چۆنه ئامانجه کافی ئه و
خودموختاری بی بن لیوان ، یان له ئیرانیا ن ئیرانیتین ، یان عیراقی چیتی ،
ئاوا بو دوژمنان جینگای مه ترسی به ، به لام نوینه رانی ئامانجه ی سه ربه خوئی
هه رچوار پارچه ی کوردستان ، له هه رچوار ولاتی دوژمن دا ، ریز و
حورمه تیا ن لی ده گیری و هاوکاریان ده کری ؟. تو بلی ی ئه و ماسته بی
مویی ؟. کاک عه لی روونی نه کردۆته وه که زه ق کردنه وه ی دروشمی
سه ربه خوئی ، ته نیا له چوار چیتوه ی قسه دا و بی ئه وه ی هه ولئیکی بو بدری ،
یان خودای نه خواسته ، قه تره یه کی خوین بو برئۆزی ، ده توانی چ مانایه کی
هه بی ؟. به لام نا ده نگی ده هۆل هه ر له دووره وه خۆشه .

به م شتیویه ئه وانه که بو خویمان له مه یدانی خهبات و تیکۆشانی کوردستان
دا دهسته وه ستان و کلۆلن ، له تانه و لۆمه و هیرشی

ناره و ابوسر رنکخراوه کافی به شداری خهبات ، دهست هه لئاگرن .
 ئیستا که کیشه ی کورد تا راده یه کی زور زهق بوته وه و بوته کیشه یه کی
 نینونه ته وه بی و ههول و ته قه لای و لاتانی دژ به کورد ، بو له بار بردنی نه و هه ل
 و مه رجه . زیاتر له هه مووکات په ره ی ئه ستان دووه و به هه موو شینوه یه ک
 ههول ده دن دهست بجه نه نینو کاروباری رنکخراوه کوردییه کان . تا به
 جورنک به خو بانیان بیه ستته وه .

یه کینک له و رنکخراوانه که به داخه وه که و تۆته داوی سن و لاتی ئیران و
 عیراق و سوریه ، رنکخراوی پارتی کیریکارانی کوردستانی تورکیه یه .
 سیاسه ته کافی نه و رنکخراوه یه ، له و لاتی سوریه بو به هزی نه وه که
 جولانه وه ی کورد له و به شه له خاکی کوردستان دا به ته واوی دایم کی . نه و
 جار به فیتی و لاتانی دوژمن ، نه و رنکخراوه یه ، تینک دانی نه زمونی کوردستانی
 عیراق ، کرده ئامانجی به رنامه کافی خۆی و نه وه بو چه ند ساله که به هه موو
 شینوه یه ک . بو تینک دانی نه و ره وته تینده کوشی .

له و په یوه ندی یه دا له خۆرا نی یه که ((حافزئه سه د)) له کۆبونه وه ی سه رانی
 و لاتانی ئیسلامی دا ، ده لی که ((نه وه نه منم که نه م هیشته . له کوردستانی
 عیراق حکومه تی کوردی دایمه زری)) .

رنکخراوی پ.ک.ک له کوردستانی ئیرانیش ، له پیلانی دژبه جولانه وه ،
 دهستی نه پاراستوووه و هیژه کافی گریلای نه و رنکخراوه یه له سنوره کافی نینوان
 کوردستانی عیراق و ئیران ، وه ک پاریزه ری سنوره کان که لکیان لی وه رده گیری
 و له کوشتی پیتشمه رگه ی رنکخراوه کافی ئویوزسییونی ئیرانی و ته حویل
 دانه وه یان به کۆماری ئیسلامی دهست ناپاریزن . ئیستا نه و رنکخراوه یه به

ته وای که وتوته داوی سیاسته ته کافی ریژی می ئیران و سه ربه خوئی خوئی له دهست داوه و نه وه دوژمنان ، به تایبته ریژی می ئیرانه ، که خهت و نیشانی بو دیاری ده کا .

مه ترسی هه ره گه و ره که ئیستا نه و ولاتانه به دژی جولانه وه ی کورد که لکی لی و هه رده گرن نه وه یه ، که به هاوکاری نه ندامانی پاسی ریڅخراوه کافی دیکه و به نیوی پ.ک.ک ، له هه ولی دروست کردنی ریڅخراوی (پ.ک.ک) له به شه کافی دیکه ی کوردستان دان وله چهند سال له مه و به ر (پ.ک.ک) ی باشوربان ، له کوردستانی عیراق دامه زرانده .

کوپییه ی نه و به نامه یه بو کوردستانی ئیرانیش دارژترابوو ، به لام به داوی ده سه سه ر بوونی عه بدولا ئوجه لان . ریژی می ئیران ده یه وه ی به نیوی نیشانی دیکه ، حیزب و ریڅخراوی ده ست کردی خوئی پینک بینی .

هاوکاری ریژی می کۆنه په ره سته کۆماری ئیسلامی ئیران و ریڅخراوی پ.ک.ک گه یه وه ته حاستیکی عه سته م و له حالیکدا که پيشمه رگه ی حیزبی دیموکرات یان ریڅخراوه کافی دیکه له سه رمافی خودموختاری یان له سه ر که مترین مافی ئینسانی ده کوژرین و ئیعدام ده کرین ، شتیکی زور ئاساییه که کوردیکی ئیرانی بیته گریلای پ.ک.ک و داوی سه ربه خوئی بو هه موو پارچه کافی کوردستان بکا . نه و تاکتیکه ی که ده وله تی سوریه ، به دژی جولانه وه ی کورد ، له ساله کافی ۸۰ دا به هاوکاری پ.ک.ک له سورییه ی به ریوه ی برد ، ئیستا به هاوکاری سه ره کی ریژی می ئیران و نه و ریڅخراوه یه و به راده یه کی به ربلاوتر ، ده یانه وه ی له کوردستانی ئیران و عیراق دا به ریوه به رن .

رېژىسى ئىران بەھاركارى ئەو رىكخراۋەيە ، تىدە كۆشنى كە كىشەي كورد ، تەنيا لە توركيە زەق بىكرىتەۋە و ۋابىنىن ، كە كورد لە ئىران و شۈننە كانى دىكەدا ، ھىچ موشكىلەيەكى بىيە و دژايەتى كورد تەنيا لە گەل دەۋلەتى نوركە و كوردەكان دەپى ھەر ئەو ۋلاتە بە دوژمنى خويان بزاني .

ئىستا سىياسەتە كانى پ.ك.ك بە ھۆى شەر لە گەل ھەردو بەشى كوردستانى عىراق ، تا رادەيەك بۇ خەلك روون بۆتەۋە و دەستيان بە تەۋاۋى روو بوۋە . بەلام بە ھۆى ئەۋەى كە لە كوردستانى ئىراندا ، بە راشكاۋى دەتوانن درىزە بەكار و تىكۆشان بەدن و حىزى دىموكراتىش لە لەقاۋ دانى سىياسەتە چەۋتەكانيان ، بەو ھىۋايەى كە رۇژنىك بۇ خويان بە خۇ دابىننەۋە ، زۇر خۇ دەپارتىزى ، تا رادەيەك تۋانويانە لە نىۋ خەلكى ساۋىلكەدا نفوز بگەن .

پەرەستاندى دابو نەرىتى دواكە وتوانەى ئەو رىكخراۋەيە ، بى شك دەتۋانى گەۋرەترىن مەترسى بى بۆسەر ھەموو بەشە كانى جولانەۋەى كورد . چاۋ خشاندىنىك بەسەر ئاكار و كوردەۋەى رىكخراۋى پ.ك.ك لە چەند سالى رابردودا ، تەۋاۋى ئەو راستيانە دەسەلمىنى كە ئەو رىكخراۋەيە ، مەعادلاتى سىياسى ئىستراتىژى جولانەۋەى گەلى كوردى ، تا رادەيەكى زۇر شىۋاندىۋە و تىكى داۋە . رۇژنىك داۋاى ئىستقلال و سەربەخۋىسى بۇ ھەموو پارچە كانى كوردستان دەكا و رۇژنىك دەۋلەتى كوردى لە خوار كورك دادە مەزرىنى و رۇژنىكى دىكە لە چوارچىۋەى ۋلاتى توركيەدا ، بە كەمترىن ماڧ رازى دەپى . سنوورى شىۋاندىنى ئەو دروشانە قەت لە دوو مانگ تىننەپەرسۋە و روون نىيە ئەو ئامانجانە بە پىنى چ ئالوگۇرنىك دىيارى دەكرىن .

ئىستا ئەو رىكخراۋەيە ، ئامانجى سەربەخۋىسى ۋەلاناۋە و ۋەك گەمەيەك

سهیری ده کا و بوته پارێزه‌ری سه‌ره‌کی سنووری ده‌ستکردی نیوان چوار ولاتی دوژمن . ئاماڤی سه‌ره‌کی ئه‌وان بو خۆشخزمه‌تی زیاتر به دوژمنان ئه‌وه‌یه که ، تینکۆشن بیرورای کۆنه‌په‌ره‌ستانه‌ی خه‌لکی ناوچه به دژی ولاتانی رۆژئاوا ، پارێزه‌رانی ناوچه‌ی ئه‌مێ کوردستانی عێراق ، به‌رزکه‌نه‌وه و به‌ئاشکرا راده‌گه‌یه‌ن که بوونی ئه‌و هێزانه زیان به سه‌روه‌ری هه‌موو نیشته‌یانی ئێران و عه‌ره‌ب ده‌گه‌یه‌نی .

گه‌وره‌ترین ئۆرگانی ته‌بلیغاتی بو بلاوکردنه‌وه‌ی ئه‌و روانگه‌و بوچونانه ، کاتالی سیته‌لایتی (مید) ه که به داخه‌وه زۆر ئاگاهانه و نامه‌ستولانه و به‌و په‌ری بی پرینسپیی ، بو جینگیرکردنی سیاسه‌تی دوژمنکارانه‌ی ئه‌و ریکخراوه و ولاتانی دژبه‌کورد ، به نیوی ته‌له‌ویزیۆنی کوردی که‌لکی لی‌وه‌رده‌گیری . به‌ریوه‌به‌رانی ئه‌و کاتاله به به‌ریوه‌بردنی هیندیك به‌نامه‌ی کلتوری و فه‌ره‌نگی ، تیده‌کۆشن تا کۆمه‌لانی خه‌لکی کورد ، بو لای سیاسه‌ته‌ دزیو چه‌وته‌کانی پ ک ک دا رابکیشن .

له به‌نامه‌کانی ئه‌وان دا که‌سانی به‌زیوو و خۆبه‌ده‌سته‌وه ده‌رو ماستاو که‌ری دژبه‌کورد ، رۆلی سه‌ره‌کی ده‌گیرن و ئه‌وه ئه‌وان که خه‌ت و نیشان بو جولانه‌وه‌ی کورد دیاری ده‌که‌ن . هێرشێ ناره‌وا بو سه‌ر ریکخراوه سه‌ره‌کی به‌کانی کوردستان و به هیند نه‌گرتنی ئه‌و ریکخراوانه و دروست کردنی حیزبی ده‌ستکردی خۆیان و ته‌بلیغ بو که‌سانی دواکه‌وتوی سه‌ره‌به‌ریۆمه‌ داگیرکه‌ره‌کان و بلاوکردنه‌وه‌ی هه‌والی به‌درۆ و ته‌نانه‌ت پی‌هه‌لاگوتن به‌دوژمنان و پاراستنی به‌رژه‌وه‌ندیه‌کانی ئه‌وان ، هه‌روه‌ها به‌ره‌لستکاری توند له‌گه‌ل ولاتانی پێشکه‌وتوی رۆژئاوا و ته‌نانه‌ت

پشتیوانی له میلیسۆویج ، که سایه‌تی دیکتاتور و کونه‌په‌ره‌ست له‌را‌ده‌ی نیونه‌ته‌وه‌یی دا ، ته‌وه‌ره‌ی سه‌ره‌کی به‌رنامه‌کانی ته‌و رنکخراوه‌یه پینک دینن . به‌ره‌می ته‌و شتوه‌سیاسه‌ته‌به‌داخه‌وه‌تاراده‌یه‌کی زۆر بو‌ته‌هۆی ته‌فره‌قه و دو‌به‌ره‌کی و لینگ‌دایرانی هه‌زه‌کانی کوردی و به‌هه‌یزسۆونی بی‌باوه‌ری و نائومی‌دی له‌نیو ریزه‌کانی جولانه‌وه‌ی کورد و کۆمه‌لانی خه‌لکی کوردستان دا . به‌هۆی ته‌و سیاسه‌ته‌مه‌به‌ستینگ که‌ئاواقی له‌میژینه‌ی دوژمنان بو‌و به‌زۆری چه‌ک‌قه‌ت نه‌یان‌توانی بو‌و پینکی بینن ، تاراده‌یه‌کی زۆر دی به‌ئاکام بگا .

بو‌چونی عه‌لی که‌رمی و هاو‌بیرانی ره‌نگ‌دانه‌وه‌ی ته‌واوی ته‌و سیاسه‌تانه‌یه و له‌فروفیشالی به‌درۆ و شتواندنی میژوو و تینکدانی روخساری سیاسی کۆمه‌لی کورد ، زیاتر تیناپه‌ری و ته‌واوی ته‌وانه‌شیان بو‌ پۆزلیندان و خۆرانان به‌مه‌سه‌له‌که‌یه . سیاسه‌تی ته‌وانه‌خزمه‌ته‌به‌دوژمنان و ئاو به‌ئاشی ته‌وان دا‌کردنه‌و له‌لای ته‌وان ، ته‌وه‌هه‌رپه‌ژمانه‌کان که‌قسه‌ی ئاخ‌ده‌که‌ن . دوژمنان له‌و که‌سانه‌زراویان تۆقیوه‌و زیندانه‌کانیان له‌و که‌سانه‌پرن که‌به‌کرده‌وه‌داوای که‌مترین مافی ئازادی و مرۆفایه‌تی بو‌ کۆمه‌لانی خه‌لک ده‌که‌ن ، دوژمنان پینان خۆشه‌که‌ته‌وانه‌هه‌روا له‌دوو‌ره‌وه‌ده‌نگی ده‌هۆلیان بی ، ده‌نا کی رنی له‌کار و تینکۆشانیان گرتوه‌و .

له‌ئاخ‌ری دا هه‌وادارین ته‌وانه‌که‌له‌مه‌یدانی کرده‌وه‌دا نه‌ماون و هه‌موو به‌ره‌هه‌ستیکیان به‌دژی دوژمن له‌ده‌ست داوه ، تیبکۆشن که‌به‌به‌رز کردنه‌وه‌ی هه‌ست و شعوری نیشتیانی ، واز له‌و هه‌موو دوژمنایه‌تیه‌بینن و چی دیکه‌بو‌ لاواز کردنی جولانه‌وه‌که‌مان تیننه‌کۆشن و ته‌گه‌رگۆل نیین با درکیش نه‌بن .